

tussen de regels door

onderzoek naar subsidierelatie Get Hoekt

Rekenkamer
ROTTERDAM

tussen de regels door

onderzoek naar subsidierelatie Get Hoekt

voorwoord

De ambities van de deelgemeente Hoek van Holland om haar strandactiviteiten een serieuze stap verder te brengen is niet alleen legitiem, maar ook begrijpelijk. De ligging en potentiële mogelijkheden van de deelgemeente zijn immers groot. De beslissing om de marketing en evenementenactiviteiten onder te brengen in een op afstand van het bestuur opererende stichting past daar goed in. Ook past daarin de beslissing om de bestuurlijk verantwoordelijke portefeuillehouder de nodige manoeuvreerruimte te geven om deze ambities in te vullen.

Willen beide beslissingen echter effect hebben op het realiseren van de gestelde ambities, dan dienen nadrukkelijk twee randvoorwaarden in acht te worden genomen. In de eerste plaats is het van belang dat de in het leven geroepen stichting – binnen de gestelde subsidiekaders – volkomen vrij en onafhankelijk moet kunnen opereren. In de tweede plaats noodzaakt de vergrote bestuurlijke ruimte van de portefeuillehouder tot stevige checks and balances binnen het dagelijks bestuur. Naarmate er meer en zwaardere bevoegdheden bij individuele bestuurders worden belegd zullen de bestuurlijke controlemechanismen ook zwaarder moeten worden uitgerust. Een snelle auto heeft nu eenmaal zwaardere remmen nodig om te voorkomen dat hij bij de eerste de beste bocht onderuitgaat.

Zoals de rekenkamer in dit rapport aantoont is het op beide punten fout gegaan. De stichting bleek in opzet en werking te beschikken over een zwakke governance, waardoor er onvoldoende afstand was ten opzichte van de deelgemeentelijke bestuurlijke invloed. De grote individuele bestuurlijke vrijheid van de portefeuillehouder werd onvoldoende gecorrigeerd en gecontroleerd door het DB en de deelraad, waardoor in het streven om de strandambities invulling te geven uiteindelijk rechtmatigheidskaders niet en onvoldoende in acht werden genomen.

Deze onwenselijke situatie heeft naar de mening van de rekenkamer te lang kunnen voortduren. Pas na de laatste deelraadsverkiezingen, waarin de bestuurlijke verhoudingen behoorlijk zijn gewijzigd, werd uiteindelijk actie ondernomen om aan beide randvoorwaarden voldoende invulling te geven. De opgelopen schade moet niet worden onderschat. Het met voeten treden van rechtmatigheidskaders is naar de mening van de rekenkamer ernstig. Zeker in een publieke omgeving mag het doel nooit de middelen heiligen.

Voor haar onderzoek heeft de rekenkamer veel informatie gebruikt. De rekenkamer is alle contactpersonen en geïnterviewden erkentelijk voor hun medewerking. Het onderzoek werd verricht door Ed Elferink (projectleider), Yiman Fung en Nicole Kuijpers.

Paul Hofstra
Directeur Rekenkamer Rotterdam

deel 1 bestuurlijke nota

1 inleiding bestuurlijke nota

- 11 1-1 aanleiding
- 11 1-2 doel- en vraagstelling
- 12 1-3 leeswijzer

2 conclusies en aanbevelingen

- 13 2-1 inleiding
- 13 2-2 hoofdconclusies
- 15 2-3 toelichting hoofdconclusies
- 21 2-4 aanbevelingen

3 reactie en nawoord

- 23 3-1 reactie dagelijks bestuur Hoek van Holland
- 27 3-2 nawoord rekenkamer

deel 2 nota van bevindingen

1 inleiding nota van bevindingen

- 33 1-1 aanleiding
- 33 1-2 subsidierelatie deelgemeente Hoek van Holland – stichting Get Hoekt
- 34 1-3 doelstelling en vraagstelling
- 35 1-4 afbakening
- 35 1-5 wet- en regelgeving
- 35 1-6 bestuurlijke verantwoordelijkheid
- 36 1-7 leeswijzer

2 stichting Get Hoekt

- 37 2-1 inleiding
- 37 2-2 toeristisch recreatief product Hoek van Holland
 - 37 2-2-1 marketing- en promotieplan Get Hoekt
 - 38 2-2-2 kadernotitie Get Hoekt 2008-2012 en actieprogramma Get Hoekt 2008
- 38 2-3 oprichting stichting Get Hoekt
 - 39 2-3-1 oprichtingsstatuten stichting Get Hoekt
- 40 2-4 organisatie stichting Get Hoekt 2008-2010
 - 40 2-4-1 bestuur stichting Get Hoekt
 - 41 2-4-2 raad van toezicht
 - 43 2-4-3 activiteiten stichting Get Hoekt
 - 43 2-4-4 financiën stichting Get Hoekt
- 45 2-5 ontwikkelingen stichting Get Hoekt 2008-2010
 - 45 2-5-1 professionaliseringsslag stichting Get Hoekt
 - 47 2-5-2 btw-problematiek en deelgemeentelijke stichting

3 subsidierelatie met stichting Get Hoekt

51	3-1	inleiding
51	3-2	wettelijk kader subsidierelatie
53	3-2-1	aanvragen subsidie
53	3-2-2	verlenen subsidie
54	3-2-3	vaststellen subsidie
54	3-3	subsidieaanvragen stichting Get Hoekt
55	3-4	verleningsbeschikkingen
57	3-4-1	verleningsbeschikking 2008
57	3-4-2	verleningsbeschikking 2009
58	3-4-3	opdracht en verleningsbeschikking 2010
59	3-5	tussentijdse ophogingen
59	3-5-1	ophogingen 2008
60	3-5-2	ophogingen 2009
61	3-6	btw-vergoedingen
63	3-7	vaststelling subsidies 2008 en 2009
64	3-8	subsidie 2011
65	3-9	bestuurlijke en ambtelijke betrokkenheid bij de stichting
65	3-9-1	huurovereenkomst en verbouwing VVV-shop
66	3-9-2	opdracht Bosscher & Klein
66	3-9-3	evenementen Ducos
66	3-9-4	evenementen Tridee
67	3-9-5	afkoopsom Ducos
68	3-9-6	Get Hoekt Magazine
68	3-9-7	website Get Hoekt
68	3-9-8	sponsorafspraken
69	3-9-9	overig
69	3-10	rol overige db-leden

4 verantwoording en toezicht

71	4-1	inleiding
71	4-2	kwartaalrapportages stichting Get Hoekt
73	4-3	jaarlijkse subsidieverantwoordingen stichting Get Hoekt
74	4-4	accountantscontrole subsidieverantwoordingen over periode 2008-2010
75	4-4-1	accountantscontrole boekjaar 2008
76	4-4-2	accountantscontrole boekjaar 2009
76	4-4-3	accountantscontrole boekjaar 2010
77	4-5	maatregelen deelgemeente bij tekortkomingen stichting Get Hoekt
80	4-6	accountantscontrole ASR op subsidieverlening aan stichting Get Hoekt

5 besteding subsidiegelden

83	5-1	inleiding
83	5-2	uitgaven stichting Get Hoekt
87	5-3	bestedingen subsidiegelden in relatie tot beleidsdoelen
88	5-4	risico van belangenverstrengeling

6 informatievoorziening aan de deelraad

91	6-1	inleiding
91	6-2	p&c cyclus
92	6-2-1	eerste voortgangsrapportage 2008
93	6-2-2	tweede voortgangsrapportage 2008
93	6-2-3	programmabegroting 2009
94	6-2-4	jaarrekening 2008
97	6-2-5	jaarrekening 2009
97	6-3	beantwoording schriftelijke vragen deelraad
97	6-3-1	pand VVV
98	6-3-2	oprichting stichting
98	6-3-3	subsidieaanvragen en subsidiebeschikkingen 2008 en 2009
98	6-3-4	stopzetting samenwerking met Ducos
98	6-3-5	kwartaalverslagen en jaarverslag 2009 stichting Get Hoekt
99	6-3-6	management van subsidies
99	6-4	oprichting deelgemeentelijke stichting

deel 3 bijlagen

103	bijlage 1	onderzoeksverantwoording
105	bijlage 2	normenkader en criteria
110	bijlage 3	geïnterviewde en geraadpleegde personen
111	bijlage 4	geraadpleegde bronnen
113	bijlage 5	jaarlijkse opdrachten stichting Get Hoekt
120	bijlage 6	lijst van afkortingen

bestuurlijke nota

1 inleiding bestuurlijke nota

1-1 aanleiding

In 2008 is op initiatief van de deelgemeente stichting Get Hoekt opgericht. Sindsdien heeft stichting Get Hoekt subsidie ontvangen van de deelgemeente Hoek van Holland. In de afgelopen jaren zijn er in de deelraad regelmatig vragen gesteld over de subsidieverstrekking aan- en de besteding van de subsidiegelden door stichting Get Hoekt. Aanleiding voor deze vragen waren o.a. de jaarrekeningen 2008 en 2009 van de deelgemeente Hoek van Holland. Daarnaast heeft stichting Get Hoekt bij haar jaarrekening 2009 geen goedkeurende accountantsverklaring verkregen.

De deelraad Hoek van Holland heeft op 4 november 2010 een motie aangenomen die de rekenkamer verzoekt een onderzoek uit te voeren naar de besteding van subsidiegelden door stichting Get Hoekt en daarbij na te gaan of:

- de subsidiegelden zijn besteed aan activiteiten waarvoor de exploitatiesubsidie door de deelgemeente is verleend;
- in het kader van de subsidierelatie tussen de deelgemeente en Get Hoekt de geldende wet- en regelgeving is nageleefd;
- door zowel de deelgemeente als stichting Get Hoekt voldoende invulling is gegeven aan de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden die zij in het kader van het proces van toezicht en verantwoording behoren te vervullen.

De rekenkamer heeft per brief d.d. 26 november 2010 aangegeven aan dit verzoek gehoor te geven. Dit rapport is het resultaat van het gevraagde onderzoek.

1-2 doel- en vraagstelling

De doelstelling van dit onderzoek is tweeledig. De rekenkamer is enerzijds nagegaan of de deelgemeente in de subsidierelatie met stichting Get Hoekt heeft gehandeld conform relevante wet- en regelgeving, voldoende invulling heeft gegeven aan het toezicht op de besteding van de subsidiegelden en de deelraad adequaat is geïnformeerd over deze subsidierelatie. Anderzijds is de rekenkamer nagegaan of stichting Get Hoekt haar (verantwoordings)verplichtingen ten aanzien van de deelgemeente is nagekomen en de subsidiegelden heeft besteed in lijn met de doelstellingen waartoe de subsidie is verleend.

In dit onderzoek staan de volgende vragen centraal:

- 1 Heeft de deelgemeente bij het verlenen en vaststellen van de subsidie aan stichting Get Hoekt gehandeld conform relevante wet- en regelgeving, heeft de deelgemeente voldoende toezicht gehouden op de besteding van subsidiegelden door stichting Get Hoekt en is de deelraad adequaat geïnformeerd over deze subsidierelatie?

- 2 Heeft stichting Get Hoekt voldaan aan haar verantwoordingsverplichtingen ten aanzien van de deelgemeente en zijn de subsidiegelden besteed in lijn met de doelstellingen waarvoor de subsidie is verleend?

deelvragen

De rekenkamer zal de eerste centrale vraag beantwoorden aan de hand van de volgende deelvragen:

- 1 Heeft de deelgemeente bij het verlenen van de subsidie aan stichting Get Hoekt gehandeld in lijn met de relevante bepalingen uit de Subsidieverordening Rotterdam 2005 (SvR 2005) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb)?
- 2 Heeft de deelgemeente bij het vaststellen van de subsidie aan stichting Get Hoekt gehandeld in lijn met de relevante bepalingen uit de SvR 2005 en de Awb?
- 3 Welke voorwaarden heeft de deelgemeente gesteld bij de subsidieverlening aan stichting Get Hoekt?
- 4 Heeft de deelgemeente optimaal gebruik gemaakt van de mogelijkheden die zij o.b.v. wet- en regelgeving heeft om toezicht te houden op de besteding van de subsidiegelden?
- 5 Heeft de deelgemeente adequate maatregelen getroffen wanneer stichting Get Hoekt haar verplichtingen in het kader van de subsidierelatie niet nakwam?
- 6 Is de deelraad adequaat geïnformeerd over de subsidierelatie met stichting Get Hoekt?

De tweede centrale vraag zal de rekenkamer beantwoorden aan de hand van de volgende deelvragen:

- 7 Heeft stichting Get Hoekt voldaan aan haar (verantwoordings)verplichtingen richting de deelgemeente?
- 8 Waar heeft stichting Get Hoekt de door de deelgemeente verstrekte subsidiegelden feitelijk aan besteed?
- 9 Zijn de met het subsidiegeld gefinancierde activiteiten in lijn met het doel waartoe de subsidie is verleend?

1-3 leeswijzer

De bestuurlijke nota bevat de voornaamste conclusies en aanbevelingen.

In de nota van bevindingen staan de resultaten van het onderzoek die als basis dienen voor de conclusies in de bestuurlijke nota. Samen vormen de bestuurlijke nota en de nota van bevindingen het rekenkamerrapport.

2 conclusies en aanbevelingen

2-1 inleiding

Voorliggend onderzoek van de Rekenkamer Rotterdam richtte zich op de wijze waarop de deelgemeente in de periode 2008-2010 heeft gehandeld in de subsidierelatie met stichting Get Hoekt. Daarbij is de rekenkamer nagegaan of het dagelijks bestuur (DB) heeft gehandeld conform wet- en regelgeving, voldoende toezicht heeft gehouden en de deelraad juist en volledig heeft geïnformeerd. Daarnaast heeft de rekenkamer onderzocht of stichting Get Hoekt heeft voldaan aan de subsidievoorwaarden en verantwoordingsverplichtingen, en of de subsidiegelden doelgericht zijn besteed.

In de nota van bevindingen rapporteert de rekenkamer haar feitelijke bevindingen en trekt daarbij feitelijke conclusies. Dit hoofdstuk bevat de bestuurlijke conclusies en aanbevelingen. Gezien de wettelijke taak van de rekenkamer, moeten onderzoeken van de rekenkamer bijdragen aan een beter openbaar bestuur. Om die reden richten de bestuurlijke conclusies en aanbevelingen zich op het gevoerde bestuur en de rol van de deelraad. De conclusies en aanbevelingen adresseren het dagelijks bestuur en de deelraad van Hoek van Holland en zijn input voor het debat dat in de politieke arena plaatsvindt.

2-2 hoofdconclusies

- 1 Het DB heeft de deelraad meerdere malen niet juist, tijdig en volledig geïnformeerd over de subsidierelatie met stichting Get Hoekt. Daarnaast is het DB in het kader van de subsidierelatie met stichting Get Hoekt verschillende toezeggingen aan de deelraad niet nagekomen. Door dit alles kon de deelraad haar controlerende rol onvoldoende invullen.
- 2 Binnen de deelraad was sprake van ongewenste rolvermenging doordat de administrateur van stichting Get Hoekt tevens deelraadslid en voorzitter van de Commissie Onderzoek Rekening (COR) was.
- 3 Het DB heeft in de subsidierelatie met stichting Get Hoekt gehandeld in strijd met wet- en regelgeving. De subsidies voor 2008 en 2009 zijn verleend terwijl de subsidieaanvragen van stichting Get Hoekt niet voldeden aan de eisen die de Subsidieverordening Rotterdam 2005 (SvR 2005) stelt. Daarnaast heeft het DB de subsidies in 2008 en 2009 meermalen tussentijds opgehoogd ondanks dat stichting Get Hoekt niet aan de subsidieverplichtingen voldeed.
- 4 Van januari tot september 2010 was, vooruitlopend op de omvorming van stichting Get Hoekt tot een deelgemeentelijke stichting, geen sprake van een subsidierelatie. In september 2010 verleende het DB alsnog subsidie voor het jaar 2010. In de periode januari-september 2010 heeft het DB een bedrag van € 420.000 aan stichting Get Hoekt uitbetaald, zonder dat hieraan verplichtingen ten grondslag

lagen. Ook heeft het DB voorschotten op de subsidie 2011 uitgekeerd zonder dat hieraan een verleningsbeschikking ten grondslag lag.

- 5 In 2008 en 2009 was sprake van een te grote betrokkenheid van de voormalig portefeuillehouder bij de activiteiten van stichting Get Hoekt. Daarentegen controleerde het DB niet of stichting Get Hoekt de afgesproken prestaties realiseerde en de subsidiegelden doelgericht besteedde.
- 6 De bestuurscultuur in Hoek van Holland gaf de voormalig portefeuillehouder Toerisme en Economie in 2008 en 2009 veel ruimte voor eigenmachtig optreden in de relatie met stichting Get Hoekt. De overige DB-leden hebben de voormalig portefeuillehouder niet aangesproken op zijn vergaande betrokkenheid bij de activiteiten van stichting Get Hoekt.
- 7 De voormalig portefeuillehouder heeft een doorslaggevende stem gehad in de samenstelling van het bestuur van stichting Get Hoekt. De samenstelling van het bestuur bracht het risico op een verstrengeling van publieke en private belangen met zich mee, doordat het stichtingsbestuur deels bestond uit ondernemers met een commercieel belang bij de activiteiten van stichting Get Hoekt. De voormalig portefeuillehouder heeft dit risico niet meegewogen toen hij de betreffende personen heeft gevraagd zitting te nemen in het bestuur van stichting Get Hoekt. De rekenkamer heeft geconstateerd dat het stichtingsbestuur in de praktijk een beperkt aantal betalingen heeft gedaan aan ondernemingen van bestuursleden. Hierbij was geen sprake van bewuste bevoordeling.
- 8 Het DB nam eind 2009/begin 2010 het initiatief om stichting Get Hoekt om te vormen tot een deelgemeentelijke stichting. Dit was in tegenspraak met de wens van de deelgemeente en het stichtingsbestuur om meer afstand te creëren tussen de deelgemeente en de stichting. Ook ging het DB voorbij aan het feit dat de stichting dan een verbonden partij zou worden en het DB niet bevoegd was dergelijke deelnemingen aan te gaan.
- 9 De deelgemeente heeft bovenop de verleende subsidiebedragen in totaal € 250.000 uitbetaald ter vergoeding van de btw die stichting Get Hoekt moest afdragen aan de fiscus. In strijd met de deelgemeentelijke mandaatregeling subsidies lag aan deze betalingen geen besluit van het DB ten grondslag. De deelgemeente heeft de betaalde btw-vergoedingen kunnen compenseren bij het btw-compensatiefonds en kon daarom budgetneutraal het tekort in de begrotingen van stichting Get Hoekt opvullen dat ontstond doordat de stichting in haar begrotingen verkeerde fiscale uitgangspunten hanteerde. Door de btw-vergoedingen viel het netto besteedbare subsidiebedrag waarover de stichting kon beschikken in de periode 2008-2010 € 210.000 hoger uit.
- 10 De subsidieverantwoordingen van stichting Get Hoekt over 2008 en 2009 zijn niet voorzien van goedkeurende accountantsverklaringen. De subsidieverantwoording over 2008 is voorzien van een beoordelingsverklaring en de subsidieverantwoording over 2009 van een verklaring van oordeelsonthouding. De subsidieverantwoordingen over 2008 en 2009 kunnen daarom niet juist en volledig worden geacht. Het DB heeft de subsidies over 2008 en 2009 nog steeds niet vastgesteld, waardoor het ontbreken van de goedkeurende

accountantsverklaringen vooralsnog geen consequenties heeft gehad voor stichting Get Hoekt.

- 11 Het DB heeft de kwartaalrapportages en jaarlijkse subsidieverantwoordingen van stichting Get Hoekt niet inhoudelijk beoordeeld, terwijl de subsidieverantwoordingen niet voorzien waren van goedkeurende accountantsverklaringen. Het DB heeft daardoor niet eigenstandig beoordeeld of stichting Get Hoekt de subsidiegelden heeft besteed in lijn met de doelstellingen waartoe de subsidie is verleend. Overigens heeft de rekenkamer op basis van dossieronderzoek bij de stichting kunnen vaststellen dat stichting Get Hoekt in de periode 2008-2010 geen betalingen heeft verricht die in strijd zijn met de doelstellingen die aan de subsidie ten grondslag liggen.
- 12 ASR heeft bij de accountantscontrole op de deelgemeentelijke jaarrekeningen 2008 en 2009 gehandeld conform de door de gemeenteraad van Rotterdam vastgestelde kadernota accountantscontrole 2008-2009. De toetspunten die deze kadernota voorschrijft om de rechtmatigheid van verleende subsidies vast te stellen dekken niet alle elementen uit de SvR 2005 af. De tekortkomingen in de subsidieverlening aan stichting Get Hoekt wogen daarom niet mee in het rechtmatigheidsoordeel van ASR bij de deelgemeentelijke jaarrekeningen.

2-3 toelichting hoofdconclusies

- 1 Het DB heeft de deelraad meerdere malen niet juist, tijdig en volledig geïnformeerd over de subsidierelatie met stichting Get Hoekt. Daarnaast is het DB in het kader van de subsidierelatie met stichting Get Hoekt verschillende toezeggingen aan de deelraad niet nagekomen. Door dit alles kon de deelraad haar controlerende rol onvoldoende invullen.
 - a De verantwoordingsstukken die in het kader van de p&c-cyclus in de periode 2008-2010 naar de deelraad zijn gegaan bevatten onjuiste danwel onvolledige informatie over de subsidierelatie met stichting Get Hoekt.
 - In de eerste voortgangsrapportage 2008 is de hoogte van de voor 2008 verleende subsidie niet vermeld en is niet vermeld welk bedrag op dat moment reeds als voorschot was uitbetaald.
 - In de deelgemeentelijke jaarrekening 2008 is een bedrag van € 196.100 opgenomen ter verrekening met de stichting. Hierbij is niet vermeld dat dit bedrag uiteen valt in een daadwerkelijk met de stichting te verrekenen bedrag van € 21.000 en voor het overige een voorschot op de subsidie 2009 betreft.
 - In de deelgemeentelijke jaarrekening 2008 is een subsidiebedrag aan de stichting van € 220.000 vermeld, terwijl de werkelijk verleende subsidie over 2008 € 265.000 bedroeg.
 - In de deelgemeentelijke jaarrekening 2009 staat een bedrag van € 559.571,79 opgenomen als subsidie voor stichting Get Hoekt. De verleende subsidie over 2009 bedroeg in totaal echter € 584.571,79.
 - Bij de ontbinding van het contract met Ducos is een afspraak gemaakt dat de deelgemeente garant zou staan voor de afkoopsom van € 75.000. De deelraad is hierover niet geïnformeerd.
 - b De deelraad heeft regelmatig (schriftelijke) vragen gesteld over de subsidierelatie met de stichting. Het DB heeft schriftelijke vragen over de subsidierelatie met

- stichting Get Hoekt onjuist en onvolledig beantwoord. De mondelinge antwoorden die de voormalig portefeuillehouder heeft gegeven tijdens deelraadsvergaderingen waren ook regelmatig onjuist en onvolledig.
- Bij de behandeling van de 1e voortgangsrapportage 2008 is de deelraad niet geïnformeerd over het feit dat de aan de stichting verleende subsidie (€ 220.000) hoger was dan het via de begroting geautoriseerde bedrag (€ 190.000).
 - Bij de behandeling van de 2e voortgangsrapportage 2008 op 13 november 2008 is de deelraad niet geïnformeerd over het feit dat de subsidie op 4 november met € 45.000 was opgehoogd.
 - Bij de behandeling van de deelgemeentelijke jaarrekening 2009 wekte de voormalige portefeuillehouder de indruk dat de stichting de subsidiegelden pas achteraf kreeg uitbetaald en stichting Get Hoekt daardoor liquiditeitsproblemen kreeg. In werkelijkheid zijn de verleende subsidies in de periode 2008-2010 in zijn geheel in de vorm van voorschotten uitbetaald.
 - Het DB heeft schriftelijke vragen van de deelraad over het VVV-pand en de oprichting van de stichting niet juist beantwoord.
 - Het DB is onvolledig geweest in de beantwoording van schriftelijke vragen van de deelraad over de subsidieaanvragen en subsidiebeschikkingen 2008 en 2009, de stopzetting van de samenwerking met Ducos, de kwartaalverslagen en het jaarverslag 2009 van stichting Get Hoekt en het subsidiebeheer.
- c Het DB kwam afspraken en toezeggingen aan de deelraad niet (tijdig) na.
- In 2009 en 2010 is niet voldaan aan de toezegging van het DB dat de deelraad jaarlijks een actieprogramma Get Hoekt zou ontvangen.
 - De voormalig portefeuillehouder heeft in maart 2008 aangegeven dat de deelraad de kwartaalrapportages van de stichting zou ontvangen. Uiteindelijk kreeg de deelraad de kwartaalrapportages pas in augustus 2010 ter inzage, nadat de deelraad hier herhaaldelijk om heeft gevraagd.
- 2 Binnen de deelraad was sprake van ongewenste rolvermenging doordat de administrateur van stichting Get Hoekt tevens deelraadslid en voorzitter van de Commissie Onderzoek Rekening (COR) was.
- Tijdens deelraadsvergaderingen zijn vragen over stichting Get Hoekt beantwoord door de administrateur van stichting Get Hoekt die tevens deelraadslid en voorzitter van de COR was. Hierbij was sprake van een ongewenste rolvermenging.
 - Bij de behandeling van de deelgemeentelijke jaarrekening 2008 heeft de toenmalig voorzitter van de COR vragen van de deelraad over de subsidierelatie met stichting Get Hoekt beantwoord.
 - Ook bij de behandeling van de deelgemeentelijke jaarrekening 2009 en bij de behandeling van het voorstel tot omvorming van de stichting naar een deelgemeentelijke stichting heeft de voorzitter van de COR vragen van de deelraad over de subsidierelatie met stichting Get Hoekt beantwoord.
- 3 Het DB heeft in de subsidierelatie met stichting Get Hoekt gehandeld in strijd met wet- en regelgeving. De subsidies voor 2008 en 2009 zijn verleend terwijl de subsidieaanvragen van stichting Get Hoekt niet voldeden aan de eisen die de Subsidieverordening Rotterdam 2005 (SvR 2005) stelt. Daarnaast heeft het DB de subsidies in 2008 en 2009 meermalen tussentijds opgehoogd ondanks dat stichting Get Hoekt niet aan de subsidieverplichtingen voldeed.

- a Het DB heeft bij het verlenen van de subsidie aan de stichting in strijd met wet- en regelgeving gehandeld.
- De subsidieaanvragen van stichting Get Hoekt voor 2008 en 2009 zijn te laat ingediend en voldeden niet aan de eisen die de SvR 2005 stelt. Desondanks heeft het DB de subsidies verleend en daarbij verzuimd een gemotiveerd beroep te doen op de hardheidsclausule uit de SvR 2005.
- In strijd met de SvR 2005 was het budget van de deelgemeente bepalend voor de hoogte van de verleende subsidiebedragen. De subsidiebedragen werden niet aan de hand van de begroting en het werkplan van de stichting bepaald.

- b Het DB heeft ondanks ontbrekende informatie de subsidieverlening doorgezet en de subsidies tussentijds opgehoogd.
- In juni 2008 is een voorlopige exploitatiesubsidie van € 220.000 verleend onder voorwaarde dat stichting Get Hoekt vòòr 1 augustus een werkplan en begroting zou indienen. Hoewel de gevraagde documenten niet zijn aangeleverd, heeft de deelgemeente de subsidieverlening doorgezet en de subsidie 2008 tweemaal opgehoogd. De subsidie over 2008 bedroeg uiteindelijk € 265.000.
- De subsidie voor 2009 bedroeg in eerste instantie € 350.000 en is tussentijds twee maal opgehoogd tot in totaal € 584.571,67. Hiermee heeft het DB het subsidieplafond dat in 2009 was gekoppeld aan het beleidsdoel toerisme en economie overschreden.
- Zowel in 2008 als in 2009 waren liquiditeitsproblemen bij stichting Get Hoekt aanleiding om de subsidie op te hogen.

- 4 Van januari tot september 2010 was, vooruitlopend op de omvorming van stichting Get Hoekt tot een deelgemeentelijke stichting, geen sprake van een subsidierelatie. In september 2010 verleende het DB alsnog subsidie voor het jaar 2010. In de periode januari-september 2010 heeft het DB een bedrag van € 420.000 aan stichting Get Hoekt uitbetaald, zonder dat hieraan verplichtingen ten grondslag lagen. Ook heeft het DB voorschotten op de subsidie 2011 uitgekeerd zonder dat hieraan een verleningsbeschikking ten grondslag lag.
- Het DB heeft de subsidieaanvraag 2010, die stichting Get Hoekt in oktober 2009 heeft ingediend, niet in behandeling genomen. Vooruitlopend op de omvorming van stichting Get Hoekt tot een deelgemeentelijke stichting, ging het DB voor 2010 uit van een opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie.
- Begin 2010 is vanuit de deelgemeente een opdracht verstrekt aan stichting Get Hoekt. Intentie was om deze opdracht nader uit te werken in een dienstverleningsovereenkomst, maar deze is niet tot stand gekomen. Ondanks het ontbreken van een privaatrechtelijke overeenkomst heeft het DB in de periode januari-september 2010 € 420.000 uitbetaald aan stichting Get Hoekt.
- In september 2010 heeft het DB de stichting verzocht een nieuwe subsidieaanvraag voor 2010 in te dienen en is met terugwerkende kracht alsnog een subsidierelatie aangegaan voor het jaar 2010.
- Hoewel de primaire scope van het onderzoek zich beperkt tot de subsidies over de periode 2008-2010 heeft de rekenkamer ook de subsidie 2011 in haar onderzoek betrokken. De rekenkamer constateert dat het DB € 76.000 aan voorschotten op de subsidie 2011 heeft uitgekeerd zonder dat hier een verleningsbeschikking aan ten grondslag lag.

- 5 In 2008 en 2009 was sprake van een te grote betrokkenheid van de voormalig portefeuillehouder bij de activiteiten van stichting Get Hoekt. Daarentegen

controleerde het DB niet of stichting Get Hoekt de afgesproken prestaties realiseerde en de subsidiegelden doelgericht besteedde.

- a De voormalig portefeuillehouder Toerisme en Economie had in 2008 en 2009 een te grote betrokkenheid bij de activiteiten van stichting Get Hoekt.
 - In de periode 2008-2009 heeft de voormalig portefeuillehouder contracten voorbereid voor grote evenementen waarbij stichting Get Hoekt formeel opdrachtgever was. Via de jaarlijkse deelgemeentelijke opdracht bij de subsidieverlening werd de stichting opgedragen deze contracten af te sluiten en te beheren. De betrokkenheid van de stichting bij de totstandkoming van deze contracten was in 2008 en 2009 zeer beperkt.
 - De voormalig portefeuillehouder heeft meermaals afspraken gemaakt met derden voor de promotie van Hoek van Holland en vervolgens de stichting opgedragen de kosten voor haar rekening te nemen.
 - Door de actieve betrokkenheid van de voormalig portefeuillehouder was het voor externe partijen soms diffuus met wie feitelijk zaken werd gedaan; zo duiden externe partijen de voormalig portefeuillehouder soms aan als directeur van de stichting.
 - De stichting was volgens de jaarlijkse deelgemeentelijke opdrachten verantwoordelijk voor de uitgave van het Get Hoekt magazine. Echter, in de periode 2008-2009 was de stichting nauwelijks betrokken bij de totstandkoming van het magazine. De voormalig portefeuillehouder had zitting in de redactieraad en redactievergaderingen werden zonder medeweten van de stichting door de deelgemeente opgestart.
 - De voormalig portefeuillehouder heeft sponsors voor stichting Get Hoekt geworven en daarbij tegenprestaties toegezegd die de stichting voor de sponsorbijdrage moest leveren.
- b Het DB controleerde niet of stichting Get Hoekt de afgesproken prestaties realiseerde en de subsidiegelden doelgericht besteedde.
 - De deelgemeente bewaakte de ontvangst van rapportages die de stichting periodiek moest leveren maar voerde hierop geen inhoudelijke toets uit.
 - Het DB heeft niet geïntervenieerd in de stichting naar aanleiding van de tekortkomingen die de accountant van de stichting heeft geconstateerd bij de controle op de subsidieverantwoordingen over 2008 en 2009.
 - Hoewel de stichting diverse keren niet heeft voldaan aan de verplichtingen die aan de subsidie waren verbonden, heeft het DB weinig tot geen maatregelen getroffen (zie tabel 4-2 en 4-3).
- 6 De bestuurscultuur in Hoek van Holland gaf de voormalig portefeuillehouder Toerisme en Economie in 2008 en 2009 veel ruimte voor eigenmachtig optreden in de relatie met stichting Get Hoekt. De overige DB-leden hebben de voormalig portefeuillehouder niet aangesproken op zijn vergaande betrokkenheid bij de activiteiten van stichting Get Hoekt.
 - Er waren te weinig checks en balances binnen het dagelijks bestuur (DB).
 - De focus van de overige DB-leden lag in de periode maart 2007- april 2010 vooral op de eigen portefeuille.
 - De overige DB-leden hadden er begrip voor dat in de aanloopfase (2008) niet geheel aan de eisen van de SvR 2005 werd voldaan.
 - Ook na de opstartfase van de stichting gingen de overige DB-leden ervan uit dat voorstellen rond de subsidierelatie met stichting Get Hoekt voldeden aan wet- en

- regelgeving omdat de voorstellen van de benodigde handtekeningen waren voorzien.
- In de DB-vergaderingen meldde de voormalig portefeuillehouder regelmatig dat hij afspraken had met partijen die in opdracht van stichting Get Hoekt activiteiten uitvoerden. De overige DB-leden stelden deze betrokkenheid niet ter discussie.
 - De overige DB-leden hebben de voormalig portefeuillehouder niet gevraagd om de kwartaalrapportages van stichting Get Hoekt.
 - Pas na de bestuurswisseling in 2010 zijn de overige DB-leden zich kritischer gaan opstellen.
- 7 De voormalig portefeuillehouder heeft een doorslaggevende stem gehad in de samenstelling van het bestuur van stichting Get Hoekt. De samenstelling van het bestuur bracht het risico op een verstrengeling van publieke en private belangen met zich mee, doordat het stichtingsbestuur deels bestond uit ondernemers met een commercieel belang bij de activiteiten van stichting Get Hoekt. De voormalig portefeuillehouder heeft dit risico niet meegewogen toen hij de betreffende personen heeft gevraagd zitting te nemen in het bestuur van stichting Get Hoekt. De rekenkamer heeft geconstateerd dat het stichtingsbestuur in de praktijk een beperkt aantal betalingen heeft gedaan aan ondernemingen van bestuursleden. Hierbij was geen sprake van bewuste bevoordeling.
- De bestuursleden zijn door de voormalig portefeuillehouder gevraagd zitting te nemen in het bestuur van de stichting. De voormalig portefeuillehouder heeft de bestuursleden geworven in zijn zakelijke en persoonlijke netwerk.
 - Een aantal leden van het stichtingsbestuur heeft commerciële belangen in Hoek van Holland op het beleidsterrein waarbinnen de stichting opereert. De voormalig portefeuillehouder heeft bij het samenstellen van het stichtingsbestuur enkel oog gehad voor het profijt dat de stichting mogelijk kon verkrijgen via het netwerk van deze bestuursleden.
 - De rekenkamer heeft geconstateerd dat stichting Get Hoekt in de periode 2008-2010 een beperkt aantal betalingen heeft verricht aan ondernemingen van stichtingsbestuurders, waarbij het in de regel om beperkte bedragen gaat. Er is geen sprake geweest van bewuste bevoordeling van ondernemingen van stichtingsbestuurders.
- 8 Het DB nam eind 2009/begin 2010 het initiatief om stichting Get Hoekt om te vormen tot een deelgemeentelijke stichting. Dit was in tegenspraak met de wens van de deelgemeente en het stichtingsbestuur om meer afstand te creëren tussen de deelgemeente en de stichting. Ook ging het DB voorbij aan het feit dat de stichting dan een verbonden partij zou worden en het DB niet bevoegd was dergelijke deelnemingen aan te gaan.
- De gewenste professionalisering van de stichting heeft nauwelijks gestalte gekregen en de positie van de stichting ten opzichte van de deelgemeente bleef onduidelijk.
 - In samenspraak met de deelgemeente heeft de stichting eind 2008 een extern adviesbureau de opdracht gegeven adviezen aan te dragen om de organisatie van de stichting te professionaliseren.
 - Volgens het adviesbureau was een professionaliseringsslag noodzakelijk en moest hiertoe ondermeer de afstand tussen de stichting en de deelgemeente worden vergroot. Tevens zou de voormalig portefeuillehouder zich niet meer moeten mengen in de wijze waarop de stichting het beleid uitvoerde.
 - Eind 2009/begin 2010 heeft het DB het initiatief genomen om de stichting om te vormen tot een deelgemeentelijke stichting. Stichting Get Hoekt zou daarmee

- dichter bij de deelgemeente gepositioneerd worden doordat zij dan een verbonden partij zou worden. De deelgemeente zou zowel een bestuurlijk als een financieel belang in de stichting krijgen.
- De omvorming heeft geen doorgang gevonden omdat in augustus 2010 bleek dat enkel het college van B enW bevoegd is dergelijke deelnemingen aan te gaan.
- 9 De deelgemeente heeft bovenop de verleende subsidiebedragen in totaal € 250.000 uitbetaald ter vergoeding van de btw die stichting Get Hoekt moest afdragen aan de fiscus. In strijd met de deelgemeentelijke mandaatregeling subsidies lag aan deze betalingen geen besluit van het DB ten grondslag. De deelgemeente heeft de betaalde btw-vergoedingen kunnen compenseren bij het btw-compensatiefonds en kon daarom budgetneutraal het tekort in de begrotingen van stichting Get Hoekt opvullen dat ontstond doordat de stichting in haar begrotingen verkeerde fiscale uitgangspunten hanteerde. Door de btw-vergoedingen viel het netto besteedbare subsidiebedrag waarover de stichting kon beschikken in de periode 2008-2010 € 210.000 hoger uit.
- Stichting Get Hoekt is door de Belastingdienst aangemerkt als ondernemer in de zin van de omzetbelasting en daardoor verplicht 19% btw af te dragen over al haar inkomsten. Daartegenover staat dat de stichting de btw die zij over haar inkopen betaald mag aftrekken.
 - Stichting Get Hoekt heeft bij het opstellen van haar begrotingen verkeerde fiscale uitgangspunten gehanteerd. De stichting hield bij haar begrotingen geen rekening met het feit dat zij over de ontvangen subsidies btw moest afdragen.
 - Vanaf juli 2009 heeft de deelgemeente de af te dragen btw over de deelgemeentelijke subsidies gecompenseerd. In totaal is over de periode 2008-2010 € 250.000 als btw-vergoeding uitbetaald.
 - Stichting Get Hoekt kreeg in de periode 2008-2010 in totaal € 1.570.000 subsidie. Na aftrek van de btw resteerde voor de stichting een netto besteedbaar bedrag van € 1.320.000. Zonder de btw-vergoedingen zou de netto besteedbare subsidie € 1.110.000 bedragen. Per saldo kreeg de stichting door de btw-vergoedingen dus € 210.000 meer te besteden. (zie tabel 3-4)
- 10 De subsidieverantwoordingen van stichting Get Hoekt over 2008 en 2009 zijn niet voorzien van goedkeurende accountantsverklaringen. De subsidieverantwoording over 2008 is voorzien van een beoordelingsverklaring en de subsidieverantwoording over 2009 van een verklaring van oordeelsonthouding. De subsidieverantwoordingen over 2008 en 2009 kunnen daarom niet juist en volledig worden geacht. Het DB heeft de subsidies over 2008 en 2009 nog steeds niet vastgesteld, waardoor het ontbreken van de goedkeurende accountantsverklaringen vooralsnog geen consequenties heeft gehad voor stichting Get Hoekt.
- De administratieve organisatie en interne beheersing waren bij stichting Get Hoekt van onvoldoende kwaliteit waardoor de accountant zijn controlewerkzaamheden maar beperkt kon uitvoeren. Hierdoor kon de externe accountant geen goedkeurende accountants-verklaringen afgeven bij de jaarrekeningen 2008 en 2009.
 - Hoewel de goedkeurende accountantsverklaringen ontbraken bij de vaststellingsaanvragen voor 2008 en 2009 was dit voor de deelgemeente geen aanleiding om maatregelen te treffen in de subsidierelatie met stichting Get Hoekt.
 - Het DB heeft de subsidies over 2008 en 2009 vooralsnog niet vastgesteld vanwege de btw-problematiek en omdat onduidelijk is welke consequenties het ontbreken van de goedkeurende accountantsverklaringen zou moeten hebben.

- 11 Het DB heeft de kwartaalrapportages en jaarlijkse subsidieverantwoordingen van stichting Get Hoekt niet inhoudelijk beoordeeld, terwijl de subsidieverantwoordingen niet voorzien waren van goedkeurende accountantsverklaringen. Het DB heeft daardoor niet eigenstandig beoordeeld of stichting Get Hoekt de subsidiegelden heeft besteed in lijn met de doelstellingen waartoe de subsidie is verleend. Overigens heeft de rekenkamer op basis van dossieronderzoek bij de stichting kunnen vaststellen dat stichting Get Hoekt in de periode 2008-2010 geen betalingen heeft verricht die in strijd zijn met de doelstellingen die aan de subsidie ten grondslag liggen.
 - De rekenkamer concludeert op basis van het uitgevoerde dossieronderzoek bij stichting Get Hoekt dat de stichting geen betalingen heeft verricht die in strijd zijn met de doelstellingen waartoe de subsidie is verleend.
 - De jaarlijkse opdrachten van de deelgemeente waren dermate concreet en sturend dat op voorhand nagenoeg was bepaald dat de subsidiegelden zouden worden besteed aan de doelen waarvoor ze beschikbaar werden gesteld.

- 12 ASR heeft bij de accountantscontrole op de deelgemeentelijke jaarrekeningen 2008 en 2009 gehandeld conform de door de gemeenteraad van Rotterdam vastgestelde kadernota accountantscontrole 2008-2009. De toetspunten die deze kadernota voorschrijft om de rechtmatigheid van verleende subsidies vast te stellen dekken niet alle elementen uit de SvR 2005 af. De tekortkomingen in de subsidieverlening aan stichting Get Hoekt wogen daarom niet mee in het rechtmatigheidsoordeel van ASR bij de deelgemeentelijke jaarrekeningen.
 - ASR heeft bij de reguliere jaarrekeningcontrole bij de deelgemeente gehandeld conform de kadernota accountantscontrole 2008-2009.
 - De kadernota accountantscontrole schrijft echter niet voor dat de accountant moet toetsen of de subsidieaanvraag die ten grondslag ligt aan de subsidieverlening voldoet aan alle eisen van de SvR 2005.
 - Dat het DB in 2008 en 2009 subsidie heeft verleend aan stichting Get Hoekt op basis van onvolledige subsidieaanvragen woog daarom niet mee in het rechtmatigheidsoordeel dat ASR bij de deelgemeentelijke jaarrekening heeft gegeven.

2-4 aanbevelingen

In de subsidierelatie met stichting Get Hoekt heeft het DB reeds een aantal verbetermaatregelen genomen. Zo is in de verleningsbeschikking 2011 opgenomen dat het DB ieder kwartaal een overleg zal organiseren met stichting Get Hoekt na ontvangst van de kwartaalrapportage en wil het DB per 2011 meer inhoudelijk en op afstand te sturen. Rekening houdend met de genomen maatregelen beveelt de rekenkamer de deelraad Hoek van Holland aan:

- 1 Het DB op te dragen de geldende wet- en regelgeving na te leven bij het verlenen van subsidies aan stichting Get Hoekt en geen subsidievoorschotten uit te keren waaraan geen verleningsbeschikking ten grondslag ligt.
- 2 Het DB op te dragen de subsidierelatie met stichting Get Hoekt zuiver te houden. Hiertoe dient het DB geen bemoeienis meer te hebben met de samenstelling van het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Get Hoekt.

- 3 Het DB op te dragen de aan stichting Get Hoekt verleende subsidies voor 2008 en 2009 zo spoedig mogelijk vast te stellen en in het vervolg te borgen dat verleende subsidies binnen een redelijke termijn na ontvangst van de vaststellingsaanvraag worden vastgesteld.
- 4 Binnen de deelraad ongewenste rolvermengingen te vermijden die worden veroorzaakt doordat deelraadsleden tevens een functie vervullen bij gesubsidieerde instellingen.

Naar aanleiding van dit onderzoek heeft de rekenkamer de volgende aanbeveling voor de gemeenteraad van Rotterdam:

Draag er zorg voor dat de kadernota accountantscontrole met betrekking tot het vaststellen van de rechtmatigheid van verleende subsidies alle relevante elementen uit de Awb en de SvR 2005 dekt, zodat het niet voldoen aan wet- en regelgeving bij het verlenen van subsidies meeweegt in het rechtmatigheidsoordeel dat de accountant bij de (deel)gemeentelijke jaarrekening geeft.

3 reactie en nawoord

3-1 reactie dagelijks bestuur Hoek van Holland

Als Dagelijks Bestuur hebben wij met belangstelling kennis genomen van het onderzoeksrapport naar de Stichting Get Hoekt. Alvorens inhoudelijk in te gaan op de in het rapport verwoorde conclusies en aanbevelingen willen wij in algemene zin ingaan op de werkwijze en bestuursstijl van het toenmalige Dagelijks Bestuur.

werkwijze/bestuursstijl Dagelijks Bestuur 2007-2010

Begin 2007 is het Dagelijks Bestuur van PvdA/VVD aangetreden. Het toenmalige bestuur bestond uit:

<i>De heer P. Roomer,</i>	<i>fractie PvdA tevens voorzitter DB</i>
<i>De heer A. Brouwer,</i>	<i>fractie PvdA (tot december 2009)</i>
<i>Mevrouw H.E. Reukema,</i>	<i>fractie VVD</i>
<i>De heer W. L. de Groot,</i>	<i>fractie VVD</i>

Het toenmalig DB wilde “breken met het verleden”, daarbij nieuw elan uitstralen en daadkrachtig een nieuwe koers gaan varen binnen de deelgemeente Hoek van Holland. Op basis van onderling vertrouwen is aan de individuele bestuurders een grote mate van vrijheid van handelen gegeven, teneinde daadkracht te bewerkstelligen en zaken voortvarend aan te kunnen pakken. Terugkoppeling hiervan vond mondeling plaats in de wekelijks DB vergaderingen.

Binnen deze werkwijze is in 2007 ook invulling gegeven aan de oprichting van de stichting Get Hoekt en nadien in 2008 door het verlenen en vaststellen van de subsidie aan de stichting. Op basis van goed onderling vertrouwen is aan de betreffende bestuurder zeker in de aanvangsjaren de vrijheid gegeven om deze stichting “van de grond te krijgen”. Daarbij op basis van dat onderlinge vertrouwen- steeds uitgaande van de mondelinge informatie over de voortgang door de verantwoordelijk portefeuillehouder.

Naast de hiervoor beschreven werkwijze/bestuursstijl hanteerde de voormalig voorzitter van het DB een eigen leiderschapsstijl. Hierbij werden veelal, niet alleen vanwege verbaal enthousiasme, muren doorbroken en zichtbare resultaten bereikt. Vanuit dat gegeven zijn niet alleen externen in het gehele proces meegenomen, maar werden ook de deelraad en de collega DB-leden regelmatig beïnvloed.

In de rol van voorzitter DB (met ook “de organisatie” in zijn portefeuille) drukte de voormalig voorzitter niet alleen nadrukkelijk een stempel op de bestuursstijl maar ook op de wijze van leidinggeven. Onverlet blijft dat de overige DB leden -ook bij de hiervoor beschreven bestuursstijl- de verantwoordelijkheid hebben om kritisch te zijn naar en toezicht te houden op elkaars functioneren.

aanbevelingen en conclusies

In het concept rapport is een viertal aanbevelingen opgenomen. Het DB kan zich volledig vinden in deze aanbevelingen en is voornemens deze zonder meer over te nemen. Sterker nog vanaf medio 2010 zijn door het huidige DB reeds de nodige maatregelen getroffen.

De volgende in het rapport opgenomen conclusies geven ons aanleiding tot het maken van opmerkingen.

conclusie 1: Niet juist, tijdig en volledig informeren deelraad

Achteraf moeten wij constateren dat de raad niet altijd juist, niet tijdig en niet volledig is geïnformeerd. Hierbij dient wel op gemerkt te worden dat in een aantal gevallen de door het DB aangeleverde informatie, met de kennis van dat moment, wel degelijk juist was. Als voorbeeld mag dienen dat besluitvorming in het DB op 4 november 2008 over een aanvullend subsidie niet is opgenomen in een tussenrapportage (opgesteld en verzonden voor 4 november) en die is behandeld in de raadsvergadering van 13 november. Het had de portefeuillehouder (voorzitter DB) wel gesierd als hij die aanvullende informatie mondeling had toegelicht.

De opmerking dat het DB de deelraad niet heeft geïnformeerd over het garant staan voor de afkoopsom van € 75.000 voor het ontbinden van het contract met Ducos is op zich juist. De overige leden van het DB waren van deze afspraken echter niet op de hoogte, omdat deze overeenkomst nimmer aan het DB is voorgelegd. Het niet informeren van de deelraad hieromtrent kan het DB derhalve niet worden tegengeworpen.

conclusie 3: Bij subsidierelatie is gehandeld in strijd met wet en regelgeving

Het DB onderschrijft de conclusie, dat in formele zin, de subsidieverstrekking niet conform wet en regelgeving heeft plaatsgevonden. Zij vraagt daarbij wel aandacht voor de omstandigheden en de argumenten waarom de besluiten zijn genomen zoals ze zijn genomen.

tabel behorend bij conclusie 3: reactie DB

subsidiejaar	toelichting
2008	<i>De stichting is pas in de loop van 2008 opgericht, zodat nimmer aan alle voorwaarden van de SvR 2005 kon worden voldaan.</i>
2009	<i>Door allerlei opstart- en ontwikkelperikelen in 2008 is de formele termijn van indiening voor 2009 door de stichting niet gehaald. Het verder ontwikkelen en uitbreiden van het toeristisch recreatief product in 2009 (overigens met instemming met de meerderheid van de raad) heeft ertoe geleid dat het subsidiebudget tussentijds enkele malen is opgehoogd door het DB. Deze ophogingen zijn overigens steeds afgedekt uit doeluitkeringen.</i>
2010	<i>Eind 2009 is het DB geconfronteerd met de mededeling vanuit de Belastingdienst, dat over het subsidiebedrag BTW afgedragen diende te worden. In nauw overleg met de deelraad en met unanieme instemming van diezelfde deelraad is toen besloten de stichting om te zetten in een deelgemeentelijke stichting en de subsidierelatie om te zetten in een opdrachtgever/opdrachtnemer relatie. Pas in de 2e helft van 2010 bleek dat deze constructie niet mogelijk was, waardoor voor dat jaar alsnog een subsidierelatie is aangegaan, die daardoor op dat moment ook niet meer aan wet en regelgeving kon voldoen.</i>

conclusie 4: Verstrekken subsidie, zonder dat sprake was van subsidierelatie

In formele zin klopt het dat in de periode januari 2010 tot september 2010 er geen sprake was van een subsidierelatie. Bij conclusie 3 is reeds aangegeven wat de reden is geweest om eerst met terugwerkende kracht een subsidierelatie aan te gaan met de stichting voor het jaar 2010. Bij brief van 13 januari 2010 is aan de stichting een “opdracht Stichting Get Hoekt 2010” toegestuurd, waarin op hoofdlijnen de uit te voeren taken voor de stichting voor dat jaar zijn beschreven. Ten onrechte heeft dit niet meer geleid tot het opstellen van een meer gedetailleerde dienstverleningsovereenkomst.

conclusie 5/6: Verzuim tot aanspreken portefeuillehouder op eigenmachtig optreden

In het rapport wordt zonder enkele terughoudendheid geconcludeerd dat de overige DB-leden geen controle uitoefende op de afgesproken prestaties en dat ook de voormalig voorzitter DB niet is aangesproken op zijn betrokkenheid. Het DB is van oordeel dat deze uitspraken te absoluut zijn. In de beginperiode is dit op basis van de eerder uitgesproken vergaande vertrouwen in elkaar niet of nauwelijks gebeurd. In de loop van 2009 en zeker in 2010 hebben de overige DB leden kritische vragen gesteld bij het ontbreken van tussenrapportages en bemerkingen gemaakt over de betrokkenheid van de voormalig voorzitter DB bij de stichting. In afwijking van de huidige werkwijze zijn de DB verslagen uit die periode echter heel summier, waarbij vaak alleen het eindresultaat in het verslag is opgenomen

conclusie 8: Omvormen stichting tot deelgemeentelijke stichting

Wij onderschrijven uw conclusie niet dat het DB de stichting wilde ombuigen tot een deelgemeentelijke stichting in tegenspraak met de wens van de deelgemeente en het stichtingsbestuur. Zoals hiervoor aangegeven was deze “move” enkel en alleen ingegeven om hiermee een BTW voordeel te genereren. Op die manier zou de stichting voor een gelijk budget meer activiteiten kunnen verrichten in het belang van de Hoekse gemeenschap. Het initiatief om de mogelijkheden te bezien van een deelgemeentelijke stichting zijn eerst naar voren gekomen, nadat de belastingdienst had aangegeven dat over het subsidiebedrag door de stichting BTW afgedragen zou moeten worden. Op basis van die mededeling is door het DB een extern advies gevraagd en met dat advies is aan de deelraad een voorstel gedaan tot het omvormen van de stichting naar een deelgemeentelijke stichting. Ook de stichting was hier op voorhand over geïnformeerd. Nadat is gebleken dat het oprichten van een deelgemeentelijke stichting geen bevoegdheid is van de deelraad is het initiatief weer terzijde geschoven en is de deelraad hiervan in kennis gesteld.

Uw suggestie dat het DB (willens en wetens) voorbij zou zijn gegaan aan het feit dat een deelgemeentelijke stichting een verbonden partij zou worden, is evenmin juist. Gelet op de onbekendheid van de gevolgen en effecten van een deelgemeentelijke stichting hebben wij advies gevraagd aan een externe partij. Door deze externe is nimmer melding gemaakt van het worden van een verbonden partij, zodat het DB van dit feit niet op de hoogte was.

Tenslotte willen wij opmerken dat het onjuist is dat de stichting in samenspraak met het DB een extern adviesbureau opdracht gegeven zou hebben gegeven om de organisatie van de stichting te professionaliseren. Binnen het DB is hier nimmer over gesproken en ook geen besluit over genomen. Ook heeft het DB nooit het advies van het adviesbureau onder ogen gehad en was ook niet op de hoogte van het bestaan van dit advies. Het valt niet uit te sluiten dat een en ander door de stichting is geregeld met de voormalig voorzitter van het DB.

conclusie 9: Hoger netto besteedbaar bedrag stichting door BTW constructie

Wij onderschrijven uw conclusie dat in formele zin de extra subsidietoekenning voor de BTW bedragen niet in mandaat had kunnen worden afgedaan. Aangezien dit een budgettair neutrale operatie voor de deelgemeente inhield is hier uit praktische redenen van afgeweken. Wij onderschrijven niet de conclusie dat door de BTW vergoedingen het netto besteedbaar bedrag

over de periode 2008-2010 ruim €210.000 hoger is uitgevallen. Door de stichting was er al vanuit gegaan dat de diverse uitgaven excl BTW waren en het toegekende subsidiebedrag was tenslotte vrij van BTW toegezegd en daarmee ook volledig netto te besteden.

tabel behorend bij conclusie 9: reactie DB (uitgaande van oorspronkelijke rekenopzet van stichting (fictieve bedragen))

omschrijving	baten	lasten
diverse uitgaven (bedragen excl. BTW)		1.400.000
diverse ontvangsten:		
• sponsoring en overige (bedragen excl. BTW)	100.000	
• subsidie deelgemeente (bedragen BTW vrij)	1.300.000	
totaal	1.400.000	1.400.000

tabel behorend bij conclusie 9: reactie DB (uitgaande van BTW afdracht subsidie zonder subsidieverhoging)

omschrijving	baten	lasten
diverse uitgaven (bedragen excl. BTW)		1.400.000
diverse ontvangsten:		
• sponsoring en overige (bedragen excl. BTW)	100.000	
• subsidie gemeente (bedragen excl. BTW)	1.090.000	
totaal	1.190.000	1.400.000

Conclusie: stichting kan € 210.000 (€ 1.400.000 - € 1.190.000) minder besteden. Deelgemeente betaalt netto € 210.000 minder subsidie (BTW bedrag is verrekenbaar)

tabel behorend bij conclusie 9: reactie DB (uitgaande van BTW afdracht subsidie met subsidieverhoging tot gelijk bedrag)

omschrijving	baten	lasten
diverse uitgaven (bedragen excl. BTW)		1.400.000
diverse ontvangsten:		
sponsoring en overige (bedragen excl. BTW)	100.000	
subsidie deelgemeente (bedragen excl. BTW)	1.300.000	
totaal	1.400.000	1.400.000

Conclusie: stichting kan evenveel besteden als in oorspronkelijke opzet. Deelgemeente betaalt netto evenveel als in oorspronkelijke opzet

conclusie 11: Geen inhoudelijke beoordeling kwartaalrapportage

In feitelijkeheid delen wij uw conclusie dat het DB via de kwartaalrapportages de subsidieverantwoordelingen van de stichting niet inhoudelijk heeft beoordeeld. Het DB heeft vanaf medio 2009, ondanks herhaalde verzoeken hiertoe aan de voormalig voorzitter DB, steeds te horen gekregen dat de rapportages er (nog) niet waren. Pas in augustus 2010 is voor het DB duidelijk

geworden dat er wel degelijk tussenrapportages waren opgesteld door de stichting en dat die ook bij de deelgemeente waren aangeboden. De voormalig voorzitter DB heeft deze echter nooit aangeboden aan het DB niet ter kennisname en ook niet ter vaststelling.

3-2 nawoord rekenkamer

We danken het dagelijks bestuur (DB) voor zijn reactie op ons rapport. Het verheugt de rekenkamer dat het DB zich volledig kan vinden in onze aanbevelingen en voornemens is deze zonder meer over te nemen. In dit nawoord gaan we eerst in algemene zin in op de reactie van het DB en daarna zullen we nader ingaan op de afzonderlijke opmerkingen.

algemeen

In algemene zin gaat het DB in zijn reactie in op de motieven voor de gekozen werkwijze in de periode 2007-2010 en wijst daarbij in het bijzonder op de vrijheid van handelen die individuele bestuurders daarbij kregen. Terecht stelt het DB dat de gekozen bestuursstijl onverlet laat dat de overige DB-leden de verantwoordelijkheid hebben om kritisch te zijn naar- en toezicht te houden op elkaars functioneren.

De rekenkamer onderschrijft dat een zekere mate van vrijheid voor individuele bestuurders geoorloofd is om resultaten te kunnen boeken. Daar tegenover moet het DB echter waarborgen dat er binnen het DB voldoende checks & balances zijn, aangezien het DB uiteindelijk als collectief verantwoordelijk is voor het gevoerde bestuur. De rekenkamer is van mening dat de gang van zaken rondom de subsidierelatie met stichting Get Hoekt illustreert dat dergelijke checks & balances binnen het toenmalige DB ontbraken en het DB niet vanuit een collectieve verantwoordelijkheid handelde.

In algemene zin merkt de rekenkamer op dat het DB in zijn reactie het onrechtmatig handelen legitimeert door te wijzen op verschillende omstandigheden rondom de subsidierelatie met stichting Get Hoekt. De rekenkamer is van mening dat omstandigheden nooit een vrijbrief kunnen vormen voor onrechtmatig handelen.

reactie opmerkingen

Onderstaand zal de rekenkamer nader ingaan op de reactie die het DB heeft gegeven op een aantal van de in het rapport opgenomen conclusies.

conclusie 1

Het DB geeft toe dat de deelraad niet altijd juist, tijdig en volledig is geïnformeerd. Het plaatst daarbij de kanttekening dat in een aantal gevallen de schriftelijke informatie met de kennis van dat moment wel juist was en geeft hierbij een voorbeeld waarbij het DB opmerkt dat 'het de portefeuillehouder had gesierd als hij aanvullende informatie mondeling had toegelicht'. Vervolgens stelt het DB in zijn reactie dat het DB niet te verwijten valt dat de deelraad niet is geïnformeerd over de garantstelling voor de afkoopsom voor de ontbinding van het contract met Ducos. Als argument draagt het DB aan dat de voormalig portefeuillehouder de overige DB leden niet heeft geïnformeerd over deze garantstelling.

De rekenkamer is van mening dat de situaties die het DB in zijn reactie aanhaalt illustratief zijn voor het gebrek aan checks & balances binnen het toenmalige DB. De rekenkamer wijst er op dat het feit dat de portefeuillehouder de overige DB-leden niet

heeft geïnformeerd over de gemaakte afspraken, geen afbreuk doet aan de collectieve verantwoordelijkheid van het DB om de deelraad juist, tijdig en volledig te informeren. Het DB is als geheel verantwoordelijk en het is daarom het complete DB aan te rekenen dat de deelraad niet juist is geïnformeerd.

conclusie 3

Het DB onderschrijft de conclusie van de rekenkamer in formele zin, maar draagt omstandigheden aan die er volgens het DB toe hebben geleid dat in de periode 2008-2010 niet aan alle voorwaarden is voldaan. De rekenkamer is zich bewust van de genoemde omstandigheden en heeft deze ook in haar rapport beschreven. Echter, de rekenkamer is van mening dat de genoemde omstandigheden geen legitimatie kunnen vormen voor het feit dat het DB in de subsidierelatie met stichting Get Hoekt onrechtmatig heeft gehandeld.

conclusie 4

In zijn reactie draagt het DB de voorgenomen omvorming van stichting Get Hoekt tot een deelgemeentelijke stichting aan als omstandigheid die ertoe heeft geleid dat pas in september 2010 met terugwerkende kracht een subsidierelatie met stichting Get Hoekt is aangegaan voor het jaar 2010. De rekenkamer is van mening dat de voorgenomen omvorming van stichting Get Hoekt niet legitimeert dat het DB voor 2010 geen subsidierelatie is aangegaan met stichting Get Hoek. Het DB heeft in dit verband voorbarig gehandeld door per 1 januari 2010 niet langer uit te gaan van een subsidierelatie, terwijl de omvorming feitelijk nog niet had plaatsgevonden. Hierdoor handelde het DB onrechtmatig, doordat een formele basis voor het uitbetalen van subsidievoorschotten in de periode januari-september 2010 ontbrak.

conclusie 5/6

Het DB stelt in zijn reactie dat de rekenkamer te absolute uitspraken doet wanneer zij concludeert dat de DB-leden geen controle uitoefenden op de afgesproken prestaties met stichting Get Hoekt en de DB-leden de voormalig portefeuillehouder niet hebben aangesproken op zijn betrokkenheid bij stichting Get Hoekt. Het DB geeft hierbij aan dat zij wel degelijk kritische vragen hebben gesteld, maar dat deze niet zijn opgenomen in de summiere notulen van de DB-vergaderingen.

De rekenkamer wijst er op dat de betreffende conclusies voornamelijk de periode 2008-2009 betreffen. De rekenkamer heeft geen signalen aangetroffen waaruit blijkt dat de overige DB-leden in deze periode kritisch zijn geweest op het handelen van de voormalig portefeuillehouder in de subsidierelatie met stichting Get Hoekt. De rekenkamer is van mening dat de overige DB-leden in de periode 2008/2009 kritische kanttekeningen hadden moeten plaatsen bij de gang van zaken rondom de subsidierelatie met stichting Get Hoekt, gezien de collectieve verantwoordelijkheid die het DB draagt voor een goed openbaar bestuur.

conclusie 8

Het DB geeft in zijn reactie aan dat het DB het niet eens is met de conclusie dat het omvormen van stichting Get Hoekt tot een deelgemeentelijke stichting in tegenspraak was met de wens om meer afstand te creëren tussen de deelgemeente en de stichting. Ook stelt het DB dat zij niet willens en wetens voorbij zijn gegaan aan het feit dat stichting Get Hoekt als deelgemeentelijke stichting een verbonden partij zou worden. Het DB draagt hierbij aan dat hij extern advies heeft ingewonnen over de omvorming

van stichting Get Hoekt en in dit advies niet is gemeld dat in geval van een deelgemeentelijke stichting sprake zou zijn van een verbonden partij.

De rekenkamer wijst erop dat uit het betreffende externe advies wel duidelijk bleek dat de deelgemeente na de omvorming een bestuurlijk belang in stichting Get Hoekt zou krijgen. Het DB heeft zich niet gerealiseerd dat stichting Get Hoekt in dat geval een verbonden partij zou worden. De rekenkamer is van mening dat het DB op basis van de informatie uit het advies zelf tot de conclusie had moeten komen dat in dat geval sprake zou zijn van een verbonden partij en dat de stichting zodoende dichterbij de deelgemeente gepositioneerd zou worden.

Het DB stelt in zijn reactie dat het onjuist is dat de stichting in samenspraak met het DB een extern adviesbureau opdracht heeft gegeven om de organisatie van de stichting te professionaliseren. Het DB stelt dat hierover in het DB nimmer is gesproken en het DB hierover ook geen besluit heeft genomen. De rekenkamer constateert echter dat in het advies dat ten grondslag ligt aan de subsidieverlening voor 2009 is opgenomen dat stichting Get Hoekt 'in goed overleg en met instemming van uw bestuur' een extern bureau heeft benaderd dat de opdracht heeft de organisatie van stichting Get Hoekt te optimaliseren zodat de slagkracht van de stichting wordt vergroot en de deelgemeente op afstand als goed opdrachtgever kan handelen. Tevens constateert de rekenkamer op basis van de DB-notulen dat in het DB wel over het professionaliseringstraject bij stichting Get Hoekt is gesproken. Op basis van deze informatie concludeert de rekenkamer dat het DB wel degelijk op de hoogte had moeten zijn van de opdracht tot professionalisering van stichting Get Hoekt. Dat het DB hierover geen besluit heeft genomen is niet relevant, aangezien stichting Get Hoekt de opdracht aan het adviesbureau heeft verstrekt.

conclusie 9

In zijn reactie geeft het DB enkele rekenvoorbeelden om aan te tonen dat het vergoeden van de over de subsidie af te dragen btw niet heeft geleid tot een hoger netto besteedbaar subsidiebedrag. Het DB haalt hierbij de oorspronkelijke rekenopzet van stichting Get Hoekt aan. De fiscale uitgangspunten die stichting Get Hoekt in deze rekenopzet heeft gehanteerd zijn echter onjuist. Aan deze rekenopzet ligt het uitgangspunt ten grondslag dat stichting Get Hoekt geen btw hoeft af te dragen over de ontvangen subsidie, maar wel de btw terug mag vorderen die zij betaalt over de inkopen die zij met deze subsidiegelden doet. Dit is echter onjuist; wanneer stichting Get Hoekt niet btw-plichtig zou zijn over de ontvangen subsidiegelden zou zij ook geen recht hebben op btw-afrek over de inkopen die zij met deze subsidiegelden doet. Bij het hanteren van fiscaal juiste uitgangspunten blijft van de € 1.300.000 subsidie die de stichting in de oorspronkelijke rekenopzet ontvangt € 1.176.471 over als netto besteedbaar bedrag (dus excl. btw).

Als gevolg van de btw-plicht zou de stichting zonder btw-vergoeding € 1.090.000 netto hebben kunnen besteden van het ontvangen subsidiebedrag van € 1.300.000. Zonder btw-vergoeding draagt de stichting immers € 210.000 btw af aan de fiscus en kan zij vervolgens de btw over haar inkopen terugvorderen waardoor zij netto voor € 1.090.000 aan uitgaven kan doen. Met het vergoeden van de af te dragen btw werd het netto-bestedbare subsidiebedrag opgehoogd tot € 1.300.000. Zodoende heeft de btw-vergoeding ertoe geleid dat de stichting netto € 210.000 meer te besteden had. (zie voor meer uitleg paragrafen 2-5-2 en 3-6).

conclusie 11

In zijn reactie stelt het DB dat het feitelijk juist is dat de kwartaalrapportages en subsidieverantwoordingen van stichting Get Hoekt niet inhoudelijk zijn beoordeeld. Het DB geeft hierbij aan dat kwartaalrapportages volgens de voormalig portefeuillehouder ontbraken en de overige DB-leden er pas in augustus 2010 achter kwamen dat deze rapportages wel beschikbaar waren. Naar de mening van de rekenkamer is deze gang van zaken illustratief voor het gebrek aan checks & balances binnen het DB.

nota van bevindingen

1 inleiding nota van bevindingen

1-1 aanleiding

In 2008 is op initiatief van de deelgemeente stichting Get Hoekt opgericht. Sindsdien heeft stichting Get Hoekt subsidie ontvangen van de deelgemeente Hoek van Holland. In de afgelopen jaren zijn er in de deelraad regelmatig vragen gesteld over de subsidieverstrekking aan stichting Get Hoekt en de besteding van deze gelden door stichting Get Hoekt. Aanleiding voor deze vragen waren onder andere de kritische opmerkingen over de subsidieverlening aan stichting Get Hoekt in de accountantsrapporten bij de jaarrekeningen 2008 en 2009 van de deelgemeente Hoek van Holland en het feit dat de jaarrekening 2009 van stichting Get Hoekt niet is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring. Het ontbreken van een goedkeurende accountantsverklaring was voor de deelraad aanleiding om duidelijkheid te vragen over de besteding van de subsidiegelden die de deelgemeente aan stichting Get Hoekt heeft verstrekt..

De deelraad Hoek van Holland heeft op 4 november 2010 een motie aangenomen die de rekenkamer verzoekt een onderzoek uit te voeren naar de besteding van subsidiegelden door stichting Get Hoekt en daarbij na te gaan of:

- de subsidiegelden zijn besteed aan activiteiten waarvoor de exploitatiesubsidie door de deelgemeente is verleend;
- in het kader van de subsidierelatie tussen de deelgemeente en Get Hoekt de geldende wet- en regelgeving is nageleefd;
- door zowel de deelgemeente als stichting Get Hoekt voldoende invulling is gegeven aan de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden die zij in het kader van het proces van toezicht en verantwoording behoren te vervullen.

De rekenkamer heeft per brief d.d. 26 november 2010 aangegeven aan dit verzoek gehoor te geven. Dit rapport is het resultaat van het gevraagde onderzoek.

1-2 subsidierelatie deelgemeente Hoek van Holland – stichting Get Hoekt

In 2007 heeft de deelgemeente Hoek van Holland aan de hand van het marketing, promotie en evenementenplan Get Hoekt de kaders vastgesteld voor het toeristisch recreatief beleid van de deelgemeente. In 2008 is stichting Get Hoekt opgericht. Deze stichting kreeg vanuit de deelgemeente de opdracht mee het marketing, promotie en evenementenplan uit te voeren en hiertoe middelen te verwerven. De activiteiten van de stichting Get Hoekt bestaan sindsdien voornamelijk uit:

- de organisatie van evenementen;
- de exploitatie van de VVV-shop in Hoek van Holland;
- het uitbrengen van het magazine 'Get Hoekt';
- de ontwikkeling en het beheer van een toeristische website.

Ten behoeve van deze activiteiten heeft stichting Get Hoekt in 2008, 2009 en 2010 een exploitatiesubsidie ontvangen vanuit de deelgemeente. Daarnaast was het de

bedoeling dat stichting Get Hoekt zelfstandig sponsoren en subsidies van derden zou werven om haar financiële bereik te vergroten.

Het bestuur van stichting Get Hoekt is in mei 2011 afgetreden. Wanneer in deze rapportage wordt gesproken over 'het bestuur van stichting Get Hoekt' wordt daarmee het bestuur van de stichting bedoeld zoals dit in de periode april 2008-mei 2011 was samengesteld.

1-3 doelstelling en vraagstelling

De doelstelling van dit onderzoek is tweeledig. De rekenkamer is enerzijds nagegaan of de deelgemeente in de subsidierelatie met stichting Get Hoekt heeft gehandeld conform relevante wet- en regelgeving, voldoende invulling heeft gegeven aan het toezicht op de besteding van de subsidiegelden en de deelraad adequaat is geïnformeerd over deze subsidierelatie. Anderzijds is de rekenkamer nagegaan of stichting Get Hoekt haar (verantwoordings)verplichtingen ten aanzien van de deelgemeente is nagekomen en de subsidiegelden heeft besteed in lijn met de doelstellingen waartoe de subsidie is verleend.

In dit onderzoek staan de volgende vragen centraal:

- 1 Heeft de deelgemeente bij het verlenen en vaststellen van de subsidie aan stichting Get Hoekt gehandeld conform relevante wet- en regelgeving, heeft de deelgemeente voldoende toezicht gehouden op de besteding van subsidiegelden door stichting Get Hoekt en is de deelraad adequaat geïnformeerd over deze subsidierelatie?
- 2 Heeft stichting Get Hoekt voldaan aan haar verantwoordingsverplichtingen ten aanzien van de deelgemeente en zijn de subsidiegelden besteed in lijn met de doelstellingen waarvoor de subsidie is verleend?

deelvragen

De rekenkamer zal de eerste centrale vraag beantwoorden aan de hand van de volgende deelvragen:

- 1 Heeft de deelgemeente bij het verlenen van de subsidie aan stichting Get Hoekt gehandeld in lijn met de relevante bepalingen uit de Subsidieverordening Rotterdam 2005 (SvR 2005) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb)?
- 2 Heeft de deelgemeente bij het vaststellen van de subsidie aan stichting Get Hoekt gehandeld in lijn met de relevante bepalingen uit de SvR 2005 en de Awb?
- 3 Welke voorwaarden heeft de deelgemeente gesteld bij de subsidieverlening aan stichting Get Hoekt?
- 4 Heeft de deelgemeente optimaal gebruik gemaakt van de mogelijkheden die zij o.b.v. wet- en regelgeving heeft om toezicht te houden op de besteding van de subsidiegelden?
- 5 Heeft de deelgemeente adequate maatregelen getroffen wanneer stichting Get Hoekt haar verplichtingen in het kader van de subsidierelatie niet nakwam?
- 6 Is de deelraad adequaat geïnformeerd over de subsidierelatie met stichting Get Hoekt?

De tweede centrale vraag zal de rekenkamer beantwoorden aan de hand van de volgende deelvragen:

- 7 Heeft stichting Get Hoekt voldaan aan haar (verantwoordings)verplichtingen richting de deelgemeente?
- 8 Waar heeft stichting Get Hoekt de door de deelgemeente verstrekte subsidiegelden feitelijk aan besteed?
- 9 Zijn de met het subsidiegeld gefinancierde activiteiten in lijn met het doel waartoe de subsidie is verleend?

1-4 afbakening

Dit onderzoek richt zich op de subsidierelatie tussen deelgemeente Hoek van Holland en stichting Get Hoekt in de jaren 2008, 2009 en 2010. De volgende punten zijn relevant in relatie tot de afbakening van dit onderzoek:

- Voor 2008 en 2009 richt het onderzoek zich zowel op de verlening als op de vaststelling van de subsidie. Voor 2010 geldt dat de rekenkamer alleen de verlening van de subsidie zal toetsen, vaststelling heeft bij de start van het onderzoek immers nog niet plaatsgevonden.
- Dit onderzoek richt zich niet op de vraag of in de subsidierelatie met stichting Get Hoekt sprake is van niet-integer handelen. Wanneer uit het onderzoek bevindingen naar voren komen die aanwijzingen bevatten voor niet-integer handelen, zal de rekenkamer deze als zodanig aanduiden in haar rapportage.

1-5 wet- en regelgeving

Het wettelijk kader voor de subsidierelatie tussen de deelgemeente Hoek van Holland en stichting Get Hoekt wordt gevormd door de relevante bepalingen uit de Awb, de Subsidieverordening Rotterdam 2005 (SvR 2005), de uitvoeringsregeling SvR 2005 en de beleidsregel subsidies Hoek van Holland. Genoemde wet- en regelgeving bevat de voorwaarden waaraan de deelgemeente bij het verstrekken van de subsidie moet voldoen. Daarnaast geeft de genoemde wet- en regelgeving aan welke mogelijkheden de deelgemeente heeft om toezicht te houden op de besteding van de subsidiegelden en (verantwoordings)verplichtingen op te leggen aan de subsidieontvanger. Het wettelijk kader zal in hoofdstuk 3 nader worden toegelicht en is onderdeel van het normenkader dat is opgenomen in bijlage 2.

1-6 bestuurlijke verantwoordelijkheid

De subsidierelatie met stichting Get Hoekt is onderdeel van het toeristisch recreatief product van de deelgemeente Hoek van Holland. In de periode maart 2007 tot september 2010 lag de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het toeristisch recreatief product bij de portefeuillehouder toerisme en economie, de heer Roomer. De heer Roomer was in de periode maart 2007 tot maart 2010 tevens voorzitter van de deelgemeente Hoek van Holland. De heer Roomer is in september 2010 afgetreden. In het vervolg van dit rapport zal de heer Roomer worden aangehaald als 'de voormalig portefeuillehouder'. Momenteel draagt de heer De Koning de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de subsidierelatie met stichting Get Hoekt.

1-7 leeswijzer

Dit rapport start in hoofdstuk 2 met een beschrijving van het beleidskader voor het toeristisch recreatief product Hoek van Holland. Hoofdstuk 2 bevat tevens een beschrijving van de oprichting en organisatie van stichting Get Hoekt en de ontwikkeling van de stichting in de periode 2008-2010. Hoofdstuk 3 geeft inzicht in de mate waarin de geldende wet- en regelgeving is nageleefd in de subsidierelatie tussen de deelgemeente Hoek van Holland en stichting Get Hoekt. In hoofdstuk 3 komt ook de bestuurlijke en ambelijke bemoeienis met de activiteiten van stichting Get Hoekt aan de orde. Hoofdstuk 4 gaat in op de wijze waarop de deelgemeente toezicht heeft gehouden op de besteding van subsidiegelden door stichting Get Hoekt, de subsidieverantwoordingen van stichting Get Hoekt en de accountantscontrole op deze verantwoordingen. Hoofdstuk 5 gaat in op de feitelijke besteding van de subsidiegelden. Ten slotte betreft hoofdstuk 6 de informatievoorziening aan de deelraad over de subsidierelatie tussen de deelgemeente en stichting Get Hoekt.

cursieve conclusies

Op een aantal plaatsen in deze nota is aan het begin van de paragraaf een cursieve tekst weergegeven. Deze cursieve tekst vormt de korte conclusie van de betreffende paragraaf. Het normenkader dat de rekenkamer heeft gehanteerd om tot deze conclusies te komen is opgenomen in bijlage 2.

gekleurde kaders

Op verschillende plaatsen in de nota zijn gele en groene tekstblokken opgenomen. De gele tekstblokken bevatten nadere informatie of uitleg met betrekking tot de subsidierelatie tussen de deelgemeente en stichting Get Hoekt. De groene tekstblokken bevatten nadere uitleg over aanverwante zaken.

2 stichting Get Hoekt

2-1 inleiding

Dit hoofdstuk geeft eerst inzicht in de beleidsmatige achtergrond van de oprichting van stichting Get Hoekt. De rekenkamer schetst hierbij hoe de deelgemeente Hoek van Holland beleidsmatig invulling heeft gegeven aan het toeristisch recreatief product Hoek van Holland en de rol die stichting Get Hoekt in dit kader heeft. Daarna volgt een beschrijving van de ontstaansgeschiedenis van stichting Get Hoekt en de organisatorische inrichting van de stichting. Tenslotte wordt ingegaan op een aantal ontwikkelingen bij stichting Get Hoekt in de periode 2008-2010.

2-2 toeristisch recreatief product Hoek van Holland

Het toeristisch recreatief product Hoek van Holland is onderdeel van het beleidsprogramma toerisme en economie. Met het toeristisch recreatief product wil de deelgemeente de aantrekkingskracht van Hoek van Holland vergroten, door een aantrekkelijk en gevarieerd aanbod van activiteiten en evenementen te bieden, zowel in het dorp als op het strand.¹

2-2-1 marketing- en promotieplan Get Hoekt

Startpunt voor het toeristisch recreatief product is het marketing- en promotieplan Get Hoekt. Op 19 juli 2007 heeft de deelraad ingestemd met dit plan, waarin de kaders voor het toeristisch recreatief beleid van de deelgemeente zijn uitgewerkt. In het plan zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- het vergroten van de (positieve) naamsbekendheid van Hoek van Holland;
- het aantrekken van meer bezoekers naar Hoek van Holland;
- het vergroten van het gemiddelde bestedingsbedrag bij de Hoekse ondernemers en instellingen.

Middelen om deze doelstellingen te bereiken zijn volgens het marketing- en promotieplan: het ontwikkelen van een uniek evenementenaanbod, het uitdragen van dit aanbod richting gewenste doelgroepen en het uitdragen van het structureel toeristisch aanbod richting gewenste doelgroepen.

Het marketing- en promotieplan geeft geen inzicht in de uitvoeringskosten die het met zich meebrengt voor de deelgemeente. De financiële gegevens in het plan beperken zich tot de verwachte extra omzet voor de ondernemers in Hoek van Holland. Het marketing- en promotieplan is onder begeleiding van de startnotitie recreatief product aan de deelraad gestuurd. De financiële consequenties voor de deelgemeente blijven

¹ Deelgemeente Hoek van Holland, programmabegroting 2008, pagina 20.

volgens deze notitie beperkt tot hetgeen in de jaarlijkse begroting is opgenomen onder de post 'promotie'.² In 2008 betrof dit een bedrag van € 190.000.

2-2-2 kadernotitie Get Hoekt 2008-2012 en actieprogramma Get Hoekt 2008

Het marketing- en promotieplan Get Hoekt richtte zich voornamelijk op het organiseren van evenementen en de bijbehorende promotie. Omdat de deelgemeente het van belang achtte een volwaardig toeristisch beleid uit te werken, is in 2008 de kadernotitie Get Hoekt 2008-2012 opgesteld. Deze kadernotitie is op 25 juni 2008 vastgesteld in de deelraad en bevat onder andere de volgende doelstelling:

'Beste evenementenbadplaats: Hoek van Holland versterkt haar unieke ligging tot een badplaats, waar het recreatieaanbod wordt gericht op de doelgroep 30-45 jarigen. Een hoger bestedingsniveau en een langere verblijfsduur worden nagestreefd'

In relatie tot deze doelstelling is de volgende ambitie verwoord:

'Hoek van Holland evenementenbadplaats nummer één van Nederland'

In de kadernotitie 2008-2012 is vervolgens uitgewerkt hoe de deelgemeente deze ambitie wil realiseren. Onderdeel van de uitgewerkte aanpak is een jaarlijks actieprogramma Get Hoekt, waarin de prioriteiten voor het komende jaar worden gesteld en wordt gezocht naar de benodigde financiering. Het actieprogramma 2008 is als bijlage toegevoegd aan de kadernotitie Get Hoekt 2008-2012. Het merendeel van de activiteiten uit dit actieprogramma is ondergebracht bij stichting Get Hoekt, nadat deze stichting in april 2008 was opgericht.

2-3 oprichting stichting Get Hoekt

Stichting Get Hoekt is opgericht op initiatief van het dagelijks bestuur van de deelgemeente Hoek van Holland. De mogelijkheid om via een stichting private gelden aan te trekken voor de financiering van het toeristisch recreatief product woog zwaar mee in de besluitvorming rondom de oprichting van stichting Get Hoekt.

Voorganger van stichting Get Hoekt was stichting Promotie Hoek van Holland. De stichting Promotie Hoek van Holland verzorgde van 1997 tot en met 2006 de promotie voor Hoek van Holland. Hiervoor kreeg deze stichting in 2006 € 177.000 subsidie van de deelgemeente. Het toenmalige dagelijks bestuur (DB) besloot in 2006 om de subsidie aan stichting Promotie met ingang van 2007 stop te zetten.

Begin 2007 trad een nieuw DB aan. Dit DB wilde een nieuwe start maken met het toeristisch recreatief product en besloot op 30 oktober 2007 tot de oprichting van stichting Get Hoekt. In het ambtelijk advies dat ten grondslag ligt aan dit besluit worden de volgende argumenten genoemd voor het oprichten van een nieuwe stichting:³

² In de productenraming 2008 omvat het toeristisch recreatief product een post 'promotie algemeen' en een post 'evenementen en activiteiten'. Vanaf 2009 is deze uitsplitsing niet langer gemaakt. Vanaf 2009 representeert de post 'toeristisch recreatief product' het totaalbedrag dat de deelgemeente hiervoor heeft begroot.

³ Ambtelijk advies betreffende oprichting stichting Get Hoekt d.d. 24 oktober 2007.

- Het toeristisch recreatief product moet door een professionele organisatie worden uitgevoerd. De deelgemeente levert de kaders, maar de uitvoering moet aan derden worden overgelaten.
- Een professionele organisatie wordt geacht in staat te zijn met beperkte overheidsmiddelen veel werk te verzetten. Dit kan door met name bij marktpartijen fondsen te verwerven.

De oprichting van stichting Get Hoekt is opgenomen in de kadernotitie Get Hoekt 2008-2012 en in het actieprogramma Get Hoekt 2008. In de startnotitie recreatief product, die ter begeleiding van de kadernotitie Get Hoekt aan de deelraad is verzonden, is opgenomen dat als gevolg van de te verwachten spin off en wervende werking de overheidsbijdrage op termijn lager zal worden. Verschillende personen, die de rekenkamer in het kader van dit onderzoek heeft geïnterviewd, hebben in lijn hiermee aangegeven dat het de bedoeling was dat de stichting na verloop van tijd in staat zou zijn haar activiteiten (grotendeels) met privaat geld te financieren. De deelgemeentelijke bijdrage zou men dan kunnen verlagen of zelfs stop kunnen zetten.

2-3-1 oprichtingsstatuten stichting Get Hoekt

De deelgemeente heeft in november 2007 een notaris opdracht gegeven om de oprichtingsstatuten voor stichting Get Hoekt op te stellen. In de oprichtingsstatuten is de volgende doelstelling opgenomen voor stichting Get Hoekt:

‘Het stimuleren van het recreatief, toeristisch en zakelijk bezoek in en aan de deelgemeente Hoek van Holland en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord’

Het volgende kader geeft een toelichting op de taken en bevoegdheden van het bestuur en de raad van toezicht van stichting Get Hoekt, zoals deze in de oprichtingsstatuten zijn vastgelegd.

taken en bevoegdheden bestuur en raad van toezicht

Het bestuur van stichting Get Hoekt is bevoegd de stichting in en buiten rechte te vertegenwoordigen.⁴

De raad van toezicht heeft de taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken in de stichting.⁵ In dat kader is onder andere vereist dat de raad van toezicht goedkeuring geeft aan de jaarstukken van de stichting. Het bestuur is verplicht alle informatie te verschaffen die de raad van toezicht nodig heeft om zijn toezicht goed uit te kunnen oefenen. Daarnaast zijn in de oprichtingsstatuten een aantal specifieke bevoegdheden toegekend aan de raad van toezicht. De raad van toezicht is bijvoorbeeld bevoegd:

- tot inzage in de boeken en bescheiden van de stichting;
- zich in de uitoefening van zijn taak bij te laten staan door deskundigen;
- het bestuur op te dragen om de jaarstukken van de stichting te onderwerpen aan een accountantsonderzoek.

⁴ Artikel 7 oprichtingsstatuten stichting Get Hoekt.

⁵ Artikel 9 oprichtingsstatuten stichting Get Hoekt.

2-4 organisatie stichting Get Hoekt 2008-2010

In 2008 had slechts één persoon zitting in het bestuur van stichting Get Hoekt. In 2009 is het bestuur uitgebreid naar vier personen. Bij het aantrekken van bestuursleden voor stichting Get Hoekt heeft de voormalig portefeuillehouder geen rekening gehouden met het risico op (de schijn van) belangenverstrengeling. In de raad van toezicht van stichting Get Hoekt had slechts één persoon zitting. De toezichthouder heeft in oktober 2010 zijn ontslag ingediend o.a. omdat hij geen décharge kon verlenen over het boekjaar 2009. De financiële middelen waarover stichting Get Hoekt in de periode 2008-2010 kon beschikken bestonden voor het merendeel uit subsidies van de deelgemeente. De stichting is er in de periode 2008-2010 niet in geslaagd meer financiële middelen te verkrijgen bij private partijen. De gedachte dat de stichting na verloop van tijd over meer private middelen zou kunnen beschikken, waardoor de overheidsbijdrage omlaag zou kunnen, is niet realistisch gebleken.

2-4-1 bestuur stichting Get Hoekt

De oprichtingsstatuten van stichting Get Hoekt bepalen dat het bestuur van de stichting bestaat uit tenminste één persoon. Tevens bepalen de oprichtingsstatuten dat de bestuursleden bij de oprichting van de stichting bij akte worden benoemd. Na oprichting van de stichting worden bestuursleden volgens de statuten benoemd door de raad van toezicht.⁶

Bij de oprichting van stichting Get Hoekt op 2 april 2008 zijn één bestuurslid en één lid van de raad van toezicht benoemd. In de conceptversies van de oprichtingsstatuten van stichting Get Hoekt was opgenomen dat de toenmalig deelgemeentesecretaris zou optreden als bestuurder van de stichting en de toenmalig voorzitter van de deelgemeente zou aantreden als lid van de raad van toezicht.⁷ Op 14 maart 2008 schrijft de deelgemeente in een brief aan de notaris dat de namen van de oprichters gewijzigd moeten worden omdat de deelgemeente buiten de deelgemeentelijke organisatie twee personen heeft gevonden die zullen aantreden als voorzitter van het bestuur en voorzitter van de raad van toezicht. De oprichtingsstatuten zijn op 2 april 2008 door de betreffende personen ondertekend, waarmee de stichting formeel is opgericht.

uitbreiding bestuur in 2009

Hoewel in het actieprogramma Get Hoekt 2008 was vermeld dat het bestuur van de stichting uit drie personen bestaat, is de stichting in werkelijkheid met één bestuurslid van start gegaan. Een jaar later, in april 2009, is het bestuur van de stichting uitgebreid naar vier personen. De aanleiding voor het uitbreiden van het bestuur was tweeledig: het enige bestuurslid kon de stichting niet alleen aansturen en zowel de deelgemeente als de stichting wilden meer afstand creëren tussen de deelgemeente en stichting Get Hoekt.⁸

In april 2009 namen twee nieuwe bestuursleden zitting in het bestuur en de toenmalig voorzitter van de raad van toezicht werd benoemd tot voorzitter van het bestuur van de stichting. Op hetzelfde moment trad een nieuwe voorzitter voor de raad van toezicht aan. De functie- en taakverdeling in het nieuwe bestuur was als volgt:

⁶ Artikel 4 lid 1 oprichtingsstatuten stichting Get Hoekt.

⁷ De concept-versies van de oprichtingsstatuten dateren van 14 december 2007 en 30 januari 2008.

⁸ Interview met bestuursleden stichting Get Hoekt, 13 januari 2011.

- voorzitter stichting Get Hoekt;
- bestuurslid verantwoordelijk voor het onderdeel evenementen;
- bestuurslid verantwoordelijk voor sponsoring;
- bestuurslid verantwoordelijk voor de VVV-shop en communicatie.

Zoals vermeld in paragraaf 1-2 is het bestuur van stichting Get Hoekt in mei 2011 afgetreden.

In artikel 5 lid 2 van de oprichtingsstatuten is opgenomen dat het bestuur minimaal één keer per kalenderjaar vergadert. De rekenkamer heeft de notulen van de bestuursvergaderingen van stichting Get Hoekt ingezien en vastgesteld dat aan deze voorwaarde is voldaan. In 2008 zijn vier bestuursvergaderingen gehouden en in de jaren 2009 en 2010 heeft het bestuur twee à drie wekelijks vergaderd.

risico op belangenverstrengeling

De bestuursleden van de stichting hebben aangegeven dat zij allen door de toenmalig portefeuillehouder zijn gevraagd zitting te nemen in het bestuur van de stichting.⁹ De drie bestuursleden van stichting Get Hoekt behoorden allen tot het persoonlijke, danwel zakelijke netwerk van de toenmalig portefeuillehouder. Het betreft een drietal ondernemers, waarvan er twee commerciële activiteiten verrichten binnen de toeristische sector in Hoek van Holland: één van hen is ondernemer op het strand van Hoek van Holland en was samen met de toenmalig portefeuillehouder één van de initiatiefnemers voor het revitaliseren van het strand van Hoek van Holland.¹⁰ De ander is eigenaar van verschillende hotels in Hoek van Holland. De eerste voorzitter van de raad van toezicht, die in 2009 aantrad als voorzitter van het bestuur van stichting Get Hoekt is een voormalig directeur van de Gemeente Rotterdam die woonachtig is in Hoek van Holland. Hij had noch een persoonlijke, noch een zakelijke relatie met de voormalig portefeuillehouder.

De voormalig portefeuillehouder heeft aangegeven dat de betreffende personen zijn aangetrokken voor het bestuur van stichting Get Hoekt omdat zij affiniteit hebben met het toeristisch product in Hoek van Holland en over een breed netwerk beschikken, waar de stichting profijt van zou kunnen trekken.¹¹ De rekenkamer merkt hierbij op dat de gekozen samenstelling van het bestuur ook het risico op belangenverstrengeling, danwel de schijn van belangenverstrengeling met zich meebrengt, aangezien de activiteiten van stichting Get Hoekt direct of indirect voordeel op kunnen leveren voor de betrokken ondernemers. Met deze risico's is geen rekening gehouden bij het aantrekken van personen voor het bestuur van stichting Get Hoekt. Op de vraag of in de praktijk daadwerkelijk sprake is geweest van belangenverstrengeling, komt de rekenkamer terug in paragraaf 5-4.

2-4-2 raad van toezicht

In de oprichtingsstatuten is voorzien in een raad van toezicht voor stichting Get Hoekt. De oprichtingsstatuten zijn tegenstrijdig als het gaat om de benoeming van de voorzitter van de raad van toezicht: artikel 9 lid 3 stelt dat de benoeming van de

⁹ Interviews met bestuursleden stichting Get Hoekt, 13 januari 2011 en 7 februari 2011.

¹⁰ Maassluisse courant, 13 augustus 2009.

¹¹ Interview met de voormalig portefeuillehouder, 25 januari 2011.

voorzitter van de raad van toezicht geschiedt door het dagelijks bestuur van de deelgemeente, artikel 9 lid 5 stelt dat de raad van toezicht uit zijn midden een voorzitter aanwijst.

In de periode 2008-2010 bestond de raad van toezicht slechts uit één persoon, die daarom automatisch fungeerde als voorzitter van de raad van toezicht. De eerste voorzitter van de raad van toezicht is in 2008 door de toenmalig portefeuillehouder gevraagd zitting te nemen in de raad van toezicht. In april 2009 trad een nieuwe voorzitter van de raad van toezicht aan. Deze persoon is destijds door de toenmalig voorzitter van stichting Get Hoekt gevraagd aan te treden in de raad van toezicht.

invulling toezichthoudende rol

In artikel 10 van de oprichtingsstatuten is bepaald dat het bestuur en de raad van toezicht tenminste één keer per jaar in gemeenschappelijke vergadering bijeen komen om het gevoerde- en het in de toekomst te voeren beleid te bespreken. De rekenkamer heeft de notulen van de bestuursvergaderingen van stichting Get Hoekt ingezien en constateert op basis hiervan dat in 2008 niet aan deze voorwaarde is voldaan. De toenmalig voorzitter van de raad van toezicht heeft desgevraagd aangegeven dat hij zich in 2008 niet actief heeft ingezet als toezichthouder, maar indien nodig ondersteuning heeft geboden aan het destijds enige bestuurslid.¹²

De nieuwe voorzitter van de raad van toezicht is na zijn aantreden in april 2009 tot december 2009 bij alle bestuursvergaderingen aanwezig geweest. Als argument voor zijn aanwezigheid bij alle bestuursvergaderingen heeft de betreffende voorzitter van de raad van toezicht aangegeven dat hij dit deed vanuit de adviesfunctie die hij als toezichthouder had en veel zaken destijds nog op de rails gezet moesten worden.¹³ Vanaf december 2009 heeft de betreffende voorzitter van de raad van toezicht meer afstand genomen en is hij niet meer bij de bestuursvergaderingen aanwezig geweest. Voor de uitoefening van het toezicht baseerde hij zich vanaf die tijd met name op de kwartaalrapportages van de stichting en de notulen van de bestuursvergaderingen.

In de uitoefening van zijn taak als toezichthouder heeft de voorzitter van de raad van toezicht onder andere gewezen op mogelijke belangenverstrengeling bij bestuursleden van de stichting. Tevens heeft hij het bestuur van stichting Get Hoekt gewezen op het feit dat na de uitbreiding van het bestuur de inschrijving van de nieuwe bestuursleden bij de kamer van koophandel niet direct heeft plaatsgevonden. Ook heeft de toezichthouder aangegeven dat er naar zijn mening weinig gevolg is gegeven aan de professionaliseringsslag die in het rapport van Bosscher & Klein was uitgewerkt en hij heeft zijn zorgen geuit over het feit dat de stichting verplichtingen was aangegaan zonder dat er een operationeel en financieel plan was opgesteld voor 2010.¹⁴

In oktober 2010 heeft de voorzitter van de raad van toezicht zijn ontslag ingediend. De voornaamste aanleiding voor zijn aftreden was het oordeel van de accountant bij de jaarrekening 2009 van stichting Get Hoekt. In de oprichtingsstatuten van stichting Get Hoekt is opgenomen dat de raad van toezicht jaarlijks de balans en de staat van baten en lasten moet goedkeuren en décharge moet verlenen aan het bestuur. Doordat de

¹² Interview met bestuursleden Get Hoekt, 13 januari 2011.

¹³ Interview met ex-voorzitter raad van toezicht stichting Get Hoekt, 16 februari 2011.

¹⁴ Email van de toezichthouder aan het bestuur van stichting Get Hoekt, 20 maart 2010.

accountant geen goedkeurende verklaring heeft afgegeven bij de jaarrekening 2009 kon de voorzitter van de raad van toezicht geen goedkeuring geven aan de jaarstukken en geen décharge verlenen aan het bestuur. Daarnaast kon de voorzitter van de raad van toezicht zich niet verenigen met het door het bestuur gevoerde beleid.¹⁵

2-4-3 activiteiten stichting Get Hoekt

In grote lijnen bestonden de activiteiten van de stichting uit het beheer en de exploitatie van de VVV-shop, het organiseren van evenementen en het verzorgen van de marketing- en promotie van Hoek van Holland, waaronder de uitgifte van het Get Hoekt Magazine en het beheren van een website.

De deelgemeente was in de eerste maanden van 2008 zelf gestart met het uitvoeren van activiteiten voor het toeristisch recreatief product. De verplichtingen die de deelgemeente daarbij is aangegaan zijn in de loop van 2008 en 2009 overgegaan naar stichting Get Hoekt. Daarbij is geen sprake geweest van een formele overdracht die schriftelijk is vastgelegd.

In 2008 werden de activiteiten van de stichting uitgevoerd door het destijds enige bestuurslid van de stichting en twee medewerkers. Het personeelsbestand is in de loop van 2008 uitgebreid naar drie betaalde medewerkers. Per september 2010 heeft de stichting afscheid genomen van twee medewerkers. Sindsdien heeft de stichting nog één medewerker in loondienst.

In 2008 en 2009 zijn in opdracht van stichting Get Hoekt diverse grote evenementen georganiseerd in Hoek van Holland. Ook het evenement dat in augustus 2009 uitmondde in de strandrellen is in opdracht van stichting Get Hoekt georganiseerd. Als gevolg van de strandrellen waren de evenementen die de stichting in 2010 heeft georganiseerd kleinschaliger van aard.

2-4-4 financiën stichting Get Hoekt

De inkomsten van stichting Get Hoekt bestonden in de periode 2008-2010 voor het merendeel uit subsidies van de deelgemeente Hoek van Holland. Daarnaast ontving de stichting sponsorbijdragen van verschillende bedrijven uit Hoek van Holland. Het was de bedoeling dat de stichting in de loop der tijd meer sponsorbijdragen zou genereren, waardoor men de subsidie geleidelijk zou kunnen verminderen (zie ook paragraaf 2-3). Tabel 2-1 geeft een overzicht van de budgetten die stichting Get Hoekt in de jaren 2008, 2009 en 2010 tot haar beschikking had. De bedragen in deze tabel zijn afkomstig uit de jaarrekeningen van stichting Get Hoekt. De percentages die achter de bedragen vermeld staan betreffen het deel van het totale budget dat met de betreffende bijdrage wordt afgedekt.

¹⁵ Interview met ex-voorzitter raad van toezicht stichting Get Hoekt, 16 februari 2011.

tabel 2-1: budgetten stichting Get Hoekt 2008-2010

Jaar	totaal budget	subsidie deelgemeente	subsidie overig	sponsoren en overige inkomsten
2008	€ 483.150	€ 265.000 (55%) ¹⁶	€ 160.000 (33%)	€ 58.150 (12%)
2009	€ 656.529	€ 584.572 (89%) ¹⁷	€ 18.957 (3%)	€ 53.000 (8%)
2010	€ 503.892	€ 470.000 (93%)	€ 0 (0%)	€ 33.892 (7%)

Op basis van de cijfers uit tabel 2-1 constateert de rekenkamer dat stichting Get Hoekt er in de periode 2008-2010 niet in is geslaagd de sponsorbijdragen te laten stijgen. De sponsorbijdragen zijn in deze periode juist afgenomen, waardoor het aandeel van de deelgemeentelijke subsidie in de exploitatie van stichting Get Hoekt is gestegen naar 93% in 2010.

De financiële administratie van de stichting is de afgelopen jaren gevoerd door een vrijwilliger, die in de periode 2006-2010 tevens deelraadslid in Hoek van Holland was. De administrateur was formeel geen lid van het bestuur, maar is wel aanwezig geweest bij vergaderingen van het bestuur van stichting Get Hoekt. In 2008 heeft de administrateur de financiële administratie gevoerd met behulp van excel bestanden. In de loop van 2009 heeft de stichting een boekhoudpakket aangeschaft en in gebruik genomen.

De stand van de kassa in de VVV-shop werd volgens de jaarverslagen van de stichting in 2009 maandelijks doorgenomen met de administrateur. Vanaf augustus 2010 is de kassa opnieuw ingesteld, zodat men dagelijks, wekelijks en maandelijks kassa-afsluitingen kon maken. Sindsdien is ook sprake van een wekelijks overleg met de administrateur.

De accountant van de stichting constateerde over het boekjaar 2008 diverse gebreken in de administratieve organisatie van de stichting, waarop de rekenkamer in hoofdstuk 4 nader zal ingaan. Het professionaliseren van de administratieve organisatie en financiële administratie van de stichting was onderdeel van het professionaliseringstraject dat de stichting in 2009 is gestart naar aanleiding van een rapport van het bureau Bosscher & Klein. In de volgende paragraaf komen alle onderdelen van dit professionaliseringstraject aan bod.

¹⁶ In de jaarrekening 2008 van stichting Get Hoekt staat een bedrag van € 222.690 vermeld onder de post subsidie deelgemeente. Stichting Get Hoekt heeft in 2008 echter € 265.000 subsidie ontvangen van de deelgemeente. De rekenkamer is daarom in de tabel uitgegaan van het werkelijk ontvangen bedrag.

¹⁷ Stichting Get Hoekt heeft een bedrag van € 42.310 dat zij in 2008 als subsidie heeft ontvangen vanuit de deelgemeente niet opgenomen in de jaarrekening 2008, maar in de jaarrekening 2009. In de tabel is de rekenkamer uitgegaan van het werkelijk ontvangen bedrag dat de stichting in 2009 aan deelgemeentelijke subsidie heeft ontvangen. Van dit bedrag is € 150.000 afkomstig uit stedelijke middelen en € 25.000 afkomstig van Your World.

2-5 ontwikkelingen stichting Get Hoekt 2008-2010

Het in 2009 nieuw aangetreden bestuur beoogde stichting Get Hoekt verder te professionaliseren. Belangrijk onderdeel van dit traject was het verkrijgen van een zelfstandige en onafhankelijke positie ten opzichte van de deelgemeente. Daarnaast wilde men verbeteringen doorvoeren in de administratieve organisatie, de financiën en de organisatie van de stichting. De rekenkamer constateert dat de beoogde professionalisering niet is gerealiseerd. Het bestuur van stichting Get Hoekt heeft op verschillende punten verzuimd verbeteringen door te voeren. Daarnaast heeft de deelgemeente eind 2009/begin 2010 een traject in gang gezet waarmee de stichting zou worden omgevormd tot een deelgemeentelijke stichting, waardoor de afstand tussen de deelgemeente en de stichting zou worden verkleind. Aanleiding voor de omvorming tot een deelgemeentelijke stichting was de btw-problematiek. Wanneer de stichting was omgevormd tot een deelgemeentelijke stichting zou sprake zijn geweest van een verbonden partij. Het DB heeft zich dit niet gerealiseerd en kwam er pas in augustus 2010 achter dat zij niet bevoegd is dergelijke deelnemingen aan te gaan.

2-5-1 professionaliseringsslag stichting Get Hoekt

Eind 2008 heeft de stichting in samenspraak met de deelgemeente het bureau Bosscher en Klein (bureau voor destinatiemarketing) opdracht gegeven de organisatie van stichting Get Hoekt door te lichten en adviezen aan te dragen om de organisatie te versterken. Het bureau heeft het rapport opgeleverd in april 2009.¹⁸

In het rapport wordt vermeld dat een professionaliseringslag bij stichting Get Hoekt noodzakelijk is omdat communicatielijnen intern niet helder zijn en er in 2008 opstartproblemen zijn geweest. Daardoor zijn in 2008 subsidies niet tijdig aangevraagd, betalingsverplichtingen niet nagekomen en zijn er mooie kansen blijven liggen ten aanzien van het binnenhalen van sponsors. Een professionaliseringsslag was daarnaast nodig om de ambities die Hoek van Holland op het gebied van marketing en promotie heeft om te zetten in concrete doelen en resultaten. In het rapport worden op verschillende terreinen aanbevelingen tot verbetering gedaan en wordt geschetst hoe de stichting met betrekking tot deze aspecten zou moeten functioneren.

positie en relatie stichting-deelgemeente

In het rapport wordt de positie van stichting Get Hoekt als volgt aangehaald: 'Stichting Get Hoekt is de uitvoeringsorganisatie van het destinatiemarketingbeleid van de deelgemeente Hoek van Holland'

De stichting moet volgens het rapport nadrukkelijk op afstand van de deelgemeente staan en is daarom buiten de deelgemeente geplaatst. In het rapport wordt de relatie van de stichting met de deelgemeente als volgt beschreven:

'De stichting staat op afstand van de deelgemeente. De relatie tussen de stichting en de deelgemeente is vastgelegd in de vorm van een opdrachtformulering'

Over de rol van de voorzitter van de deelgemeente is daarbij volgende opgenomen: 'De voorzitter van de deelgemeente fungeert als boegbeeld van het destinatiemarketingbeleid en draagt dit uit. Echter, de voorzitter van de deelgemeente mengt zich niet in de wijze waarop het beleid wordt uitgevoerd en is hier dan ook niet verantwoordelijk voor. Deze verantwoordelijkheid ligt bij de voorzitter van de stichting'

¹⁸ Rapport 'Professionalisering Get Hoekt', Bosscher & Klein, april 2009.

administratieve organisatie-interne controle

Het rapport meldt dat Rotterdam Marketing in 2008, op verzoek van stichting Get Hoekt, een voorstel heeft gedaan voor het inrichten van de administratieve organisatie. Aangezien de deelgemeente van de stichting eist dat zij een transparant financieel beleid voert is het volgens de opstellers van het rapport raadzaam om de administratieve organisatie onder te brengen bij Rotterdam Marketing. Het rapport stelt daarnaast dat een professionele organisatie kwaliteitseisen stelt aan zijn administratieve organisatie (AO). Beheersing en betrouwbaarheid van de bedrijfsprocessen zijn belangrijke aspecten voor de bedrijfsvoering. De basisvastlegging vormt hierbij een belangrijk onderdeel: zaken als organisatiestructuur, bedrijfsprocessen, afdelingen, functies, procedures en globale processchema's moeten overzichtelijk zijn vastgelegd. Deze vastlegging geldt in alle gevallen als startpunt voor het opzetten, onderhouden en borgen van een goede de administratieve organisatie/interne controle (AO/IC) binnen de stichting.

organisatie

Ten aanzien van de organisatie meldt het rapport dat het bestuur van de stichting op dat moment uitvoerende taken heeft. Voorgesteld wordt om op termijn de bestuursleden te ontheffen van hun uitvoerende taken en een marketingmanager aan te nemen die de taken op het gebied van fondsenwerving en het stimuleren van evenementen op zich kan nemen.

financiën

Met betrekking tot de financiën stelt het rapport dat het uitgavenniveau van de stichting uiteindelijk voor 65% gedekt moet worden uit (deel)gemeentelijke subsidies en voor 35% uit bijdragen van het bedrijfsleven en zelf gegenereerde inkomsten. De verwachting is dat de bijdragen van het bedrijfsleven jaarlijks zullen stijgen totdat in het vierde jaar het percentage van 35% bereikt zal zijn.

opvolging aanbevelingen

Het in april 2009 nieuw aangetreden bestuur zou invulling gaan geven aan de adviezen en aanbevelingen uit het rapport, zodat de beoogde professionaliseringsslag gerealiseerd zou worden en de stichting een zelfstandige en onafhankelijke positie zou verkrijgen ten opzichte van de deelgemeente. De rekenkamer constateert echter dat de deelgemeente eind 2009/begin 2010 een ontwikkeling heeft ingezet die tegengesteld is aan het advies om stichting Get Hoekt meer op afstand van de deelgemeente te positioneren. De deelgemeente heeft destijds namelijk een traject in gang gezet om stichting Get Hoekt om te vormen tot een deelgemeentelijke stichting, met het gevolg dat de stichting dichter bij de deelgemeente gepositioneerd zou worden.

Met betrekking tot de rol van de toenmalig voorzitter van het DB was in het rapport expliciet opgenomen dat hij zich niet zou mengen in de wijze waarop de stichting het beleid zou uitvoeren. De rekenkamer constateert echter dat de bemoeienis van de deelgemeente, in het bijzonder de voormalig portefeuillehouder, in 2009 onverminderd groot is geweest. Pas in 2010 treedt hierin een kentering op. In paragraaf 3-9 zal de rekenkamer dit aspect nader belichten.

Uit dit onderzoek blijkt daarnaast dat:

- uitbesteding van de administratieve organisatie niet heeft plaatsgevonden;
- de bestuursleden van stichting Get Hoekt niet zijn ontheven van hun uitvoerende taken;
- het bestuur van stichting Get Hoekt er niet in is geslaagd het aandeel (deel)gemeentelijk subsidies te verlagen door meer bijdragen van het bedrijfsleven aan te trekken (zie ook tabel 2-1).

2-5-2 btw-problematiek en deelgemeentelijke stichting

Eind 2009/begin 2010 is op initiatief van de deelgemeente een traject in gang gezet om stichting Get Hoekt om te vormen naar een deelgemeentelijke stichting. Hiertoe zou een statutenwijziging moeten plaatsvinden, zodat de deelgemeente voortaan bevoegd zou zijn om de bestuursleden van de stichting te benoemen en het liquidatiesaldo van de stichting uitsluitend ten goede zou komen van de deelgemeente.¹⁹ Na de omvorming tot een deelgemeentelijke stichting zou niet langer sprake zijn van een subsidierelatie tussen de deelgemeente en de stichting, maar van een opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie. Tevens zou de deelgemeente stichting Get Hoekt voortaan moeten aanmerken als een verbonden partij. De rekenkamer merkt hierbij op dat in de documenten die betrekking hebben op de omvorming naar een deelgemeentelijke stichting niet wordt ingegaan op het feit dat de stichting daarmee een verbonden partij wordt en de gevolgen daarvan.

verbonden partijen

Verbonden partijen zijn volgens artikel 1 van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Onder financieel belang verstaat het BBV dat de gemeente aan de verbonden partij middelen ter beschikking heeft gesteld, die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij of waarvoor aansprakelijkheid van de gemeente bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Wanneer stichting Get Hoekt zou zijn omgevormd tot een deelgemeentelijke stichting, zou de deelgemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang in de stichting hebben gekregen. Stichting Get Hoekt zou zodoende een verbonden partij zijn geworden.

Aanleiding voor de transformatie naar een deelgemeentelijke stichting was de btw-problematiek bij de stichting. De stichting ging er in eerste instantie vanuit dat zij over de deelgemeentelijke subsidie geen btw hoefde af te dragen. Op 2 september 2008 heeft de stichting een brief gestuurd aan de belastingdienst, waarin de stichting de vraag voorlegt of zij verplicht is om ook over de deelgemeentelijke subsidie btw af te dragen. De belastingdienst stelt in haar brief aan stichting Get Hoekt d.d. 21 oktober 2008 dat de subsidie van de deelgemeente Hoek van Holland is aan te merken als een vergoeding omdat sprake is van een directe tegenprestatie jegens de deelgemeente. Tevens stelt de belastingdienst dat de deelgemeente Hoek van Holland direct belanghebbende is bij, danwel afnemer is van de activiteiten van stichting Get Hoekt. Stichting Get Hoekt heeft geen bezwaar gemaakt tegen dit standpunt van de

¹⁹ Advies EFK Belastingadviseurs aan deelgemeente Hoek van Holland, 2 februari 2010.

belastingdienst.²⁰ Voor de deelgemeente was een dergelijke situatie nieuw, aangezien de overige instellingen die zij subsidieert zijn vrijgesteld van btw.

Het volgende kader bevat een toelichting op de fiscale wet- en regelgeving met betrekking tot de btw.

btw-plicht

Een organisatie is btw-plichtig als zij voor de btw ondernemer is. De belastingdienst hanteert hierbij een ruim ondernemersbegrip. Wanneer sprake is van 'met enige duurzaamheid deelnemen aan het economisch verkeer door organisatie van arbeid en kapitaal', is voor de btw sprake van een onderneming. De rechtsvorm van de onderneming is daarbij niet van belang. Ook stichtingen die onder het ondernemersbegrip van de belastingdienst vallen zijn zodoende btw-plichtig, tenzij zij in aanmerking komen voor vrijstelling van omzetbelasting. Voorbeelden van branches en bedrijfsactiviteiten die geheel of gedeeltelijk zijn vrijgesteld van btw zijn onder andere:²¹

- onderwijs
- gezondheidszorg
- sociaal-culturele instellingen
- sportorganisaties
- jeugd- en jongerenwerk

Voor stichtingen die activiteiten verrichten die zijn vrijgesteld van btw geldt dat zij geen btw hoeven af te dragen over hun inkomsten, maar ook geen recht op aftrek hebben van de btw die zij over hun inkopen betalen.

Een btw-plichtige stichting moet over haar inkomsten 19% btw afdragen, maar daar staat tegenover dat de stichting de btw die zij over haar inkopen betaalt mag aftrekken. Ook over subsidies die een btw-plichtige stichting ontvangt moet zij btw afdragen wanneer de subsidie is te beschouwen als een vergoeding voor de prestaties die een stichting levert. In de huidige praktijk, waarin overheden met subsidieontvangers in de regel diverse prestatieafspraken maken in het kader van de subsidieverlening, is in fiscaal opzicht al snel sprake van een vergoeding voor geleverde prestaties.

Voorbeelden van btw-plichtige stichtingen die de gemeente Rotterdam subsidieert zijn: stichting Rotterdam Marketing, stichting Rotterdam Festivals, stichting Rotterdam Topsport en stichting Opzoomeren.

Als gevolg van het standpunt van de belastingdienst moest stichting Get Hoekt 19% btw afdragen over de subsidie die zij ontving. In haar begroting was stichting Get Hoekt er echter vanuit gegaan dat zij geen btw hoefde af te dragen over de subsidie-inkomsten, maar wel btw kon aftrekken over de goederen en diensten die zij met deze gelden inkocht. De verplichting tot btw-afdracht over de subsidie-inkomsten had tot gevolg dat het netto besteedbare subsidiebedrag lager uitviel, wat tot een tekort in de begroting van stichting Get Hoekt voor 2008 leidde. De deelgemeente heeft daarom in

²⁰ Het is overigens de vraag of de stichting succesvol bezwaar had kunnen aantekenen tegen het standpunt van de belastingdienst. Op 7 april 2005 heeft het Gerechtshof Arnhem in een vergelijkbare zaak namelijk bepaald dat een jaarlijkse gemeentelijke subsidie aan een stichting die promotionele activiteiten ten behoeve van de gemeente verricht is onderworpen aan de heffing van omzetbelasting.

²¹ http://www.belastingdienst.nl/zakelijk/omzetbelasting/tarieven_en_vrijstellingen/vrijstellingen/vrijstellingen.html#TopOfPage, geraadpleegd op 30 mei 2011.

juli 2009 middels het eenmalig uitbetalen van € 156.668,49 de btw-aftocht over de subsidies voor 2008 en 2009 vergoed en bovenop de voorschotten voor 2010 telkens 19% btw uitbetaald (waarover meer in paragraaf 3-6).

onjuiste fiscale uitgangspunten in begroting stichting Get Hoekt

Stichting Get Hoekt heeft in haar begrotingen onjuiste fiscale uitgangspunten gehanteerd. De stichting is er in haar begrotingen vanuit gegaan dat zij geen btw hoefde af te dragen over de subsidie, maar wel btw mocht aftrekken over de goederen en diensten die zij met deze gelden inkocht. Echter, zoals aangegeven in het kader op de vorige pagina heeft een stichting wanneer zij over (een deel van) haar inkomsten geen btw hoeft af te dragen, ook geen recht op aftrek van btw over de aankopen die zij met deze gelden doet.

In februari 2010 heeft de deelgemeente advies ingewonnen bij een fiscaal adviesbureau. Vraag van de deelgemeente was hoe zij de relatie met stichting Get Hoekt het best kon vormgeven, gezien de btw-plicht van de stichting. Het fiscaal adviesbureau adviseert het standpunt van de belastingdienst te volgen en de door de stichting in rekening gebrachte btw te declareren bij het btw-compensatiefonds. Het adviesbureau stelt dat dit tot gevolg heeft dat de aanbestedingsrichtlijnen van toepassing zullen worden, aangezien de deelgemeente door in te stemmen met de benadering van de belastingdienst aanvaardt dat in feite sprake is van dienstverlening.²² Daarom geeft het adviesbureau in overweging de stichting om te vormen tot een deelgemeentelijke stichting, wat de volgende voordelen met zich mee zou brengen:

- het uitbesteden van taken aan een deelgemeentelijke stichting valt niet onder de aanbestedingsregels;
- de btw zal uiteindelijk zowel bij de stichting, als bij de deelgemeente niet tot extra kosten leiden aangezien:
 - alle activiteiten van de stichting zijn aan te merken als btw-belaste prestaties, waardoor tegenover de btw-aftocht van de stichting een volledig recht op btw-aftrek staat;
 - de deelgemeente de btw die de stichting bij haar in rekening brengt kan declareren bij het btw-compensatiefonds.

In de zomer van 2010 heeft de deelgemeente aanvullend advies ingewonnen bij Gemeente Advocaten Rotterdam. Uit dit advies kwam naar voren dat:²³

- Het DB van de deelgemeente Hoek van Holland is niet bevoegd te besluiten over het aangaan van deelnemingen en dus niet bevoegd stichting Get Hoekt om te vormen tot een deelgemeentelijke stichting. Dit is een bevoegdheid van het college van B&W van de gemeente Rotterdam.

²² Het advies is op dit punt onjuist; wanneer de belastingdienst een gesubsidieerde stichting aanmerkt als ondernemer voor de btw, betekent dit niet automatisch dat voortaan niet langer sprake is van een subsidierelatie, maar van een opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie. Of een stichting al dan niet btw-plichtig is, is niet van invloed op het karakter van de relatie met een overheidsinstantie. Of sprake is van een subsidierelatie, danwel een opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie kan worden bepaald op basis van factoren die zijn vermeld in de memorie van toelichting bij de Awb. Deze factoren betreffen o.a. of sprake is van een betaling die enkel de kosten van de activiteit dekt (subsidie), danwel de kosten van de activiteit incl. een winstmarge (opdracht), de mate waarin de prestatie afdwingbaar is en het belang dat wordt gediend.

²³ Gemeente advocaten Rotterdam, advies inzake deelneming en statutenwijziging stichting Get Hoekt, 27 augustus 2010.

- De voorgenomen deelneming lijkt te zijn ingegeven door een aanbestedings-rechtelijk argument, het publieke belang dat de deelneming moet dienen is onvoldoende gemotiveerd.

Op basis van de uitkomsten van dit advies constateert de rekenkamer dat het DB er ten onrechte vanuit is gegaan dat zij bevoegd was stichting Get Hoekt om te vormen tot een deelgemeentelijke stichting. Gezien de uitkomsten van het advies heeft het DB uiteindelijk besloten de voorgenomen omvorming van stichting Get Hoekt niet door te zetten.

3 subsidierelatie met stichting Get Hoekt

3-1 inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de wijze waarop de deelgemeente in de subsidieverstrekking aan stichting Get Hoekt heeft gehandeld en de mate waarin de deelgemeente daarbij heeft voldaan aan de geldende wet- en regelgeving. De volgende onderzoeksvragen staan in dit hoofdstuk centraal:

- Heeft de deelgemeente bij het verlenen van de subsidie aan stichting Get Hoekt gehandeld in lijn met de relevante bepalingen uit de SvR 2005 en de Awb?
- Heeft de deelgemeente bij het vaststellen van de subsidie aan stichting Get Hoekt gehandeld in lijn met de relevante bepalingen uit de SvR 2005 en Awb?

Daarnaast komt deels aan bod of stichting Get Hoekt heeft voldaan aan de verplichtingen die zij op grond van de geldende wet- en regelgeving jegens de deelgemeente heeft (deelvraag 7).

In paragraaf 3-2 wordt allereerst het wettelijk kader geschetst dat van toepassing is op de subsidierelatie tussen de deelgemeente en stichting Get Hoekt. De voorwaarden die hieruit volgen zijn onderdeel van het normenkader dat voor dit onderzoek is gehanteerd. Het normenkader is opgenomen in bijlage 2. In paragrafen 3-3 tot en met 3-8 wordt vervolgens het feitelijke verloop van de subsidierelatie geschetst aan de hand van de te onderscheiden stappen in het subsidieproces.

Tijdens dit onderzoek is gebleken dat de betrokkenheid van de deelgemeente bij de activiteiten van stichting Get Hoekt, vaak verder ging dan in een subsidierelatie gebruikelijk is. Paragraaf 3-9 en 3-10 bevatten een toelichting op de bestuurlijke en ambtelijke betrokkenheid bij de activiteiten van stichting Get Hoekt.

3-2 wettelijk kader subsidierelatie

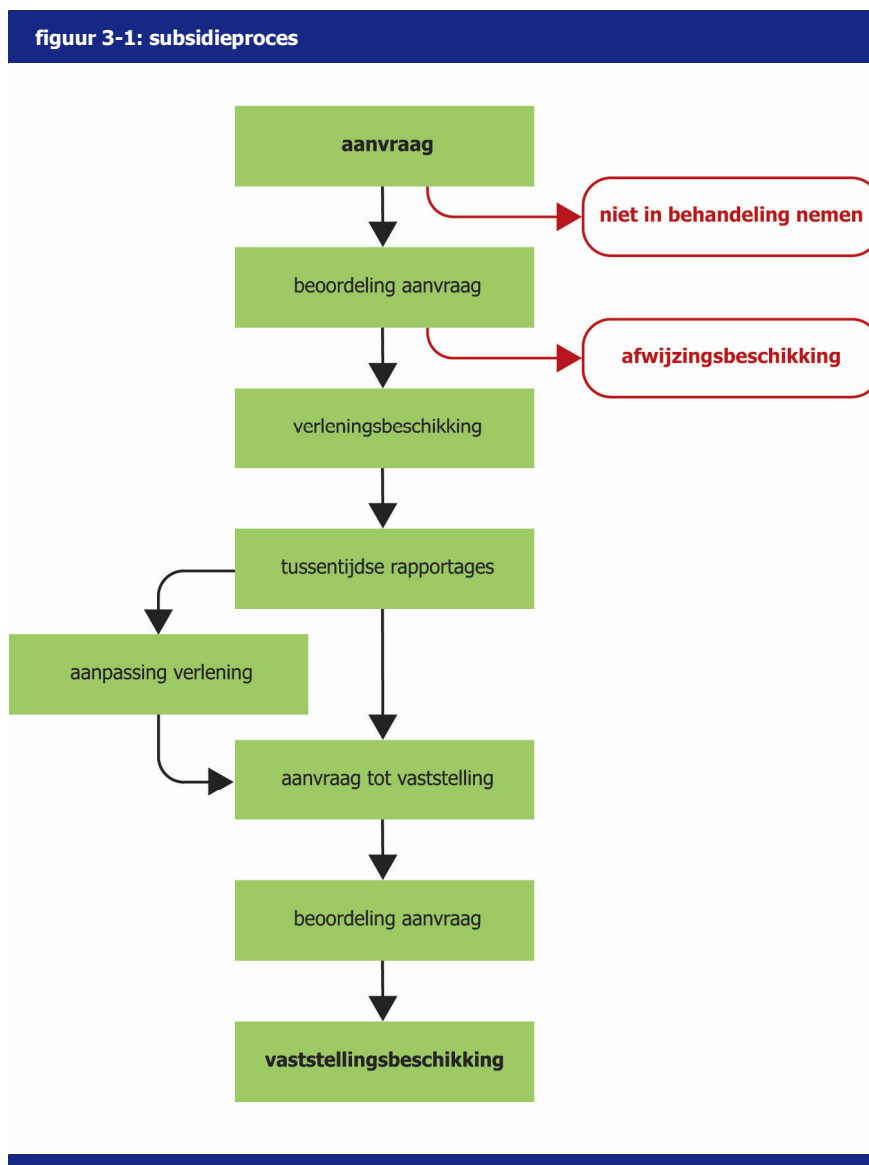
Het wettelijk kader dat van toepassing is op de subsidierelatie tussen de deelgemeente en stichting Get Hoekt wordt gevormd door:

- Algemene wet bestuursrecht (Awb), titel 4.2 subsidies
- Subsidieverordening Rotterdam 2005 (SvR 2005)
- Uitvoeringsregeling SvR 2005
- Beleidsregel subsidies Hoek van Holland

Titel 4.2 Awb bevat het nationaal wettelijk kader voor subsidieverstrekking. Art. 4:84 Awb geeft bestuursorganen de mogelijkheid nadere beleidsregels vast te stellen. Dit heeft de gemeente Rotterdam gedaan in de SvR 2005 en de uitvoeringsregeling SvR 2005. De beleidsregel subsidies Hoek van Holland bevat de regels die de deelgemeente Hoek van Holland intern heeft vastgesteld voor de uitvoering van de SvR 2005 en de uitvoeringsregeling SvR 2005.

Op grond van art. 4:84 Awb en art. 29 SvR 2005 is het toegestaan af te wijken van hetgeen is bepaald in de SvR 2005. Dit is echter alleen toegestaan wanneer toepassing van de SvR 2005 voor één of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de doelen die de SvR 2005 dient.

Normaliter verloopt het proces van aanvragen, verlenen en vaststellen van een subsidie als volgt:

In het vervolg van deze paragraaf zal de rekenkamer de belangrijkste voorwaarden uiteenzetten die op grond van genoemde wet- en regelgeving van toepassing zijn bij het aanvragen, verlenen en vaststellen van een subsidie.

3-2-1 aanvragen subsidie

Met betrekking tot de subsidieaanvraag is de volgende wet- en regelgeving relevant:

- Art. 7 lid 1b SvR 2005 bepaalt dat het indienen van de subsidieaanvraag moet plaatsvinden in het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de activiteiten gerealiseerd worden of van start gaan. Een nieuwe of inhoudelijk gewijzigde aanvraag moet zijn ingediend vóór 1 maart, een inhoudelijk ongewijzigde aanvraag vóór 1 juli.
- Op grond van art. 7 lid 1c SvR 2005 moet de aanvraag vergezeld gaan van een beschrijving van de voorgenomen activiteiten en een financiële begroting met toelichting. Wanneer een organisatie voor de eerste keer een subsidieaanvraag indient, moet zij daarnaast haar statuten en een opgave van de bestuursamenstelling overleggen.

3-2-2 verlenen subsidie

Volgende stap in het subsidieproces is het toetsen van de aanvraag en het al dan niet verlenen van de subsidie. Daarbij is de volgende wet- en regelgeving relevant:

- Art. 2 SvR 2005 schrijft voor dat de subsidieontvanger, om voor subsidie in aanmerking te komen:
 - activiteiten moet verrichten, gericht op de realisatie van een beleidsdoel;
 - moet kunnen aantonen dat hij voor deze activiteiten subsidie nodig heeft en de verwachting gerechtvaardigd is dat hij met inbegrip van de subsidie over voldoende financiële middelen beschikt om bij te dragen aan de realisatie van het beoogde beleidsdoel;
 - een zodanige werkwijze moet toepassen en over een zodanige organisatorische en administratieve opzet, danwel gekwalificeerde medewerkers moet beschikken, dat redelijkerwijs kan worden verwacht dat de activiteiten bijdragen aan de realisatie van het beoogde beleidsdoel;
 - zich moet onthouden van gedragingen en het nastreven van doelen die in strijd zijn met de wet, het algemeen belang of de openbare orde.

Wanneer de subsidieontvanger niet voldoet aan (één van) deze criteria of wanneer sprake is van de situaties genoemd in art. 4:35 Awb²⁴, kan de deelgemeente op grond van art. 9 SvR de subsidie weigeren.

- De subsidie aan stichting Get Hoekt is verleend in de vorm van een exploitatie-subsidie. Art. 21 SvR 2005 schrijft voor dat de hoogte van een exploitatiesubsidie wordt bepaald aan de hand van een exploitatiebegroting van de subsidiabele activiteit, waarbij geldt dat deze exploitatiebegroting in haar geheel en op onderdelen bindend is.
- Art. 4:37 Awb geeft de deelgemeente de bevoegdheid om verplichtingen aan de subsidie te verbinden die o.a. betrekking kunnen hebben op:
 - de aard en omvang van de activiteiten waarvoor de subsidie wordt verleend;
 - de administratie van aan de activiteiten verbonden uitgaven en inkomsten;
 - het voor de subsidievaststelling verstrekken van gegevens en bescheiden.
- Art. 4:38 Awb geeft de deelgemeente de bevoegdheid om ook andere dan de in art. 4:37 genoemde verplichtingen op te leggen, waarbij als norm geldt dat de verplichtingen moeten strekken tot verwezenlijking van het doel van de subsidie.
- Op basis van art. 13 SvR 2005 kan het dagelijks bestuur in de verleningsbeschikking bepalen dat zij vooruitlopend op de vaststelling van de subsidie één of meerdere

²⁴ Bijvoorbeeld wanneer er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat de activiteiten (deels) niet zullen plaatsvinden, de subsidieontvanger niet zal voldoen aan de subsidieverplichtingen of niet op behoorlijke wijze rekening en verantwoording zal afleggen.

voorschotten verleent, waarbij het dagelijks bestuur tevens het bevoorschottingsschema bepaalt.

3-2-3 vaststellen subsidie

Laatste stap in het subsidieproces is het vaststellen van de verleende subsidie, waarbij de volgende wet- en regelgeving relevant is:

- Art. 14 SvR 2005 schrijft voor dat de aanvraag tot vaststelling moet zijn ingediend vóór 1 april na afloop van het kalenderjaar waarvoor de subsidie is verleend.
- Art. 4:45 Awb schrijft voor dat de subsidieontvanger bij de aanvraag tot vaststelling moet aantonen dat de activiteiten hebben plaatsgevonden overeenkomstig de aan de subsidie verbonden verplichtingen. Daarbij moet de subsidieontvanger rekening en verantwoording afleggen over de aan de activiteiten verbonden uitgaven en inkomsten.
- De uitvoeringsregeling SvR 2005 stelt o.a. de volgende eisen aan de subsidie-verantwoording: ²⁵
 - wanneer de financiële verantwoording plaatsvindt door het overleggen van een jaarrekening geldt dat de jaarrekening moet voldoen aan de wettelijke bepalingen uit titel 9 boek 2 van het burgerlijk wetboek. Als vergelijkende cijfers moet men de bedragen uit de begroting opnemen in de jaarrekening. Daarnaast moet uit de jaarrekening blijken op welke wijze het subsidiebedrag is aangewend (art. 6 uitvoeringsregeling SvR 2005).
 - de verantwoording moet bij een subsidiebedrag groter dan € 200.000 voorzien zijn van een accountantsverklaring (art. 8 uitvoeringsregeling SvR 2005). Daarbij geldt voor de subsidieontvanger de verplichting dat hij er in de afspraken met zijn accountant voor zorgt dat de accountant zich bij zijn onderzoek en het opstellen van de verklaring houdt aan het controleprotocol dat onderdeel uitmaakt van de subsidiebeschikking.

3-3 subsidieaanvragen stichting Get Hoekt

De subsidieaanvragen van stichting Get Hoekt zijn te laat ingediend en voldeden niet aan de eisen. Desondanks heeft DB consequent, in strijd met de regels en zonder een beroep te doen op de harheidsclausule uit de SvR 2005, de subsidie verleend. De deelgemeente heeft in 2010 voorbarig gehandeld door de subsidieaanvraag van stichting Get Hoekt niet in behandeling te nemen en uit te gaan van een opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie terwijl de voorgenomen omvorming naar een deelgemeentelijke stichting nog niet had plaatsgevonden.

Stichting Get Hoekt heeft voor de jaren 2008, 2009 en 2010 een subsidieaanvraag ingediend bij de deelgemeente met behulp van het hiervoor bedoelde aanvraag-formulier. Tabel 3-1 maakt inzichtelijk in welke mate stichting Get Hoekt heeft voldaan aan de indieningstermijnen van de SvR. In de laatste kolom is aangegeven of het aanvraagformulier volledig is ingevuld en voorzien is van de gevraagde bijlagen.

²⁵ De uitvoeringsregeling SvR is gewijzigd op 27 oktober 2009. De gewijzigde uitvoeringsregeling geldt voor subsidies waarvan het subsidietijdvak aanvangt op of na 1 januari 2010. De bepalingen die hier worden aangehaald zijn afkomstig uit de ongewijzigde uitvoeringsregeling aangezien deze versie van toepassing is op de subsidies die de deelgemeente aan stichting Get Hoekt heeft verleend voor 2008 en 2009.

tabel 3-1: naleving voorwaarden subsidieaanvraag

jaar	termijn SvR	datum aanvraag	aanvraag compleet
2008	1 maart 2007	26 april 2008	nee
2009	1 juli 2008	17 november 2008	nee
2010	1 juli 2009	8 oktober 2009 / 26 augustus 2010	nee

De subsidieaanvragen van de stichting waren incompleet omdat de stichting geen enkele keer de vereiste financiële begroting gelijktijdig met de subsidieaanvraag heeft ingediend. De deelgemeente vraagt subsidieaanvragers naast een financiële begroting ook een meerjarig werkplan in te dienen. Deze meerjarige werkplannen ontbreken bij de subsidieaanvragen van stichting Get Hoekt. De deelgemeente heeft de aanvragen niettemin in behandeling genomen en subsidie verleend.

Dat de stichting in 2008 niet heeft voldaan aan de indieningstermijn voor de subsidieaanvraag is verklaarbaar; de stichting is immers pas op 2 april 2008 opgericht. Om de subsidieaanvraag ondanks de te late indiening alsnog in behandeling te nemen, zou de deelgemeente een gemotiveerd beroep moeten doen op de hardheidsclausule uit artikel 29 SvR.

Voor de aanvraag voor 2010 geldt dat het overschrijden van de indieningstermijn zowel de deelgemeente als de stichting is te verwijten. In eerste instantie heeft de stichting verzuimd haar subsidieaanvraag voor 1 juli 2009 (termijn SvR 2005) in te dienen. Op 8 oktober 2009 heeft stichting Get Hoekt een eerste subsidieaanvraag voor 2010 ingediend. Blijkens een brief van de deelgemeente is het aanvraagformulier niet compleet ingevuld en ontbreken het vereiste werkplan en een financiële begroting.²⁶

Eind 2009 besloot de deelgemeente vervolgens om, vooruitlopend op de omvorming naar een deelgemeentelijke stichting, voor 2010 alvast uit te gaan van een opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie. De subsidieaanvraag die de stichting op 8 oktober 2009 heeft ingediend, heeft de deelgemeente daarom niet in behandeling genomen en hierover geen besluit genomen in de zin van de Awb. Toen in augustus 2010 bleek dat de omvorming tot een deelgemeentelijk stichting niet mogelijk was, heeft de deelgemeente de stichting alsnog verzocht een subsidieaanvraag voor 2010 in te dienen.

3-4 verleningsbeschikkingen

Voor 2008 heeft het DB besloten de subsidie in eerste instantie voorlopig te verlenen, omdat het werkplan en de begroting voor 2008 bij de aanvraag ontbraken. De stichting heeft de betreffende documenten ook op een later moment niet aangeleverd, maar desondanks is de subsidieverlening doorgezet. De subsidieverlening ging gepaard met het verstrekken van jaarlijkse opdrachten, waarin de deelgemeente gedetailleerd voorschreef welke activiteiten de stichting zou moeten uitvoeren. In 2010 is een substantieel bedrag uitbetaald aan stichting Get Hoekt zonder dat hieraan verplichtingen ten grondslag lagen. Dit is te wijten aan het feit dat

²⁶ Brief deelgemeente Hoek van Holland aan stichting Get Hoekt m.b.t. subsidieaanvraag 2010, d.d. 12 oktober 2009.

het DB in aanloop naar de omvorming van stichting Get Hoekt tot een deelgemeentelijke stichting geen besluit heeft genomen op de subsidieaanvraag voor 2010, die de stichting in oktober 2009 heeft ingediend.

De rekenkamer heeft geen documenten aangetroffen waaruit blijkt dat de deelgemeente de subsidieaanvragen van stichting Get Hoekt inhoudelijk heeft getoetst aan de voorwaarden die zij aan subsidieaanvragen stelt en aan de criteria uit artikel 2 SvR (zie paragraaf 3-2-2). Desondanks heeft het DB besloten voor de jaren 2008, 2009 en 2010 subsidie te verlenen aan stichting Get Hoekt. Tabel 3-2 bevat een overzicht van de subsidiebedragen die voor 2008, 2009 en 2010 zijn verleend en de bevoorschottings-schema's die de deelgemeente daarbij heeft gehanteerd

tabel 3-2: subsidiebedragen en bevoorschotting

jaar	subsidiebedrag	bevoorschottingsschema
2008	€ 200.000	€ 150.000 bij verlening subsidie ²⁷
2009	€ 350.000	€ 175.000 per 1-1-2009 € 87.500 na ontvangst eerste kwartaalrapportage, uiterlijk 1-4-2009 € 87.500 na ontvangst tweede kwartaalrapportage, uiterlijk 1-7-2009
2010	€ 470.000 ²⁸	100% bevoorschotting

Conform artikel 21 SvR 2005 moet de hoogte van de subsidie bepaald worden aan de hand van de begroting die stichting Get Hoekt bij haar subsidieaanvraag moet aanleveren. Uit interviews en documenten blijkt echter dat het bedrag dat in de begroting van de deelgemeente beschikbaar was voor het toeristisch recreatief product, leidend was voor het subsidiebedrag dat aan de stichting werd toegekend. Doordat de stichting vooraf werd geïnformeerd over het beschikbare budget voor het komende jaar, kon zij haar subsidieaanvraag hier op afstemmen.

Naast de verleningsbeschikkingen verstrekke de deelgemeente ook jaarlijks een opdracht aan stichting Get Hoekt waarin de activiteiten zijn beschreven die stichting Get Hoekt geacht werd uit te voeren ten behoeve van het toeristisch product. De opdrachten die de deelgemeente voor de jaren 2008, 2009 en 2010 aan stichting Get Hoekt heeft verstrekt zijn opgenomen in bijlage 5. De deelgemeente is op basis van artikel 4:37Awb bevoegd eisen te stellen aan de aard en omvang van de activiteiten waarvoor subsidie wordt verleend. De omschrijving van de activiteiten in de jaarlijkse opdrachten van de deelgemeente zijn echter niet altijd beperkt gebleven tot de aard en omvang van de activiteiten. In de opdrachten is bijvoorbeeld voorgescreven welke evenementen stichting Get Hoekt moet organiseren en met welke evenementenbureaus de stichting hiertoe overeenkomsten moet afsluiten. Gevolg van de jaarlijkse opdrachten was ook dat stichting Get Hoekt slechts in beperkte mate op eigen initiatief voorstellen kon doen voor activiteiten die zij wilde ontplooiën. De stichting werd geacht de in de jaarlijkse opdracht beschreven activiteiten uit te voeren als tegenprestatie voor de subsidie.

²⁷ Het resterende bedrag zou na vaststelling van de subsidie worden uitgekeerd.

²⁸ Dit bedrag valt uiteen in € 320.000 van de deelgemeente en € 150.000 van het OBR.

De deelgemeente koppelde de jaarlijkse opdrachten aan de subsidieverlening door in de verleningsbeschikkingen op te nemen dat zij enkel de kosten in verband met de uitvoering van de jaarlijkse opdrachten aanmerkt als subsidiabele kosten. De deelgemeente heeft de jaarlijkse opdrachten echter niet altijd tijdig (voorafgaand aan het subsidiejaar) aan stichting Get Hoekt verstrekt: De opdracht voor 2008 was pas in november 2008 gereed en de opdracht voor 2009 werd pas in mei 2009 aan de stichting verstuurd.

Overige bijzonderheden die de rekenkamer heeft geconstateerd in relatie tot de verleningsbeschikkingen voor 2008, 2009 en 2010 zijn in de volgende paragrafen weergegeven.

3-4-1 verleningsbeschikking 2008

In 2008 besloot het DB in eerste instantie een *voorlopige* exploitatiesubsidie te verlenen.²⁹ Uit het betreffende besluit blijkt dat het DB de subsidieverlening aan stichting Get Hoekt beschouwt als een bijzondere situatie, omdat men afwijkt van de beleidsregel subsidies Hoek van Holland en van de verplichting tot het indienen van een werkplan en begroting. De deelgemeente wijkt met het verlenen van de subsidie niet alleen af van de beleidsregel subsidies Hoek van Holland, maar ook van de SvR 2005. Dit is echter niet vermeld in het DB-besluit. Ook ontbreekt het aan een gemotiveerd beroep op de hardheidsclausule uit de SvR 2005, terwijl dit de enige mogelijkheid is om van de bepalingen uit de SvR 2005 af te wijken. In het achterliggende ambtelijk advies staat vermeld dat het noodzakelijk is een voorlopige subsidiebeschikking vast te stellen, omdat de stichting inmiddels operationeel is en financiële verplichtingen moet aangaan.³⁰ In de voorlopige verleningsbeschikking die de deelgemeente op 19 juni 2008 aan de stichting heeft verzonden, is opgenomen dat de voorlopige subsidie na goedkeuring van de begroting en het werkplan voor 2008 zal overgaan in een definitieve subsidie. De uiterste datum voor het indienen van de genoemde begroting en het werkplan was 1 augustus 2008. De gevraagde documenten zijn echter nooit aangeleverd. De deelgemeente heeft de voorlopige verleningsbeschikking voor 2008 niet expliciet omgezet in een definitieve verleningsbeschikking. Wel heeft de deelgemeente in 2008 de verleende subsidie nog twee maal tussentijds opgehoogd waarbij gewijzigde verleningsbeschikkingen zijn verzonden aan stichting Get Hoekt. Op deze tussentijdse ophogingen zal de rekenkamer in paragraaf 3-5 nader ingaan.

3-4-2 verleningsbeschikking 2009

Op 23 december 2008 besluit het DB voor 2009 een exploitatiesubsidie van € 350.000 te verlenen aan stichting Get Hoekt.³¹ De aanvraag die stichting Get Hoekt op 17 november 2008 heeft ingediend was niet compleet. De stichting heeft echter op 17 december 2008 in aanvulling op haar subsidieaanvraag een werkplan voor 2009 ingediend waarin per activiteit een gewenst budget is opgenomen. In het ambtelijk advies dat ten grondslag ligt aan het besluit tot subsidieverlening is opgenomen dat de deelgemeente de subsidieaanvraag hiermee ontvankelijk acht.³²

²⁹ DB-besluit voorlopige verlening subsidie 2008, 30 mei 2008.

³⁰ Ambtelijk advies betreffende subsidieverlening stichting Get Hoekt, 28 mei 2008

³¹ DB-besluit verlening subsidie 2009, 23 december 2008.

³² Ambtelijk advies betreffende subsidie stichting Get Hoekt 2009, d.d. 23 december 2008.

Uit het ambtelijk advies dat ten grondslag ligt aan het besluit tot het verlenen van de subsidie voor 2009 blijkt dat de opdracht van de deelgemeente aan de stichting voor 2009 op dat moment nog niet is afgerond. De inhoud van deze opdracht zal mede afhankelijk zijn van de uitkomsten van het advies van het Bureau Bosscher & Klein, dat aan de slag zal gaan met het professionaliseren van stichting Get Hoekt. Het ambtelijk advies stelt dat het noodzakelijk is, vooruitlopend op de definitieve opdracht aan stichting Get Hoekt, een voorlopige subsidiebeschikking af te geven en op basis hiervan een voorschot te verlenen, zodat de uitvoering van het marketing-, promotie- en evenementenbeleid kan worden voortgezet. In de verleningsbeschikking die op 23 december 2008 aan stichting Get Hoekt is verzonden is echter niet expliciet opgenomen dat het een voorlopige verleningsbeschikking betreft. Wel is vermeld dat de beschikking aan de hand van de in ontwikkeling zijnde opdracht nader uitgewerkt zal worden.

3-4-3 opdracht en verleningsbeschikking 2010

Voor 2010 is in eerste instantie geen subsidie verleend, omdat de deelgemeente vooruitlopend op de omvorming van stichting Get Hoekt tot een deelgemeentelijke stichting, uitging van een opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie. De deelgemeente heeft voor 2010 wel een opdracht verstrekt aan de stichting. Aan deze opdracht ligt echter geen DB-besluit ten grondslag. De opdracht is besproken in de DB vergadering van 15 december 2009, maar daarbij is de besluitvorming aangehouden. Desondanks is de opdracht op 13 januari 2010 per abuis aan de stichting verzonden. De begeleidende brief is daarbij, in afwezigheid van de manager beleid & regie, ondertekend door de deelgemeente-secretaris. Diverse geïnterviewden hebben aangegeven dat de opdracht niet verzonden had mogen worden, nu er geen goedkeurend besluit van het DB aan ten grondslag lag.

Uit de opdracht voor 2010 blijkt de intentie om deze na verdere uitwerking om te zetten in een dienstverleningsovereenkomst.³³ Deze dienstverleningsovereenkomst is echter nooit tot stand gekomen omdat de omvorming naar een deelgemeentelijke stichting niet is doorgegaan.

Op 31 augustus 2010 besloot het DB alsnog een subsidierelatie met stichting Get Hoekt aan te gaan voor het jaar 2010.³⁴ De subsidie van € 470.000 excl. btw is daarbij verleend met terugwerkende kracht tot 1 januari 2010. Een bedrag van € 420.000 excl. btw was op dat moment al aan de stichting uitgekeerd op basis van facturen die stichting Get Hoekt in 2010 aan de deelgemeente heeft gestuurd. Aan deze betalingen ligt geen beschikking danwel privaatrechtelijke overeenkomst ten grondslag. Met het uitkeren van de resterende € 50.000 bij het met terugwerkende kracht verlenen van de subsidie was voor 2010 sprake van 100% bevoorschotting.

In de verleningsbeschikking 2010 is opgenomen dat de deelgemeente een aantal aanvullende verplichtingen aan de subsidie verbindt, die zijn opgenomen in een subsidieovereenkomst.³⁵ Deze door beide partijen te ondertekenen overeenkomst is volgens de verleningsbeschikking een voorwaarde voor de subsidieverlening. De

³³ Brief deelgemeente Hoek van Holland aan stichting Get Hoekt inzake opdracht Get Hoekt 2010, d.d. 13 januari 2010.

³⁴ DB-besluit verlening subsidie 2010, 31 augustus 2010.

³⁵ Deze verplichtingen hebben betrekking op de eisen die de deelgemeente stelt aan de tussentijdse en jaarlijkse subsidieverantwoordingen van stichting Get Hoekt en de verplichting om wijzigingen die ten opzichte van de begroting 10% of meer bedragen voor te leggen aan het DB.

subsidieovereenkomst is op 16 september 2010 samen met de verleningsbeschikking 2010 verzonden aan stichting Get Hoekt. Het bestuur van stichting Get Hoekt heeft de subsidieovereenkomst niet ondertekend, ook niet nadat de deelgemeente hier in een brief d.d. 18 november 2010 nogmaals om heeft verzocht.

3-5 tussentijdse ophogingen

In 2008 en 2009 zijn de verleende subsidies diverse malen tussentijds opgehoogd. Al na enkele maanden was bij de stichting sprake van liquiditeitsproblemen. De problematische financiële situatie bij de stichting was meerdere malen aanleiding om de subsidie op te hogen. Daarbij heeft het DB in 2009 het subsidieplafond overschreden dat aan het beleidsdoel toerisme en economie was gekoppeld.

Zowel in 2008 als in 2009 heeft de deelgemeente de aan stichting Get Hoekt verleende subsidie tussentijds opgehoogd. Tabel 3-3 geeft een overzicht van deze tussentijdse ophogingen en de dekking van de bedragen die hiermee gemoeid zijn.

tabel 3-3: tussentijdse ophogingen 2008 en 2009

datum	oorspronkelijke subsidie	ophoging	totaal subsidie	aanleiding	dekking
26-6-2008	€ 200.000	€ 20.000	€ 220.000	precaire financiële situatie van de stichting	begroting toeristisch recreatief product
4-11-2008		€ 45.000	€ 265.000 ³⁶	opdracht toenmalig portefeuillehouder	leefbaarheids gelden havenbedrijf
2-6-2009	€ 350.000	€ 209.571,67	€ 559.571,67	dringende behoefte van de stichting aan liquide middelen	bijdrage OBR € 150.000 ³⁷ leefbaarheids gelden havenbedrijf € 39.571,67
15-9-2009		€ 25.000	€ 584.571,67 ³⁸	co-financiering met YOUR WORLD van Veronica Sunset Grooves	speerpunt brinkplein € 20.000 geldten afkomstig van YOUR WORLD

3-5-1 ophogingen 2008

Het DB besluit op 1 juli 2008 de subsidie op te hogen naar € 220.000, terwijl de deelgemeente het in de voorlopige verleningsbeschikking gevraagde werkplan en de gevraagde begroting voor 2008 nog niet heeft ontvangen. Opvallend is dat de brief waarmee stichting Get Hoekt over deze wijziging wordt ingelicht is gedateerd op 26 juni 2008.

Tegelijk met het ophogen van de subsidie heeft het DB besloten een aanvullend voorschot van € 50.000 uit te keren.³⁹ Daarmee is voor 2008 in totaal een voorschot

³⁶ Dit bedrag betreft de totaal verleende subsidie voor 2008.

³⁷ In 2008 is dit bedrag via Rotterdam Festivals beschikbaar gesteld aan de stichting, voor 2009 heeft de deelgemeente inzet gepleegd om dit bedrag, zonder inmenging van Rotterdam Festivals, via de deelgemeente uit te keren als subsidie.

³⁸ Dit bedrag betreft de totaal verleende subsidie voor 2009.

³⁹ DB-besluit wijziging subsidiebeschikking stichting Get Hoekt, d.d. 1 juli 2008.

van € 200.000 aan stichting Get Hoekt uitgekeerd. De € 20.000 die dan nog resteert, is volgens het DB-besluit bedoeld voor de verrekening van kosten die de deelgemeente in 2008 heeft betaald, terwijl de achterliggende facturen gericht waren aan stichting Get Hoekt. Op 2 december 2008 besluit het DB echter dit bedrag alsnog uit te keren aan de stichting. Aanleiding hiervoor zijn liquiditeitsproblemen bij de stichting. De brief waarmee de stichting op de hoogte wordt gesteld van deze wijziging is gedateerd op 27 november 2008, terwijl het betreffende DB-besluit is genomen op 2 december 2008.

De verrekening van de kosten die de deelgemeente in 2008 heeft betaald, heeft uiteindelijk plaatsgevonden in april 2009. De deelgemeente heeft toen een bedrag van € 21.699,33 in rekening gebracht bij de stichting, waarna de stichting dit bedrag heeft terugbetaald.

De verhoging van de subsidie op 4 november 2008 is volgens het achterliggende advies aan het DB gedekt uit de leefbaarheidsgelden van het Havenbedrijf Rotterdam N.V. De toekenning van deze gelden vormt echter niet de directe aanleiding voor het ophogen van de subsidie. In een email d.d. 4 november 2008 geeft één van de betrokken ambtenaren namelijk aan dat de toenmalig portefeuillehouder op 3 november opdracht heeft gegeven om zo spoedig mogelijk € 45.000 aan de stichting over te maken. Vervolgens is ambtelijk gezocht naar dekking voor dit bedrag, die is gevonden in de leefbaarheidsgelden die het havenbedrijf in december 2005 aan de deelgemeente heeft toegekend.

leefbaarheidsgelden havenbedrijf

Het havenbedrijf heeft destijds besloten om gedurende vier jaar jaarlijks een bijdrage van € 100.000 beschikbaar te stellen ter ondersteuning van investeringen in leefbaarheidsprojecten in de maritieme sfeer van Hoek van Holland. De bijdragen van het havenbedrijf zijn bestemd voor projecten en niet ter ondersteuning van meerjarige exploitaties.⁴⁰

3-5-2 ophogingen 2009

De verschillende ophogingen van de subsidie in 2009 zijn deels gedekt uit de bijdrage van € 150.000 die de stad Rotterdam in de periode 2008-2010 beschikbaar stelde voor het toeristisch recreatief product Hoek van Holland. Daarnaast was € 25.000 afkomstig van Your World. Voor het overige zijn de ophogingen gedekt uit de deelgemeentelijke begroting. Dit betreft in 2009 in totaal een bedrag van € 54.821,67. Het DB heeft voor 2009 aan het beleidsdoel Toerisme en Economie een subsidieplafond van € 350.000 gekoppeld.⁴¹ Met het ophogen van de subsidie uit deelgemeentelijke gelden is dit subsidieplafond overschreden en zijn er meer middelen uit de deelgemeentelijke begroting aan stichting Get Hoekt toegekend dan gezien het subsidieplafond geoorloofd was.

⁴⁰ Deelgemeente Hoek van Holland, Jaarrekening 2008, pagina 40.

⁴¹ In 2008 heeft het dagelijks bestuur in het geheel geen subsidieplafonds vastgesteld. In 2010 zijn wel subsidieplafonds vastgesteld, echter aan het beleidsdoel toerisme en economie is geen subsidieplafond gekoppeld.

subsidieplafonds

De deelraad stelt jaarlijks de lijst met beleidsdoelen vast waarvoor subsidie kan worden verleend. Het DB kan vervolgens besluiten subsidieplafonds te koppelen aan de beleidsdoelen. Deze subsidieplafonds geven het maximale budget aan dat op basis van de begroting beschikbaar is voor het subsidiëren van activiteiten die betrekking hebben op de vastgestelde beleidsdoelen. Artikel 4:25 Awb stelt dat een subsidie wordt geweigerd wanneer door verstrekking van de subsidie het subsidieplafond zou worden overschreden. De deelgemeente Hoek van Holland heeft echter de subsidie aan stichting Get Hoekt in 2009 opgehoogd, ondanks dat hiermee het subsidieplafond werd overschreden.

3-6 btw-vergoedingen

Het subsidiebedrag omvatte volgens de verleningsbeschikkingen uit 2008 en 2009 ook de door stichting Get Hoekt af te dragen btw. In strijd met deze beschikkingen en zonder dat hieraan een besluit van het DB ten grondslag lag heeft de deelgemeente de door stichting Get Hoekt af te dragen btw vergoed. Pas in de verleningsbeschikking voor 2010 is opgenomen dat de subsidie exclusief de verschuldigde btw is verleend. De deelgemeente beschouwde de btw-vergoedingen als een oplossing voor het tekort in de begroting van stichting Get Hoekt. Dit tekort is ontstaan doordat de stichting in haar begrotingen verkeerde fiscale uitgangspunten hanteerde.

In de verleningsbeschikkingen voor 2008 en 2009 is opgenomen dat het subsidiebedrag inclusief de eventueel verschuldigde btw over de lasten van de activiteit is. Daarnaast is in de eerste verleningsbeschikking 2009 expliciet opgenomen dat eventuele belastingheffing geen invloed heeft op de omvang van het subsidiebedrag. Desondanks heeft de deelgemeente op 29 juli 2009 een bedrag van € 156.668,49 uitgekeerd aan stichting Get Hoekt ter vergoeding van de btw-afracht over de subsidiebedragen uit 2008 en 2009. In strijd met de deelgemeentelijke mandaatregeling subsidies lag aan deze betalingen geen besluit van het DB ten grondslag. Stichting Get Hoekt heeft het genoemde bedrag middels twee facturen bij de deelgemeente in rekening gebracht. De betaling van deze facturen is geautoriseerd door een tweetal ambtenaren van de deelgemeente. Daarnaast is op de facturen aangetekend dat een en ander conform een afspraak tussen de deelgemeentesecretaris en stichting Get Hoekt is. De voorschotten die vanaf augustus 2009 zijn uitbetaald aan stichting Get Hoekt zijn vervolgens ook telkens opgehoogd met 19%. Ook hier ligt geen besluit van het DB aan ten grondslag.

In eerste instantie is de subsidie voor 2010, net als de subsidies voor 2008 en 2009, inclusief eventueel verschuldigde btw verleend. In een brief d.d. 27 september 2010 geeft de deelgemeente echter aan dat zij een foutje in de eerder verzonden verleningsbeschikking wil herstellen: conform eerdere afspraken zal de subsidie exclusief de eventueel verschuldigde btw over de lasten van de activiteiten van stichting Get Hoekt worden verleend. De verleningsbeschikking voor 2010 is daarmee in lijn gebracht met de praktijk waarin de deelgemeente sinds juli 2009 ieder subsidievoorschot aan stichting Get Hoekt ophoogde met 19%.

De deelgemeente heeft de aan stichting Get Hoekt betaalde btw kunnen compenseren bij het btw-compensatiefonds. Van extra kosten voor de deelgemeente is daarom geen sprake. Het uitkeren van de btw-vergoedingen heeft voor de stichting enkel positieve gevolgen gehad; immers de stichting hield door de btw-vergoedingen een hoger netto besteedbaar bedrag over.

Ter illustratie bevat tabel 3-4 een overzicht van alle subsidievoorschotten die de deelgemeente heeft uitbetaald aan stichting Get Hoekt en de bedragen die stichting Get Hoekt na aftrek van de btw over de subsidie kon besteden aan haar activiteiten. In de tabel zijn in kolom drie de voorschotbedragen weergegeven die de deelgemeente in eerste instantie inclusief de eventueel verschuldigde btw heeft verleend. De vierde kolom bevat de netto besteedbare bedragen die stichting Get Hoekt overhoudt na afdracht van de btw over voorschotbedragen uit kolom drie. Kolom vijf betreft de bedragen die de deelgemeente uiteindelijk inclusief btw-vergoeding (= bedrag kolom drie + 19%) heeft uitgekeerd. Na afdracht van de btw over deze bedragen houdt de stichting de bedragen uit kolom zes over ter besteding.

tabel 3-4: effect btw-vergoedingen stichting Get Hoekt

1 datum	2 betreft	3 bedragen incl. verschuldigde btw	4 besteedbaar na afdracht btw (kolom 3/1,19)	5 bedragen incl. btw-vergoeding (kolom 3*1,19)	6 besteedbaar na afdracht btw (kolom 4/1,19)
29-5-2008	voorschot 2008	€ 150.000	€ 126.050	€ 178.500	€ 150.000
27-6-2008	voorschot 2008	€ 50.000	€ 42.016	€ 59.500	€ 50.000
6-11-2008	voorschot 2008	€ 45.000	€ 37.815	€ 53.550	€ 45.000
8-12-2008	voorschot 2008	€ 20.000	€ 16.806	€ 23.800	€ 20.000
24-12-2008	voorschot 2009	€ 175.000	€ 147.059	€ 208.250	€ 175.000
16-4-2009	voorschot 2009	€ 87.500	€ 73.529	€ 104.125	€ 87.500
3-6-2009	voorschot 2009	€ 109.571	€ 92.076	€ 130.389	€ 109.571
18-6-2009	voorschot 2009	€ 87.500	€ 73.529	€ 104.125	€ 87.500
23-6-2009	voorschot 2009	€ 100.000	€ 84.034	€ 119.000	€ 100.000
24-9-2009	bijdrage Your World	€ 25.000	€ 21.008	€ 29.750	€ 25.000
14-1-2010	voorschot 2010	€ 175.000	€ 147.059	€ 208.250	€ 175.000
8-4-2010	voorschot 2010	€ 175.000	€ 147.059	€ 208.250	€ 175.000
21-7-2010	voorschot 2010	€ 70.000	€ 58.824	€ 83.300	€ 70.000
19-8-2010	voorschot 2010	€ 50.000	€ 42.017	€ 59.500	€ 50.000
Totaal		€ 1.319.571	€ 1.108.883	€ 1.570.289	€ 1.319.571

Uit de tabel volgt dat de stichting door de ontvangst van de btw-vergoedingen uiteindelijk € 210.687,81 (totaal kolom zes min totaal kolom vier) meer aan haar activiteiten heeft kunnen besteden: door de btw-vergoedingen heeft de stichting in totaal € 1.319.571 aan besteedbare subsidiegelden ontvangen, zonder btw-vergoeding zou de stichting € 1.108.883 aan besteedbare subsidiegelden hebben overgehouden.

Wanneer stichting Get Hoekt in relatie tot de deelgemeentelijke subsidie niet btw-plichtig was geweest had ze weliswaar geen btw hoeven afdragen over de ontvangen subsidie, maar had ze ook geen recht gehad op aftrek van de btw die zij betaalt over de inkopen die zij met het subsidiegeld doet. Per saldo zou de stichting dan een netto besteedbaar bedrag over hebben gehouden dat overeenkomt met de bedragen in kolom drie. Aangezien de deelgemeente de btw die zij over de subsidie aan de stichting uitbetaalt kan declareren bij het btw-compensatiefonds, kan het DB de btw-

plicht van de stichting in het voordeel van de deelgemeente laten uitwerken wanneer zij:

- de btw-vergoedingen niet bovenop de originele subsidiebedragen had uitbetaald, maar de subsidiebedragen inclusief de btw-vergoedingen gelijk had gehouden aan de subsidiebedragen die de deelgemeente in eerste instantie aan stichting Get Hoekt zou hebben verleend. De kosten voor de deelgemeente gaan in dat geval omlaag, terwijl de stichting een netto besteedbaar bedrag zou hebben overgehouden dat gelijk is aan het bedrag dat zij netto zou kunnen besteden wanneer zij niet btw-plichtig was geweest;
- afspraken had gemaakt met de stichting over de activiteiten die de stichting extra zou kunnen leveren, nu zij als gevolg van de btw-vergoedingen netto een hoger subsidiebedrag te besteden heeft.

De deelgemeente heeft geen van beide opties toegepast, aangezien zij de btw-vergoedingen enkel heeft gezien als een oplossing van het tekort in de begroting van stichting Get Hoekt, dat is ontstaan doordat de stichting in het opstellen van haar begrotingen verkeerde uitgangspunten heeft gehanteerd.

3-7 vaststelling subsidies 2008 en 2009

Stichting Get Hoekt heeft zich bij het indienen van de vaststellingsaanvragen voor 2008 en 2009 niet gehouden aan de indieningstermijnen van de SvR. Tevens zijn de ingediende subsidieverantwoordingen niet voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring. De deelgemeente heeft tot op heden verzuimd de subsidies over 2008 en 2009 vast te stellen, waardoor het ontbreken van de goedkeurende accountantsverklaringen tot op heden geen consequenties heeft gehad voor stichting Get Hoekt.

Stichting Get Hoekt heeft zowel voor de subsidie 2008 als voor de subsidie 2009 een vaststellingsaanvraag ingediend. Hierbij heeft de stichting in beide gevallen niet voldaan aan de eis (art. 14 SvR) dat deze aanvraag voor 1 april moet zijn ingediend. De vaststellingsaanvraag voor 2008 is ingediend op 23 juli 2009, de vaststellingsaanvraag voor 2009 op 1 juni 2010.

Als subsidieverantwoording heeft de stichting bij de vaststellingsaanvragen voor 2008 en 2009 haar jaarverslag en jaarrekening gevoegd. Zowel de jaarrekening 2008⁴² als de jaarrekening 2009⁴³ van stichting Get Hoekt zijn niet voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring, zoals de uitvoeringsregeling SvR 2005 vereist.

Het ontbreken van goedkeurende accountantsverklaringen heeft tot op heden geen consequenties gehad voor stichting Get Hoekt. Naar aanleiding van de btw-problematiek die is beschreven in paragraaf 2-5-2 heeft de deelgemeente op 6 mei 2010 een brief aan de stichting gestuurd, waarin zij aangeeft dat zij de subsidie 2008 tegelijk met de subsidie 2009 zal vaststellen in verband met de verwevenheid die tussen deze jaren is ontstaan door het btw-vraagstuk. Hoewel deze brief dateert van

⁴² De jaarrekening 2008 is voorzien van een beoordelingsverklaring. In deze beoordelingsverklaring geeft de accountant aan dat zijn werkzaamheden beperkt zijn tot het inwinnen van inlichtingen en het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de financiële gegevens. Door de aard en omvang van de werkzaamheden geeft de beoordelingsverklaring slechts een beperkte mate van zekerheid omtrent de getrouwheid van de jaarrekening.

⁴³ Bij de jaarrekening 2009 heeft de accountant een verklaring van oordeelsonthouding afgegeven. Een dergelijke verklaring geeft de accountant wanneer hij niet tot een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening heeft kunnen komen.

mei 2010 zijn beide subsidies tot op heden nog niet vastgesteld. Als reden hiervoor is naast de btw-problematiek aangegeven dat de deelgemeente nog niet weet welke consequenties zij moet verbinden aan de tekortkomingen in de subsidieverantwoordingen van stichting Get Hoekt.

3-8 subsidie 2011

Het beschikbare budget voor de subsidiëring van stichting Get Hoekt is voor 2011 drastisch verlaagd. De subsidieaanvraag van stichting Get Hoekt voor 2011 is te laat ingediend. Het DB heeft vervolgens in december 2010, in strijd met de ambtelijke advisering en zonder dat hier een verplichting aan ten grondslag lag, een voorschot op de subsidie 2011 uitbetaald aan stichting Get Hoekt. Het DB heeft uiteindelijk pas op 17 mei 2011 besloten de subsidie voor 2011 te verlenen.

Bij de behandeling van de beleidsuitgangspuntennotitie 2011 in de deelraadsvergadering van 23 september 2010 is een amendement aangenomen dat voorstelt de deelgemeentelijke subsidie voor het toeristisch recreatief product met € 150.000 te verlagen naar een bedrag van € 200.000. Daarnaast stopt de jaarlijkse bijdrage van € 150.000 uit de stad per 2011, aangezien deze slechts voor drie jaar (2008-2010) was toegekend. Het subsidiebudget voor stichting Get Hoekt is daarmee teruggebracht tot € 200.000 voor 2011 en is daarmee aanzienlijk lager dan in voorgaande jaren.

Op 3 december 2010 heeft stichting Get Hoekt haar subsidieaanvraag voor 2011 ingediend. Bij het indienen van de aanvraag voor 2011 heeft de stichting wederom de termijnen van de SvR niet nageleefd. Het DB heeft vooruitlopend op haar besluit over de subsidieverlening voor 2011 op 29 december een brief aan de stichting gestuurd. In deze brief geeft de deelgemeente aan dat naar aanleiding van een overleg tussen de stichting en de huidige portefeuillehouder is besloten om per ommegaande een voorschot van € 50.000 excl. btw uit te keren. Dit betreft een eenmalige uitkering voor het voldoen aan de lopende verplichtingen in 2011, vooruitlopend op het besluit van het DB over de subsidiebeschikking 2011. Betrokken ambtenaren hebben in gesprekken die ten behoeve van dit onderzoek zijn gevoerd aangegeven dat zij het DB hebben geadviseerd geen voorschot voor 2011 uit te keren zonder dat hier een verleningsbeschikking aan ten grondslag ligt. Desondanks heeft het DB besloten dit voorschot uit te keren.

Uiteindelijk heeft het DB op 17 mei 2011 besloten een exploitatiesubsidie van € 200.000 te verlenen aan stichting Get Hoekt voor 2011. Uit het achterliggende advies blijkt dat in de periode januari-mei 2011 in totaal € 76.000 aan voorschotten is uitgekeerd waar geen verleningsbeschikking aan ten grondslag ligt. In het jaarverslag 2010 heeft het DB aan de deelraad gemeld dat dit voorschot voor 2011 is uitbetaald terwijl de subsidie nog niet was verleend.

De verleningsbeschikking voor 2011 is op 24 mei 2011 verzonden aan stichting Get Hoekt. In de verleningsbeschikking heeft het DB aangegeven dat zij voortaan 2 weken na ontvangst van de kwartaalrapportage een overleg met stichting Get Hoekt zal organiseren. Daarnaast is in het advies dat ten grondslag ligt aan het besluit tot subsidieverlening opgenomen dat het DB per 2011 voornemens is meer inhoudelijk en op afstand te sturen.

3-9 bestuurlijke en ambtelijke betrokkenheid bij de stichting

In de relatie tussen de deelgemeente en stichting Get Hoekt was sprake van een verregaande bestuurlijke en ambtelijke betrokkenheid bij de activiteiten van de stichting. Dit geldt met name voor de periode 2008-2009.

Hoewel de deelgemeente zich in een subsidierelatie dient te beperken tot sturen op afstand, is uit diverse documenten en gesprekken gebleken dat de deelgemeente een verregaande betrokkenheid had bij de activiteiten van stichting Get Hoekt. Enerzijds was sprake van een grote betrokkenheid van de voormalig portefeuillehouder. Het betrof daarbij met name de periode 2008-2009. De ambitie die de deelgemeente had met het toeristisch recreatief product en het feit dat de stichting in de beginperiode onvoldoende was toegerust om hier invulling aan te geven, vormt volgens een aantal geïnterviewden een verklaring voor deze vergaande betrokkenheid.

Anderzijds was er ook ambtelijk sprake van een vergaande betrokkenheid bij de activiteiten van de stichting. Kanttekening hierbij is dat uit interviews met verschillende betrokkenen naar voren komt dat ambtenaren daarbij niet altijd op eigen initiatief handelden, maar in opdracht van de voormalig portefeuillehouder. Verschillende geïnterviewden hebben aangegeven dat de voormalig portefeuillehouder een vergaande bemoeienis had met de ambtelijke uitvoering en daarbij geen tegenspraak duldde.

In de volgende paragraaf geeft de rekenkamer een toelichting op de situaties waarin sprake was van een vergaande bestuurlijke en/of ambtelijke betrokkenheid bij de stichting.

3-9-1 huurovereenkomst en verbouwing VVV-shop

In de periode vóór de oprichting van stichting Get Hoekt heeft de deelgemeente diverse zaken in gang gezet die vervolgens zijn overgegaan naar de stichting:

- De huurovereenkomst voor de VVV-shop is ondertekend door de toenmalig deelgemeentesecretaris op 1 april 2008. Op het contract staat vermeld dat ondertekening plaatsvindt in opdracht van stichting Get Hoekt. De formele oprichting van de stichting vindt echter pas een dag later, op 2 april 2008, plaats.
- Voor de inrichting van de VVV-shop heeft de voormalig portefeuillehouder opdracht gegeven aan de firma Slagboom voor het verzorgen van een presentatiemedium in de VVV-shop. De kosten hiervan bedragen € 11.161,01
- Zoals reeds is vermeld in paragraaf 3-5 heeft de deelgemeente in 2008 een bedrag van € 21.699,93 voorgesloten voor stichting Get Hoekt. Dit betrof onder andere 3 maanden huur voor de VVV-shop, kosten voor bouwkundige werkzaamheden, uitgaven voor de opening van de VVV-shop, telefoniekosten en kosten voor het ontwerpen van een huisstijl en een logo voor een nog op te richten businessclub Get Hoekt.⁴⁴

⁴⁴ Genoemde businessclub is uiteindelijk nooit opgericht.

3-9-2 opdracht Bosscher & Klein

Het professionaliseringstraject dat stichting Get Hoekt in 2009 is gestart is reeds aan bod geweest in paragraaf 2-5. Het bureau Bosscher & Klein dat het rapport heeft uitgewerkt dat de basis vormde voor het professionaliseringstraject, is door de voormalig portefeuillehouder aangeraden bij stichting Get Hoekt. Blijkens de kwartaalrapportages van stichting Get Hoekt kostte het betreffende advies € 15.481.

3-9-3 evenementen Ducos

Conform de deelgemeentelijke opdracht aan stichting Get Hoekt voor 2008, heeft de stichting een driejarig contract afgesloten met Ducos voor de periode 2008-2010. Tegenstrijdig is dat de deelgemeente de stichting opdracht gaf een driejarige overeenkomst met Ducos af te sluiten, terwijl de subsidie aan de stichting jaarlijks wordt toegekend. Hoewel de toenmalig voorzitter van de stichting de overeenkomst met Ducos heeft ondertekend, geeft het bestuur van de stichting aan dat de inhoud van het contract gebaseerd is op afspraken tussen de deelgemeente en Ducos.⁴⁵ Uit diverse documenten blijkt daarnaast dat de afstemming over de te organiseren evenementen in de zomer van 2008 vooral tussen Ducos en de deelgemeente (zowel met ambtenaren als met de voormalig portefeuillehouder) plaatsvond. Hoewel de stichting formeel opdrachtgever was en voor de evenementen heeft betaald, werd zij in 2008 nauwelijks betrokken bij de organisatie van evenementen.

3-9-4 evenementen Tridee

In 2008 organiseert Tridee voor het eerst het evenement Veronica Sunset Grooves in Hoek van Holland. Dit evenement kwam in aanmerking voor co-financiering uit het project Rotterdam European Youth Capital 2009 waardoor 50% van de kosten ten laste kwam van de deelgemeente en 50% werd gedekt vanuit het Europees Jongerenjaar. De bijdrage van de deelgemeente is betaald door stichting Get Hoekt. Het contract voor dit evenement staat op naam van de voormalig portefeuillehouder, maar is niet door hem ondertekend. De rekenkamer heeft geen getekend exemplaar van dit contract aangetroffen.

In oktober 2008 doet Tridee een aanbod aan de voormalig portefeuillehouder om nog drie edities van Veronica Sunset Grooves in Hoek van Holland te organiseren. Hiervoor vraagt Tridee een bijdrage van € 75.000 per jaar. Voor dit bedrag biedt Tridee ook een promotiepakket voor Get Hoekt aan tijdens de nieuwjaarsnacht die zij in Rotterdam organiseren. Na ontvangst van het voorstel van Tridee geeft de voormalig portefeuillehouder richting één van de betrokken ambtenaren aan dat dit moet worden opgenomen in de opdracht aan stichting Get Hoekt voor 2009.

Het contract dat Tridee heeft opgesteld voor de drie te organiseren edities van Sunset Grooves en de nieuwjaarsnacht is in eerste instantie aan de deelgemeente verstuurd ter attentie van de voormalig portefeuillehouder. In februari 2009 geeft een medewerkster van stichting Get Hoekt in een e-mail aan Tridee aan dat het contract via een omweg bij hen terecht is gekomen en niet op naam moet staan van de voormalig portefeuillehouder, maar op naam van de toenmalig voorzitter van stichting Get Hoekt, die het driejarige contract uiteindelijk ook heeft ondertekend.

⁴⁵ Interviews met bestuursleden stichting Get Hoekt, 13 januari 2011 en 7 februari 2011.

In 2009 biedt Tridee aan de voormalig portefeuillehouder aan om ook het evenement 'RTL viert de zomer' in Hoek van Holland te organiseren. Zowel de voormalig portefeuillehouder als de stichting zijn enthousiast over dit aanbod. Tridee stelt vervolgens een contract op en stuurt dit zowel naar de voormalig portefeuillehouder als naar een bestuurslid van de stichting. Het bestuurslid van stichting Get Hoekt neemt de afhandeling van het contract op zich, maar krijgt hierbij wel een aantal aandachtspunten mee van een ambtenaar van de deelgemeente. Het driejarige contract voor 'RTL viert de zomer' is ondertekend door de voorzitter van stichting Get Hoekt.

3-9-5 afkoopsom Ducos

In april 2009 wordt het contract tussen stichting Get Hoekt en Ducos ontbonden. Aanleiding hiervoor is het aanbod van Tridee aan de voormalig portefeuillehouder om het evenement 'RTL viert de zomer' in Hoek van Holland te organiseren. Zowel de voormalig portefeuillehouder als de stichting zijn enthousiast over het aanbod van Tridee. Gezien het beschikbare budget kan dit evenement echter niet in aanvulling op de al geplande evenementen worden georganiseerd en men besluit om met Ducos in gesprek te gaan over een afkoopregeling.

Een tweetal ambtenaren van de deelgemeente Hoek van Holland is met Ducos gaan onderhandelen over de hoogte van de afkoopsom. Hieraan voorafgaand heeft de stichting de voormalig portefeuillehouder gemandateerd om namens de stichting in onderhandeling te treden met Ducos. Het aanbod dat Ducos in de eerste onderhandelingsronde heeft gedaan is door de betrokken ambtenaren teruggekoppeld aan een bestuurslid van stichting Get Hoekt en de voormalig portefeuillehouder, waarna een tegenbod is geformuleerd. De uitkomst van de onderhandelingen was dat de stichting een afkoopsom van € 75.000⁴⁶ moest betalen aan Ducos. In de voorwaarden die Ducos stelt bij de ontbinding van het contract is de volgende bepaling opgenomen:

'Bij vroegtijdige ontbinding, surseance van betaling of faillissement van stichting Get Hoekt, staat de deelgemeente Hoek van Holland garant voor de hierboven vermelde uitkoopsommen'

Deze voorwaarde is overgenomen in de bevestiging van de gemaakte afspraken die stichting Get Hoekt op 8 april 2009 aan Ducos heeft verzonden. De genoemde garantstelling is echter nooit aan de orde geweest in een DB-vergadering en het DB heeft hiertoe dan ook geen goedkeurend besluit genomen.

Gevolg van de gemaakte afspraken bij de ontbinding van het contract is dat stichting Get Hoekt liquiditeitsproblemen krijgt omdat zij de eerste € 50.000 direct na bevestiging van de ontbinding dient te betalen. De stichting vraagt daarom op 6 april 2009 bij de deelgemeente om extra financiële middelen. Ambtelijke reactie op deze vraag is dat de deelgemeente het tweede subsidievoorschot voor 2009 niet kan uitkeren, aangezien de eerste kwartaalrapportage van de stichting nog niet is ontvangen. Echter, op 14 april 2009 besluit het DB het tweede voorschot toch uit te keren.

⁴⁶ Dit betreft € 50.000 annuleringskosten voor 2009 en € 25.000 annuleringskosten voor 2010.

3-9-6 Get Hoekt Magazine

Volgens de opdracht van de deelgemeente moet de stichting zorg dragen voor de opdrachtverstrekking voor het Get Hoekt Magazine. Daarbij wordt van de stichting verwacht dat zij een percentage van de advertenties voor het magazine werft en actief deelneemt aan de redactievergaderingen.⁴⁷ De voormalig portefeuillehouder had ook zitting in deze redactieraad.

In 2008 en 2009 zijn in totaal zes edities van het magazine uitgebracht waarvoor € 230.640,39 in rekening is gebracht bij de stichting. Aan deze betalingen ligt geen overeenkomst ten grondslag; noch de stichting, noch de deelgemeente heeft een contract kunnen overleggen waarin de afspraken met de uitgever van het magazine zijn vastgelegd voor de uitgifte van het magazine in 2008 en 2009. Daarnaast heeft de stichting in 2009 een aantal keer in haar kwartaalrapportages aangegeven dat de redactievergaderingen zonder medeweten van de stichting door de deelgemeente waren gestart. De stichting werd in 2009 inhoudelijk niet betrokken bij het magazine, terwijl zij wel betaalde voor de uitgifte en deze kosten een groot beslag legden op het budget van de stichting.

3-9-7 website Get Hoekt

In haar eerste kwartaalrapportage 2009 geeft de stichting aan dat zij overleg heeft gevoerd met een webdesigner, maar de deelgemeente een andere webdesigner naar voren heeft geschoven. Daarnaast blijkt de voormalig portefeuillehouder goedkeuring te hebben gegeven voor meerwerk aan de website waardoor het offertebedrag is overschreden.

3-9-8 sponsorafspraken

In de deelgemeentelijke opdracht aan stichting Get Hoekt voor 2008 was opgenomen dat de stichting minimaal € 50.000 aan sponsorinkomsten moest werven. Uit diverse documenten en gesprekken blijkt dat een deel van de sponsorgelden die stichting Get Hoekt heeft ontvangen zijn geworven door de voormalig portefeuillehouder. Zo blijkt uit een brief van AM Wonen⁴⁸ aan de voormalig portefeuillehouder dat zij in 2008 een bijdrage van € 10.000 hebben toegezegd in ruil voor promotie voor het project Kaap de Goede Hoek bij activiteiten van Get Hoekt. Daarnaast blijkt uit de DB notulen uit de periode 2007-2010 dat ook de sponsorbijdragen van Stena Line, OMA en Westland Strandhuisjes door de voormalig portefeuillehouder zijn geregeld. Als tegenprestatie voor de bijdrage van Stena Line heeft hij daarbij toegezegd dat Stena Line advertentieruimte krijgt in het Get Hoekt Magazine en ruimte in de VVV-shop. Voor het overige is onduidelijk welke tegenprestaties aan sponsoren zijn toegezegd, aangezien deze niet op papier zijn vastgelegd.

⁴⁷ In de opdracht aan stichting Get Hoekt voor 2008 betrof het een percentage van 50%, in de opdrachten voor 2009 en 2010 betrof het een percentage van 33%.

⁴⁸ Brief AM wonen inzake promotie stichting Get Hoekt Rotterdam – Kaap de Goede Hoek, d.d. 14 maart 2008.

3-9-9 overig

Naast de hiervoor aangehaalde situaties zijn tijdens het onderzoek onderstaande zaken naar voren gekomen die mede de ambtelijke en bestuurlijke betrokkenheid bij stichting Get Hoekt illustreren:

- Stichting Get Hoekt heeft een factuur van € 3.000 betaald die betrekking had op een toezegging van de voormalig portefeuillehouder aan het Blue Peter Project.⁴⁹ Deze factuur is doorgezeten naar de stichting nadat het DB niet akkoord ging met het voorstel om dit bedrag ten laste te brengen van de post representatie dagelijks bestuur.
- De voormalig portefeuillehouder heeft opdracht gegeven voor reclame in de koopgoot. De factuur ad. € 892,50 is doorgezeten naar stichting Get Hoekt.
- De factuur voor het evenement Stijlsurfen is door één van de betrokken ambtenaren doorgezeten naar stichting Get Hoekt. De stichting werd geacht deze factuur ad € 3.570 te betalen aangezien de stichting een creditnota had ontvangen in verband met de evenementen op het Brinkplein en er zodoende budget over was. De stichting was echter geen opdrachtgever voor het evenement Stijlsurfen.
- Een factuur voor het vermelden van het logo Get Hoekt bij het Beach Handbal 2009 is op aangegeven van één van de betrokken ambtenaren doorgestuurd naar de stichting, die geacht werd deze te betalen.
- De stichting constateert in november 2009 dat de voormalig portefeuillehouder heeft afgesproken dat de stichting jaarlijks € 1.500 aan de Baseball Businessclub Neptunus zal bijdragen. In de achterliggende overeenkomst wordt de voormalig portefeuillehouder aangeduid als directeur van stichting Get Hoekt. Hoewel de overeenkomst niet door de voormalig portefeuillehouder is ondertekend, heeft de stichting de gevraagde bijdrage wel betaald.

3-10 rol overige db-leden

Er waren te weinig checks en balances binnen het DB. De voormalig portefeuillehouder kreeg van de overige DB-leden veel ruimte in de uitvoering van het toeristisch recreatief product en de subsidierelatie met stichting Get Hoekt in het bijzonder. De voormalig portefeuillehouder heeft de overige DB-leden niet altijd volledig geïnformeerd. De overige DB-leden waren in 2008 en 2009 echter ook onvoldoende kritisch op de informatie die zij wel tot hun beschikking kregen. Pas in 2010 namen de overige DB-leden een meer kritische houding aan ten opzichte van de subsidierelatie met Get Hoekt.

Voor dit onderzoek zijn alle leden van het dagelijks bestuur uit de periode 2007-2010 geïnterviewd en zijn alle DB-notulen uit de genoemde periode bestudeerd. Uit de interviews komt naar voren dat de focus van de verschillende DB-leden voornamelijk op hun eigen portefeuille lag. De voormalig portefeuillehouder toerisme en economie kreeg van de overige DB-leden veel ruimte om zijn plannen met het toeristisch recreatief product te realiseren. Ook hadden de overige DB-leden in 2008 begrip voor de aanloopfase waarin de stichting zich bevond en het feit dat daardoor niet geheel aan de SvR 2005 werd voldaan.

Ook na de opstartfase van de stichting ging het DB, blijkens de DB-notulen uit 2008 en 2009, zonder veel discussie akkoord met voorstellen rondom de subsidierelatie met

⁴⁹ De Blue Peter Foundation vestigt met diverse projecten aandacht op het wereldwaterprobleem.

stichting Get Hoekt. De betrokken bestuurders merken daarbij op dat de DB-voorstellen altijd voorzien waren van de benodigde handtekeningen en zij er daarom vanuit mochten gaan dat een en ander juist en conform wet- en regelgeving verliep.

Uit de DB-notulen blijkt dat de voormalig portefeuillehouder in de DB-vergaderingen regelmatig meedeelde dat hij afspraken had met bijvoorbeeld Ducos, Tridee, de uitgever van het magazine en organisaties die bereid waren een sponsorbijdrage te leveren aan stichting Get Hoekt. Uit de DB-notulen blijkt niet dat deze betrokkenheid door de overige DB-leden ter discussie werd gesteld.

De kwartaalrapportages van stichting Get Hoekt zijn, zoals eerder vermeld, nooit in het DB besproken. Blijkens de DB-notulen hebben de overige DB-leden ook niet naar deze rapportages gevraagd. De terugkoppeling die de voormalig portefeuillehouder mondeling gaf over de gang van zaken bij stichting Get Hoekt was overwegend positief. De voormalig portefeuillehouder was echter niet altijd volledig in de informatie die hij deelde in het DB. Hij heeft de overige DB-leden bijvoorbeeld niet geïnformeerd over:

- het feit dat de deelgemeente in 2008 diverse facturen heeft betaald die gericht waren aan stichting Get Hoekt en betrekking hadden op kosten die door de stichting waren gemaakt;
- de gang van zaken rondom de afkoop van het contract met Ducos, de ambtelijke betrokkenheid hierbij en het feit dat in de gemaakte afspraken voor de ontbinding van het contract was opgenomen dat de deelgemeente garant zou staan voor de afgesproken afkoopsom.

De kritische opmerkingen over de subsidieverlening aan stichting Get Hoekt in het accountantsrapport bij de jaarrekening 2008 van de deelgemeente, waren voor de overige DB-leden geen aanleiding om vraagtekens te plaatsen bij de subsidierelatie met de stichting. In de interviews hebben de overige DB-leden aangegeven dat het ontbreken van de accountantsverklaring bij de subsidieverantwoording over 2009 en de gebeurtenissen rondom de strandrellen de eerste signalen waren dat zaken niet goed gingen. Daarnaast stellen de overige DB-leden dat zij meer inzicht in de gang van zaken kregen toen het voorzitterschap binnen de coalitie overging van de PvdA naar de VVD na de verkiezingen van maart 2010. De nieuwe voorzitter van het DB ontdekte toen bijvoorbeeld dat er geen verleningsbeschikking danwel overeenkomst ten grondslag lag aan de betalingen die in 2010 reeds aan de stichting waren gedaan. Uit de DB-notulen blijkt ook dat er vanaf het voorjaar van 2010 meer discussie plaatsvond over DB-voorstellen die betrekking hadden op stichting Get Hoekt.

4 verantwoording en toezicht

4-1 inleiding

In aanvulling op de geldende wet- en regelgeving kan de deelgemeente als subsidieverstrekker verplichtingen opleggen aan de subsidieontvanger. De deelgemeente heeft zo de mogelijkheid invloed uit te oefenen en toezicht te houden op de besteding van de subsidiegelden. De deelgemeente kan bijvoorbeeld voorwaarden stellen met betrekking tot de aard en omvang van de gesubsidieerde activiteiten of verplichtingen opleggen met betrekking tot de administratie van uitgaven en inkomsten (art. 4:37 Awb). Daarnaast heeft de deelgemeente de mogelijkheid maatregelen te nemen wanneer de subsidieontvanger verzuimt geldende wet- en regelgeving na te leven en/of aanvullende verplichtingen niet nakomt. In dit hoofdstuk staan de volgende onderzoeksvragen centraal:

- Welke voorwaarden heeft de deelgemeente gesteld bij de subsidieverlening aan stichting Get Hoekt?
- Heeft de deelgemeente optimaal gebruik gemaakt van de mogelijkheden die zij o.b.v. wet- en regelgeving heeft om toezicht te houden op de besteding van de subsidiegelden?
- Heeft de deelgemeente adequate maatregelen getroffen wanneer stichting Get Hoekt haar verplichtingen in het kader van de subsidierelatie niet nakwam?

Evenals in voorgaand hoofdstuk betreft dit hoofdstuk deels de vraag in hoeverre stichting Get Hoekt heeft voldaan aan haar (verantwoordings)verplichtingen richting de deelgemeente. De normen die de rekenkamer ter beantwoording van genoemde onderzoeksvragen heeft gehanteerd zijn opgenomen in het normenkader in bijlage 2.

In de paragrafen 4-2 en 4-3 komt aan bod hoe de deelgemeente vanuit haar rol als subsidieverstrekker toezicht heeft gehouden op stichting Get Hoekt met behulp van kwartaalrapportages en de jaarlijkse subsidieverantwoordingen. In relatie tot de jaarlijkse subsidieverantwoordingen komen in paragraaf 4-4 de bevindingen van de accountant van stichting Get Hoekt aan bod. In paragraaf 4-5 zet de rekenkamer uiteen welke maatregelen de deelgemeente heeft genomen wanneer stichting Get Hoekt haar verplichtingen niet nakwam. Paragraaf 4-6 gaat in op de bevindingen van Audit Services Rotterdam (ASR) met betrekking tot de subsidieverlening aan stichting Get Hoekt, bij de accountantscontrole op de deelgemeentelijke jaarrekeningen over 2008 en 2009.

4-2 kwartaalrapportages stichting Get Hoekt

Stichting Get Hoekt heeft haar kwartaalrapportages regelmatig niet of te laat ingediend. De deelgemeente heeft de kwartaalrapportages niet inhoudelijk getoetst en niet gebruikt om tussentijds bij te sturen.

Zowel in de verleningsbeschikkingen voor 2008 en 2009, als in de jaarlijkse opdrachten aan stichting Get Hoekt, heeft de deelgemeente opgenomen dat de stichting verplicht is na afloop van ieder kwartaal zowel financieel als inhoudelijk te rapporteren.⁵⁰ Aan de hand van kwartaalrapportages kan de deelgemeente gedurende het subsidiejaar een vinger aan de pols houden als het gaat om de besteding van de verleende subsidiegelden. De kwartaalrapportages moeten minimaal een terugkoppeling bevatten over de activiteiten uit de jaarlijkse opdracht van de deelgemeente en een financiële prognose- en verschillenanalyse. Daarnaast moet uit de rapportages blijken op welke wijze de stichting haar prestaties kan verbeteren.

Tabel 4-1 geeft een overzicht van de kwartaalrapportages die stichting in 2008, 2009 en 2010 heeft ingediend en in welke mate daarbij is voldaan aan de gestelde indieningstermijn.

tabel 4-1: kwartaalrapportages stichting get hoekt

rapportage	indieningstermijn ⁵¹	datum indiening
Q1 2008	n.v.t.	n.v.t.
Q2 2008	31-7-2008	niet ingediend
Q3 2008	31-10-2008	17-12-2008 ⁵²
Q4 2008	31-1-2009	2-3-2009
Q1 2009	30-4-2009	31-3-2009 ⁵³
Q2 2009	31-7-2009	23-7-2009
Q3 2009	31-10-2009	3-12-2009
Q4 2009	31-1-2010	onbekend ⁵⁴
Q1 2010	30-4-2010	niet ingediend
Q2 2010	31-7-2010	1-9-2010 ⁵⁵
Q3 2010	31-10-2010	3-11-2010
Q4 2010	31-1-2011	niet ingediend

Uit tabel 4-1 blijkt dat de stichting regelmatig niet heeft voldaan aan de indieningstermijn voor de kwartaalrapportages en daarnaast verschillende kwartaalrapportages niet heeft aangeleverd.

⁵⁰ Voor 2010 geldt dat de verplichting tot het uitbrengen van kwartaalrapportages was opgenomen in de opdracht die in januari 2010 aan de stichting is verstuurd. Bij de subsidieverlening in augustus 2010 is een gewijzigde opdracht voor 2010 verstrekt, waarin de verplichting tot het uitbrengen van kwartaalrapportages niet is opgenomen. De deelgemeente heeft deze verplichting wel opgenomen in de subsidieovereenkomst die zij heeft opgesteld, maar deze is niet door de stichting ondertekend.

⁵¹ De deelgemeente is niet altijd consistent in de termijnen die in de verleningsbeschikkingen en de opdrachten aan de stichting zijn opgenomen. In deze tabel wordt uitgegaan van het aanleveren van de kwartaalrapportage binnen één maand na afloop van een kwartaal. Deze termijn hanteert de deelgemeente ook in het merendeel van haar beschikkingen.

⁵² Dit betreft een eerste versie van deze kwartaalrapportage. Een herziene versie is op een later moment ingediend, maar niet voorzien van een datum.

⁵³ De rapportage is gedateerd op 31-3-2009, echter er zijn verschillende brieven van de deelgemeente uit april 2009 waarin de deelgemeente aangeeft dat zij de eerste kwartaalrapportage 2009 nog niet heeft ontvangen.

⁵⁴ De stichting heeft op 3 februari 2010 uitstel aangevraagd voor het indienen van de vierde kwartaalrapportage tot 28 februari 2010. De rapportage is in ieder geval niet binnen de gestelde termijn aangeleverd.

⁵⁵ Deze rapportage betreft het eerste half jaar van 2010.

Voor de hele periode 2008-2010 geldt dat de rekenkamer geen documenten heeft aangetroffen waaruit blijkt dat de deelgemeente de kwartaalrapportages van stichting Get Hoekt inhoudelijk heeft getoetst. De subsidiemedewerker van de deelgemeente Hoek van Holland heeft toegelicht dat kwartaalrapportages van gesubsidieerde instellingen normaliter worden besproken in het DB onder begeleiding van een ambtelijk advies aan het DB.⁵⁶ Deze adviezen vormen in feite de beoordeling van de kwartaalrapportages. Dergelijke adviezen zijn met betrekking tot de kwartaalrapportages van stichting Get Hoekt niet opgesteld. Daarnaast constateert de rekenkamer op basis van de DB-notulen dat de kwartaalrapportages van stichting Get Hoekt in de periode 2008-2010 niet inhoudelijk zijn besproken in de vergaderingen van het dagelijks bestuur. De rekenkamer constateert tevens dat de deelgemeente de kwartaalrapportages van stichting Get Hoekt niet heeft gebruikt om bij te sturen in het kader van de subsidierelatie.

4-3 jaarlijkse subsidieverantwoordingen stichting Get Hoekt

De deelgemeente heeft de jaarlijkse subsidieverantwoordingen van stichting Get Hoekt niet inhoudelijk getoetst. De jaarlijkse evaluaties die onderdeel waren van de kadernotitie Get Hoekt 2008-2012 heeft het DB ook niet uitgevoerd.

Op basis van de jaarlijkse subsidieverantwoording die stichting Get Hoekt moet indienen bij de vaststellingsaanvraag voor de verleende subsidie, kan de deelgemeente beoordelen of er een aanleiding is om de subsidie lager vast te stellen. Stichting Get Hoekt heeft haar vaststellingsaanvragen voor de in 2008 en 2009 verleende subsidies niet tijdig ingediend en de daarbij ingediende subsidieverantwoordingen zijn niet voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring. De rekenkamer heeft daarnaast geen documenten aangetroffen waaruit blijkt dat de deelgemeente de jaarlijkse subsidieverantwoordingen inhoudelijk heeft getoetst.

De jaarverslagen van de stichting over 2008 en 2009 zijn wel geagendeerd in het DB:

- Het jaarverslag 2008 van stichting Get Hoekt is op 14 juli 2009 in het DB geagendeerd en daarbij door het DB vastgesteld.⁵⁷
- Het jaarverslag 2009 van stichting Get Hoekt is geagendeerd in de DB-vergadering van 17 augustus 2010. Het DB heeft daarbij geen inhoudelijk oordeel uitgesproken over het jaarverslag, maar heeft enkel besloten de jaarstukken (jaarverslag en kwartaalrapportages) van de stichting ter informatie voor te leggen aan de deelraad.

Naast de toetsing van de subsidieverantwoording die normaal gesproken jaarlijks moet plaatsvinden, voorzag de kadernotitie Get Hoekt 2008-2012 ook in een jaarlijkse evaluatie. Bij deze jaarlijkse evaluatie zou het DB nagaan of zij tevreden was over de uitvoering van werkzaamheden door de stichting, welke kosten zijn gemaakt en of de uitvoering heeft plaatsgevonden conform de deelgemeentelijke opdracht.⁵⁸ De rekenkamer heeft geen documenten aangetroffen waaruit blijkt dat deze evaluaties hebben plaatsgevonden.

⁵⁶ Interview met subsidiemedewerker deelgemeente Hoek van Holland, 9 februari 2011.

⁵⁷ Onduidelijk is welk doel het DB heeft gehad met het vaststellen van het jaarverslag van stichting Get Hoekt.

⁵⁸ Toelichting op de beoogde evaluatie gegeven door de voormalig portefeuillehouder tijdens de deelraadsvergadering van 25 juni 2008.

4-4 accountantscontrole subsidieverantwoordingen over periode 2008-2010

Bij de jaarrekening 2008 van stichting Get Hoekt heeft de accountant een beoordelingsverklaring afgegeven. Op grond van de uitvoeringsregeling SvR 2005 is een goedkeurende accountantsverklaring bij het ontvangen subsidiebedrag vereist. Een beoordelingsverklaring biedt beperkte zekerheden voor de deelgemeente over de verantwoording van de subsidiegelden. Ondanks het feit dat de accountant het bestuur van stichting Get Hoekt hierop geattendeerd heeft, heeft het bestuur geen actie ondernomen. De accountant heeft een verklaring van oordeelonthouding bij de jaarrekening 2009 afgegeven omdat de AO/IC vrijwel afwezig was in 2009. Het bestuur heeft onvoldoende invulling gegeven aan de uitvoering van de voorgestelde maatregelen om de AO/IC te verbeteren. Voor het boekjaar 2010 heeft de stichting de controleopdracht aan een ander bureau verstrekt. Dit bureau heeft een goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening 2010 afgegeven. Met ingang van 2011 gaat dit bureau tevens de financiële administratie van stichting Get Hoekt voeren. Deze werkwijze leidt tot functievermenging en is naar mening van de rekenkamer een ongewenste ontwikkeling.

De stichting dient in het kader van de subsidierelatie te voldoen aan de SvR 2005 en de uitvoeringsregeling SvR 2005. Daarnaast dient de jaarrekening van de stichting te voldoen aan de wettelijke bepalingen uit titel 9 boek 2 van het burgerlijk wetboek (zie ook hoofdstuk 3). In de oprichtingsstatuten van stichting Get Hoekt is artikel 11 gewijd aan het boekjaar en jaarstukken. Hierin staat ondermeer opgenomen dat de raad van toezicht, alvorens zijn goedkeuring te verlenen, het bestuur kan opdragen de balans en de staat van baten en lasten te doen onderzoeken door een door de raad van toezicht aangewezen registeraccountant of accountant-administratieconsulent. Deze deskundige brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan de raad van toezicht en geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarstukken.

In de volgende paragrafen wordt een chronologische uiteenzetting gegeven van de uitgevoerde accountantscontroles bij stichting Get Hoekt over de periode 2008-2010. Eerst wordt in het onderstaande kader een toelichting gegeven op de typen accountantsverklaringen.

accountantsverklaring

een *accountantsverklaring* is een verklaring van een registeraccountant of accountant-administratieconsulent bij een overzicht met historische financiële informatie.⁵⁹ Vaak is dit overzicht een jaarrekening of een ontvangsten- en uitgavenoverzicht ten behoeve van een subsidieafrekening.

In grote lijnen zijn er 3 soorten accountantsverklaringen:

- 1 een controleverklaring : de accountant krijgt de opdracht om de verantwoording te controleren;
- 2 een beoordelingsverklaring: de accountant krijgt de opdracht de verantwoording te beoordelen, wat een lagere vorm van zekerheid biedt dan de controleopdracht;
- 3 een samenstellingsverklaring: de accountant krijgt de opdracht de verantwoording samen te stellen.

⁵⁹ Wikipedia, geraadpleegd per 24 mei 2011.

4-4-1 accountantscontrole boekjaar 2008

In oktober 2008 heeft een eerste bespreking plaatsgevonden tussen De Heer en Hempel accountants BV (hierna: de accountant) en het bestuur van de stichting. Deze accountant is destijds bij de stichting aanbevolen door de deelgemeente om de controle bij de jaarrekening 2008 uit te voeren.

In november 2008 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen de accountant en het bestuur van de stichting waarbij ook de administrateur van de stichting aanwezig was. Hierbij werd afgesproken om op korte termijn de administratieve organisatie van de stichting zoveel mogelijk te verbeteren. De accountant is voor zijn onderzoek immers voor een groot deel afhankelijk van de opzet, bestaan en werking van de administratieve organisatie. Normaliter is het vooral van belang dat een inkoopfunctionaris niet tevens de administratieve functie vervult en de binnenkomende rekeningen betaalt. Dit geldt ook voor de stichting. De accountant stelde voor om in ieder geval alle betalingen te laten autoriseren of feitelijk te laten verrichten door het bestuur. Tevens is gesproken over procedures rondom de VVV-shop: periodieke goedereninventarisaties, adequate kasprocedure en afstorting bij de bank. De administrateur stelde voor om een handboek AO op te stellen voor de activiteiten van de stichting. Het is de rekenkamer niet bekend of er een handboek AO is opgesteld. De rekenkamer heeft tijdens het dossieronderzoek geen handboek AO aangetroffen.

In december 2008 heeft de accountant de stichting erop geattendeerd dat in de uitvoeringsregeling SvR 2005 staat opgenomen dat bij de verantwoording een beoordelingsverklaring dan wel een accountantsverklaring is vereist, afhankelijk van het ontvangen subsidiebedrag. Aangezien stichting Get Hoekt over 2008 een subsidie van € 265.000 heeft ontvangen, moet de subsidieverantwoording op grond van de SvR 2005 voorzien zijn van een goedkeurende accountantsverklaring. De accountant wijst tevens op het feit dat hij volgens het controleprotocol van de gemeente Rotterdam moet vaststellen dat de opzet en werking van het systeem van primaire vastleggingen voldoet aan daaraan redelijkerwijs te stellen eisen. Onderdeel hiervan is het bestaan van voldoende controletechnische functiescheiding. De accountant was van mening dat gezien het beperkt aantal beschikbare functionarissen binnen de stichting ernstig getwijfeld moet worden of de controletechnische functiescheiding wel voldoet aan de daaraan redelijkerwijs te stellen eisen.

De opdrachtbevestiging van de accountant voor de beoordeling van de jaarrekening 2008 kwam in maart 2009. In de opdrachtbevestiging staat vermeld dat de accountant geen accountantscontrole zal uitvoeren op de jaarrekening, maar enkel een beoordelingsverklaring zou afgeven. De accountant wees het bestuur erop dat de beoordelingsopdracht niet in de plaats kon treden van de controleopdracht die vereist zou zijn op grond van de bepalingen uit de SvR 2005. De rekenkamer merkt op dat het bestuur geen actie heeft ondernomen naar aanleiding van deze mededeling van de accountant. Op grond van de uitvoeringsregeling SvR 2005 is immers een goedkeurende accountantsverklaring vereist.

In de beoordelingsverklaring geeft de accountant aan dat de uitgevoerde werkzaamheden, gezien de aard en omvang, slechts kunnen resulteren in een beperkte mate van zekerheid omtrent de getrouwheid van de jaarrekening. De mate van zekerheid is lager dan die welke aan een accountantsverklaring kan worden ontleend. In de praktijk brengt een beoordelingsverklaring beperkte zekerheden mee

voor de deelgemeente over de juistheid en volledigheid van de subsidieverantwoording.⁶⁰

4-4-2 accountantscontrole boekjaar 2009

In 2009 had de accountant een plan met maatregelen voor de stichting opgesteld voor verbetering van de administratieve organisatie en interne beheersing. In de praktijk heeft de stichting hier onvoldoende gevolg aan gegeven. In februari 2010 heeft de accountant de stichting laten weten dat hij de kans reëel achtte dat hij niet tot een goedkeurende accountantsverklaring kon komen bij de jaarrekening 2009. In mei 2010 heeft de accountant zijn bevindingen toegelicht in het accountantsverslag voor de raad van toezicht. De accountant constateerde daarin dat de AO/IB vrijwel afwezig was in 2009. Dit maakte dat een groot deel van de vastleggingen niet door de accountant gebruikt kon worden als basis voor zijn controle. Verder uitte de accountant zijn zorgen dat dit punt (nog steeds) niet is verbeterd in 2010 ondanks eerdere afgegeven signalen. Hij stelde verbeteringsmaatregelen op korte termijn voor zodat voor 2011 wel wordt voorzien van voldoende AO/IC.

De accountant heeft een verklaring van oordeelonthouding bij de jaarrekening 2009 afgegeven. Dit houdt in dat de accountant niet tot een oordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekening heeft kunnen komen. De accountant kwam tot de conclusie dat de administratieve organisatie en interne beheersing in 2009 vrijwel geheel afwezig was. Dit ondanks het feit dat de accountant al eerder het bestuur op de hoogte heeft gesteld van de noodzaak van een afdoende administratieve organisatie en interne beheersing. Het bestuur heeft onvoldoende invulling gegeven aan de uitvoering van de voorgestelde maatregelen om de AO/IC te verbeteren. Volgens de accountant was de volledigheid van de sponsorgelden en subsidies niet vast te stellen. Daarnaast achtte de accountant het ontbreken van AO/IC in de geëxploiteerde VVV-shop een risico, evenals het gebrek aan vastleggingen betreffende de advertentie opbrengsten in het Get Hoekt Magazine.

4-4-3 accountantscontrole boekjaar 2010

In november 2010 heeft het bestuur de samenwerking met De Heer en Hempel accountants BV opgezegd en is op zoek gegaan naar een andere accountant. Per december 2010 heeft het bureau Alfa accountants en adviseurs (hierna: het bureau) een offerte ingediend bij het bestuur van de stichting voor de controle van de financiële subsidieverantwoording 2010. Naast de controle werkzaamheden zal het bureau met ingang van 2011 de financiële administratie gaan voeren en de jaarrekening ten behoeve van de stichting gaan samenstellen. Het bestuur van de stichting heeft hiermee ingestemd. De rekenkamer merkt hierbij op dat het risico van belangenverstrengeling aanwezig is als hetzelfde bureau zowel de financiële administratie als de jaarrekeningcontrole van de stichting uitvoert. Deze werkwijze leidt tot functievermenging en is naar de mening van de rekenkamer een ongewenste ontwikkeling.

Het bureau Alfa accountants en adviseurs heeft een goedkeurende verklaring afgegeven bij de jaarrekening 2010. De controleverklaring betreffende de 'financiële

⁶⁰ Bij een beoordelingsverklaring geeft de accountant aan, dat gegeven zijn uitgevoerde werkzaamheden, hij niets heeft geconstateerd dat het getrouwe beeld van de jaarrekening in twijfel trekt. Echter, doordat de accountant de werking van de administratieve organisatie niet heeft getoetst kunnen onjuistheden die bij het tot stand komen van de informatie ontstaan zijn onopgemerkt blijven.

subsidieverantwoording' is afgegeven ten behoeve van de deelgemeente Hoek van Holland. Het bureau is van mening dat de verkregen controle informatie voldoende en geschikt is als basis voor het oordeel. Het oordeel luidt als volgt:

'de financiële subsidieverantwoording als onderdeel van de separate (exploitatie-) subsidieverantwoording geeft in alle van materieel belang zijnde aspecten een juiste weergave van de subsidiabele lasten (en een volledige weergave van de daarmee gerelateerde baten), in overeenstemming met de SvR 2005, uitvoeringsregeling SvR 2005 en de verleningsbeschikking'

De accountant merkt in zijn controlememorandum wel op dat hij naar aanleiding van de controle nog een aantal op- en aanmerkingen heeft bij de administratieve organisatie en interne beheersing. Gezien de goedkeurende accountantsverklaring waren de tekortkomingen in de AO in 2010 echter niet dusdanig dat dit de accountant heeft belemmerd in zijn controlewerkzaamheden.

4-5 maatregelen deelgemeente bij tekortkomingen stichting Get Hoekt

Wanneer een subsidieontvanger niet in lijn met geldende wet- en regelgeving handelt of aanvullende verplichtingen niet nakomt, kan de deelgemeente verschillende maatregelen nemen. De deelgemeente kan bijvoorbeeld besluiten de subsidie niet (meer) te verlenen of besluiten de subsidie lager vast te stellen.

De tabellen 4-2 en 4-3 geven voor de subsidiejaren 2008 en 2009 een overzicht van situaties waarin stichting Get Hoekt handelde in strijd met de geldende wet- en regelgeving of aanvullende verplichtingen niet nakwam. Hierbij is telkens aangegeven welke maatregelen de deelgemeente vervolgens heeft genomen.

tabel 4-2: maatregelen deelgemeente bij tekortkomingen stichting Get Hoekt 2008

tekortkoming	maatregelen
• niet naleven SvR termijn voor indienen subsidieaanvraag • incomplete subsidieaanvraag • geen begroting en werkplan ingediend voor 1-8-2008 • niet naleven termijnen voor indienen kwartaalrapportages • onvolledige kwartaalrapportages • niet naleven SvR termijn voor indienen vaststellingsaanvraag • subsidieverantwoording voldoet niet aan eisen uitvoeringsregeling SvR • geen goedkeurende accountants-verklaring	• geen, tekortkoming is verklaarbaar doordat de stichting pas op 2 april 2008 is opgericht. • subsidie voorlopig verleend onder voorwaarde van indienen begroting en werkplan voor 1-8-2008. • brief 2-10-2008: deelgemeente geeft aan geen werkplan en begroting te hebben ontvangen en dat zij daarom het subsidiebedrag niet kan verhogen. • brief 8-10-2008: deelgemeente geeft aan dat zij het resterende subsidiebedrag (€ 45.000) niet kan uitkeren vanwege het ontbreken van begroting en werkplan. • brief 8-10-2008: deelgemeente geeft aan dat zij nog geen rapportages heeft ontvangen. • brief 4-11-08: deelgemeente stelt 14 november als deadline voor de 3e kwartaalrapportage 2008.⁶¹ • geen. • geen. • verzoek per mail 18-5-2008 om extra informatie n.a.v. concept-jaarverslag van de stichting. • voor het overige geen maatregelen; het DB is op 14 juli 2009 akkoord gegaan met het jaarverslag van de stichting, de subsidie is tot op heden niet vastgesteld. • geen, subsidie 2008 is nog niet vastgesteld.

De rekenkamer constateert dat de deelgemeente diverse malen heeft aangegeven dat zij het subsidiebedrag niet kon verhogen door het ontbreken van het werkplan en de begroting voor 2008. Desondanks is de subsidie bij beschikking van 4 november 2008 tussentijds opgehoogd, waarna op 6 november een voorschot van € 45.000 is uitgekeerd. De begroting en het werkplan voor 2008 zijn echter nooit aangeleverd.

⁶¹ De deelgemeente heeft de rapportage uiteindelijk op 17 december 2008 ontvangen.

tabel 4-3: maatregelen deelgemeente bij tekortkomingen stichting Get Hoekt 2009

tekortkoming	maatregelen
• niet naleven SvR termijn voor indienen subsidieaanvraag • incomplete subsidieaanvraag • niet naleven termijnen voor indienen kwartaalrapportages	• brief 2-10-2008: deelgemeente geeft aan dat zij nog geen subsidieaanvraag voor 2009 heeft ontvangen. • geen. • brief 7-4-2009: deelgemeente geeft aan dat zij de 1e kwartaalrapportage niet heeft ontvangen en niet over kan gaan tot uitbetaling van het tweede voorschot. • brief 9-4-2009: deelgemeente maakt een uitzondering en betaalt het voorschot toch uit om de stichting tegemoet te komen in een afkoopregeling met Ducos. • brief 12-11-2009: deelgemeente geeft aan dat de indieningstermijn voor de 3e kwartaalrapportage is verstreken en geeft uitstel tot 30 november.⁶² • e-mail 3-2-2010: deelgemeente geeft aan dat de indieningstermijn voor de 4e kwartaalrapportage is verstreken.
• onvolledige kwartaalrapportages	• e-mail 3-2-2010: deelgemeente vraagt of zij de financiële stukken behorende bij de 2e en 3e kwartaalrapportage 2009 alsnog kan ontvangen.
• niet naleven SvR termijn voor indienen vaststellingsaanvraag	• brief 7-4-2010: deelgemeente geeft aan dat indieningstermijn voor de vaststellingsaanvraag is verstreken en geeft uitstel tot 21 april. • brief 6-5-2010: de deelgemeente verleent opnieuw uitstel tot 31 mei.
• subsidieverantwoording voldoet niet aan eisen uitvoeringsregeling SvR	• geen, subsidie 2009 is niet vastgesteld.
• geen goedkeurende accountants-verklaring	• geen, subsidie 2009 is nog niet vastgesteld.

De rekenkamer constateert dat de deelgemeente op 9 april 2009 aan de stichting meedeelt dat zij het tweede voorschot voor 2009 toch zal uitbetalen. Het DB-besluit dat hieraan ten grondslag ligt is echter pas op 14 april genomen.

Uitbetaling van het derde voorschot voor 2009 zou vervolgens plaatsvinden na ontvangst van de tweede kwartaalrapportage. Dit voorschot is echter al op 18 juni 2009 uitbetaald, ruim voor de ontvangst van de tweede kwartaalrapportage op 23 juli 2009. Aan de vervroegde uitbetaling van dit voorschot ligt geen DB-besluit ten grondslag.

2010

In de eerste acht maanden van 2010 was formeel geen sprake van een subsidierelatie, aangezien het DB geen besluit heeft genomen op de subsidieaanvraag voor 2010 die stichting Get Hoekt op 8 oktober 2009 had ingediend. In de deelgemeentelijke opdracht voor 2010 die in januari aan de stichting is verstuurd was wel de verplichting tot het indienen van kwartaalrapportages opgenomen. De deelgemeente heeft geen maatregelen genomen toen de stichting deze verplichting niet nakwam. De deelgemeente heeft dit tevens nagelaten toen in augustus 2010 alsnog met terugwerkende kracht een subsidierelatie tot stand kwam.

⁶² De deelgemeente heeft deze rapportage uiteindelijk op 3 december 2009 ontvangen.

4-6 accountantscontrole ASR op subsidieverlening aan stichting Get Hoekt

Audit Services Rotterdam (ASR) heeft over de boekjaren 2008 en 2009 een accountantscontrole uitgevoerd bij de deelgemeente Hoek van Holland. Hierbij heeft ASR de subsidierelatie en de jaarrekeningen van de stichting in de controle betrokken. Op basis van de criteria uit de kadernota accountantscontrole 2008/2009 concludeert ASR dat de subsidie in 2008 rechtmatig is verleend. De kadernota accountantscontrole 2008/2009 laat echter een aantal bepalingen uit de SvR 2005 buiten beschouwing. De rekenkamer komt op grond van de SvR 2005 tot de conclusie dat de subsidie in 2008 onrechtmatig is verleend. Ook constateert de rekenkamer dat de controlebevindingen van ASR voor het DB geen aanleiding waren om maatregelen te nemen in de subsidierelatie met stichting Get Hoekt

Over de boekjaren 2008-2009 heeft ASR in het kader van de reguliere jaarrekeningcontrole een accountantsverklaring afgegeven bij de jaarrekeningen van de deelgemeente Hoek van Holland. Over beide jaren heeft ASR een getrouwheids- en rechtmatigheidsoordeel afgegeven bij de jaarrekening van de deelgemeente. Hierbij zijn diverse bevindingen met betrekking tot de subsidierelatie met stichting Get Hoekt opgenomen in de accountantsrapporten. ASR heeft specifieke aandacht besteed aan deze stichting op verzoek van de deelraad.

Het volgende kader bevat een toelichting op de werkzaamheden die de accountant, in casu ASR, volgens de kadernota rechtmatigheid zou moeten verrichten om de rechtmatigheid van verstrekte subsidies te beoordelen.

rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole

De kadernota rechtmatigheid van het Platform Rechtmatigheid Provincies en Gemeenten (PRPG) bevat zwaarwegende adviezen ten behoeve van de rechtmatigheidscontrole die accountants uitvoeren bij gemeenten. Van deze adviezen kan de accountant niet onbeargumenteerd afwijken. In het kader van de rechtmatigheidscontrole moet de accountant vaststellen dat baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. De accountant moet daarbij vaststellen dat handelingen van de gemeente, waaruit financiële gevolgen voortkomen, conform de geldende wet- en regelgeving zijn verricht.

rechtmatigheid subsidies

De vaststelling van een subsidie vindt plaats nadat de subsidieverstrekker de subsidieverantwoording heeft ontvangen, meestal in het jaar volgend op het jaar waarin de subsidie is verleend. Dit heeft voor de accountant tot gevolg dat de vaststelling van de subsidie ten tijde van de jaarrekeningcontrole vaak nog niet heeft plaatsgevonden. De accountant kan zich dan tijdens de jaarrekeningcontrole nog geen definitief oordeel vormen over de rechtmatige besteding van de subsidiegeleden. De kadernota rechtmatigheid stelt dat vaak tussentijds voorschotten worden verleend en tussentijds informatie wordt gevraagd van de gesubsidieerde. Op basis van deze informatie, eventueel gestaafd met informatie uit het verleden, moet de accountant volgens de kadernota rechtmatigheid een verwachting opbouwen betreffende de rechtmatigheid van de verantwoorde subsidiebedragen. Wanneer door informatie uit het aanvraagproces, de voorlopige subsidiebeschikking, de verstrekking van voorschotten, negatieve ervaringen uit het verleden, dan wel uit tussentijdse informatie onzekerheid ontstaat over de rechtmatigheid van de verantwoorde subsidiebedragen, kan de accountant dit laten meetellen in zijn rechtmatigheidsoordeel.

accountantscontrole ASR over boekjaar 2008

In algemene zin merkt ASR in het accountantsrapport bij de jaarrekening 2008 van de deelgemeente Hoek van Holland op dat zij de procesgang rondom subsidies voor verbetering vatbaar acht. Met betrekking tot de subsidieverlening aan stichting Get Hoekt maakt ASR de volgende opmerkingen:

- De deelgemeente heeft eind 2008 een vordering van € 21.000 op stichting Get Hoekt. Deze vordering betreft facturen die de deelgemeente heeft voorgesloten omdat de stichting bij aanvang van haar activiteiten nog niet over een bankrekening beschikte. Het DB heeft besloten om de subsidie 2008 geheel te bevoorschotten en de voorgefinancierde bedragen op een later moment te verrekenen vanwege liquiditeitsproblemen bij de stichting. In het laatste kwartaal van 2008 en begin 2009 zijn nieuwe posten opgenomen als 'te verrekenen' met de stichting. ASR adviseert de deelgemeente om te stoppen met deze voorfinanciering omdat veel facturen op naam van de deelgemeente zijn binnengekomen. Hiermee loopt de deelgemeente een verhoogd risico dat facturen niet meer verrekend worden met de stichting.
- In de aanvraag voor de subsidieverlening is door de stichting geen bedrag ingevuld in het veld 'gevraagd subsidiebedrag'. De deelgemeente heeft de subsidie verleend op basis van het beschikbare bedrag in de eigen begroting.
- Het werkplan en begroting van de stichting zijn pas na de formele subsidieverlening ontvangen door de deelgemeente.

Hoewel ASR constateert dat de subsidieaanvraag van stichting Get Hoekt onvolledig is, komt ASR tot de conclusie dat de subsidie rechtmatig is verleend. Uit de kadernota accountantscontrole 2008-2009 blijkt dat ASR bij de controle op de rechtmatigheid van de subsidieverlening enkel moet toetsen of:⁶³

- er een formele aanvraag is ingediend;
- de organisatie aan wie de subsidie is toegekend voldoet aan de randvoorwaarden inzake subsidieverlening zoals gesteld in de SvR 2005 (artikelen 1a t/m 3);
- er een verleningsbeschikking is verstrekt.

De rekenkamer constateert dat de kadernota accountantscontrole 2008-2009 een aantal criteria buiten beschouwing laat, zoals het tijdig en volledig indienen van de subsidieaanvraag. Daarom weegt ASR niet mee dat de subsidie op basis van een onvolledige aanvraag is verleend. Op grond van de SvR 2005 concludeert de rekenkamer dat de subsidie 2008 onrechtmatig is verleend.

ASR heeft ook de jaarrekening 2008 van stichting Get Hoekt in haar controle betrokken en hierbij de volgende 'verwonderpunten' opgesteld:

- In de staat van baten en lasten ontbreken de begrote cijfers over 2008. Hierdoor is een analyse van begroting versus realisatie niet op basis van de jaarrekening 2008 te maken.
- In de staat van baten en lasten wordt een bedrag van € 222.690 opgenomen onder 'deelgemeente Hoek van Holland'. ASR kon dit bedrag niet aansluiten met de verleningsbeschikking van de deelgemeente waarin een bedrag is opgenomen van € 265.000.⁶⁴
- ASR merkt op dat er sprake is van een zorgelijke liquiditeitspositie bij de stichting.

⁶³ Kadernota accountantscontrole 2008 en 2009, 7 oktober 2008, vastgesteld door de gemeenteraad van Rotterdam op 18 december 2008.

⁶⁴ De rekenkamer heeft vastgesteld dat het bedrag van € 222.690 dat stichting Get Hoekt heeft opgenomen in haar jaarrekening het bedrag betreft dat resteert nadat de stichting 19% btw heeft afgedragen over het verleende subsidiebedrag van € 265.000.

- Bij de huur van de VVV-shop heeft het stichtingsbestuur vermeld dat de deelgemeente de eerste drie maanden huur voor haar rekening heeft genomen. Dit uitgangspunt is niet in overeenstemming met de administratie van de deelgemeente die deze kosten heeft vooruitbetaald en heeft doorbelast aan de stichting. ASR heeft deze verplichting niet aangetroffen in de jaarrekening van de stichting.
- ASR constateert dat er een beoordelingsverklaring door de accountant is verstrekt bij de jaarrekening van de stichting. Op basis van de SvR dient echter een accountantsverklaring te worden afgegeven.

Hoewel ASR opmerkingen heeft gemaakt bij de verantwoordingsinformatie in de jaarrekening 2008 van stichting Get Hoekt, heeft ASR conform richtlijnen in de kadernota accountantscontrole 2008-2009 de geconstateerde procedurele onrechtmatigheden gerapporteerd in het accountantsrapport, maar deze niet meegewogen in het rechtmatigheidsoordeel bij de deelgemeentelijke jaarrekening over 2008.

Het DB is in 2009 gestopt met het betalen van facturen van stichting Get Hoekt (zie paragraaf 3-5-1). Voor het overige heeft het DB geen maatregelen getroffen in de subsidierelatie met stichting Get Hoekt naar aanleiding van de opmerkingen van ASR.

accountantscontrole ASR over boekjaar 2009

In algemene zin constateert ASR in haar accountantsrapport bij de jaarrekening 2009 dat het subsidiebeheer ten opzichte van het voorgaande jaar is verbeterd. Wel plaatst ASR de volgende opmerkingen bij de subsidieverlening aan stichting Get Hoekt, waarbij wederom de jaarrekening van de stichting bij de controle is betrokken:

- De subsidie over 2008 is nog niet vastgesteld. De reden hiervoor is dat de deelgemeente advies heeft ingewonnen van een adviesbureau inzake de btw problematiek. ASR verbindt hier verder geen oordeel aan.
- ASR constateert dat de stichting een bedrag van € 42.000 als subsidie deelgemeente 2008 als bate heeft opgenomen in de exploitatie over 2009. Vanuit het toerekeningsbeginsel dienen deze baten in 2008 te worden verantwoord. Het jaar 2008 zou dan zijn afgesloten met een positief saldo in plaats van het verantwoord negatief saldo.
- ASR concludeert op basis van de tussentijdse rapportages over 2009 dat de liquiditeit van de stichting onverminderd zorgwekkend is.

Bovenstaande opmerkingen van ASR waren voor het DB geen aanleiding om maatregelen te treffen in de subsidierelatie met stichting Get Hoekt.

Aangezien de subsidies voor 2008 en 2009 nog niet zijn vastgesteld, heeft ASR nog geen controle uitgevoerd op de rechtmatigheid van de bestedingen. Deze controle kan ASR pas uitvoeren wanneer de subsidies zijn vastgesteld. De rekenkamer merkt echter wel op dat de kadernota accountantscontrole op dit punt slechts voorschrijft dat ASR moet toetsen of:

- de subsidieontvanger een inhoudelijke en financiële verantwoording heeft ingediend;
- een vaststellingsbeschikking is verstrekt na beoordeling van de verantwoording.

5 besteding subsidiegelden

5-1 inleiding

In dit hoofdstuk komt de besteding van de subsidiegelden door stichting Get Hoekt aan de orde. Daarbij staan de volgende onderzoeksvragen centraal:

- Waar heeft stichting Get Hoekt de door de deelgemeente verstrekte subsidiegelden feitelijk aan besteed?
- Zijn de met het subsidiegeld gefinancierde activiteiten in lijn met het doel waartoe de subsidie is verleend?

Om een antwoord te kunnen geven op deze vragen heeft de rekenkamer in de periode januari-april 2011 gedurende drie dagen op locatie de dossiers van stichting Get Hoekt ingezien. Dit dossieronderzoek had tot doel een totaalbeeld te verkrijgen van de uitgaven van stichting Get Hoekt en heeft dus niet het karakter van een review op de accountantscontrole. De rekenkamer is bij het dossieronderzoek integraal alle facturen en contracten over de periode 2008-2010 nagegaan, om zelfstandig te kunnen beoordelen of de subsidiegelden zijn besteed in lijn met het doel waartoe de subsidies zijn verleend.

Paragraaf 5-2 geeft inzicht in de uitgaven van stichting Get Hoekt in de periode 2008-2010. Paragraaf 5-3 gaat vervolgens in op de vraag of de gelden zijn besteed in lijn met het doel waarvoor de subsidie is verleend.

5-2 uitgaven stichting Get Hoekt

Gezien de kanttekeningen die zijn te plaatsen bij de betrouwbaarheid van de jaarrekeningen van stichting Get Hoekt over 2008 en 2009 bestaat er onvoldoende zekerheid dat de gepresenteerde uitgaven over 2008 en 2009 juist en volledig zijn. Bij haar jaarrekening over 2010 heeft de stichting een goedkeurende accountantsverklaring verkregen, waardoor de gepresenteerde uitgaven over 2010 betrouwbaar mogen worden geacht.

In deze paragraaf zal de rekenkamer inzicht geven in de uitgaven van stichting Get Hoekt in de periode 2008-2010. Hierbij heeft de rekenkamer zich gebaseerd op de financiële verantwoordingsinformatie die stichting Get Hoekt heeft opgenomen in haar jaarrekeningen. Bij de betrouwbaarheid van de financiële informatie die stichting Get Hoekt heeft opgenomen in haar jaarrekeningen over 2008 en 2009 moeten echter verschillende kanttekeningen worden geplaatst:

- De voormalige accountant van stichting Get Hoekt heeft geconstateerd dat de administratieve organisatie van de stichting over de boekjaren 2008 en 2009 niet voldeed (zie paragraaf 4-4). Als gevolg hiervan heeft de accountant geen goedkeurende accountantsverklaringen kunnen afgeven bij de jaarrekeningen over 2008 en 2009, waardoor de juistheid en volledigheid van de financiële verantwoordingsinformatie over de boekjaren 2008 en 2009 niet is vastgesteld.

- ASR heeft diverse opmerkingen gemaakt met betrekking tot de jaarrekeningen 2008 en 2009 van stichting Get Hoekt (zie paragraaf 4-6).
- Op basis van een analyse van de kwartaalrapportages en de jaarrekeningen heeft de rekenkamer in aanvulling op de constatering van de voormalige accountant van stichting Get Hoekt en de constatering van ASR de volgende opmerkingen bij de financiële verantwoordingsinformatie van stichting Get Hoekt:
 - In 2008 en 2009 heeft stichting Get Hoekt geen inkomsten uit verkopen verantwoord, terwijl deze er wel zijn geweest.
 - De kwartaalrapportages uit 2009 laten bij verschillende kostenposten verschuivingen zien, waarbij bijvoorbeeld de kosten tot en met het 3e kwartaal lager zijn dan de kosten die de stichting tot en met het 2e kwartaal heeft gerapporteerd. Bij deze kostenposten lijken de kosten in de loop van het jaar dus af te nemen, terwijl men logischerwijs zou verwachten dat kosten in de loop van het jaar stijgen. De stichting heeft aangegeven dat deze verschuivingen zijn veroorzaakt door de ingebruikname van een boekhoudpakket.
 - De realisatiecijfers over 2009 die de stichting heeft opgenomen in haar begroting voor 2010 verschillen op een aantal punten van de realisatiecijfers zoals de stichting deze heeft verantwoord in haar jaarrekening over 2009.

In de tabellen 5-1, 5-2 en 5-3 is voor de jaren 2008, 2009 en 2010 een overzicht gegeven van de uitgaven van stichting Get Hoekt. Gezien bovenstaande opmerkingen moet de rekenkamer het voorbehoud maken dat er geen zekerheid bestaat dat de gepresenteerde bedragen voor 2008 en 2009 juist zijn en de volledige kosten voor de betreffende activiteiten representeren. Aangezien de stichting bij haar jaarrekening over 2010 wel een goedkeurende accountantsverklaring heeft verkregen, mag worden aangenomen dat de gepresenteerde bedragen over 2010 betrouwbaar zijn.

De bedragen die in de tabellen 5-1, 5-2 en 5-3 zijn opgenomen zijn afgeleid uit de jaarrekeningen 2008, 2009 en 2010 van stichting Get Hoekt en door de rekenkamer gecategoriseerd naar de verschillende typen activiteiten van de stichting:

- Kosten voor evenementen.
- Kosten voor de exploitatie van de VVV-shop (huur, personeelskosten, afschrijvingskosten inventaris etc.).
- Kosten voor marketing & promotie (waaronder de het Get Hoekt Magazine, de website, brochures, promotiemateriaal etc.).
- Kosten overig (o.a. accountantskosten en kosten die de stichting heeft opgenomen onder de post overig of divers).

tabel 5-1: uitgaven stichting Get Hoekt 2008

type activiteiten	onderdeel	uitgaven
<i>evenementen</i>	evenementen	€ 287.328
	vergunningen	€ 1.707
totaal evenementen		€ 289.035
<i>exploitatie VVV-shop</i>	afschrijving shop	€ 24.310
	huur VVV-shop	€ 8.625
	personeelskosten	€ 1.221
	salariskosten	€ 4.768
	uitzendkrachten en stagairs	€ 25.504
totaal exploitatie VVV-shop		€ 64.428
<i>marketing & promotie</i>	Get Hoekt Magazine	€ 80.994
	promotiemateriaal	€ 1.856
	brochures	€ 2.200
	website	€ 1.495
totaal marketing & promotie		€ 86.545
<i>overig</i>	accountantskosten	€ 7.404
	diversen	€ 6.935
totaal overig		€ 14.339
totaal uitgaven 2008		€ 454.347

tabel 5-2: uitgaven stichting Get Hoekt 2009

type activiteiten	onderdeel	uitgaven
<i>evenementen</i>	evenementen	€ 353.669
	afkoop ducos	€ 50.000
totaal evenementen		€ 403.669
<i>exploitatie VVV-shop</i>	afschrijving verbouwing	€ 24.000
	huur VVV-shop	€ 20.700
	lonen en salarissen	€ 19.897
	sociale lasten	€ 2.886
	onkostenvergoedingen	€ 600
	kosten uitzendkrachten	€ 6.564
	stagevergoedingen	€ 735
	telefoonkosten	€ 1.847
	kantoorkosten	€ 6.454
totaal exploitatie VVV-shop		€ 83.683
<i>marketing & promotie</i>	Get Hoekt Magazine	€ 127.133
	algemene promotiekosten	€ 13.110
	website	€ 11.403
	beeldschermen	€ 2.705
	participatie rotterdam marketing	€ 4.850
totaal marketing & promotie		€ 159.201

type activiteiten	onderdeel	uitgaven
<i>overig</i>	kosten bestuur	€ 1.246
	accountantskosten	€ 9.093
	advieskosten	€ 16.310
	verzekeringen	€ 688
	nagekomen kosten 2008	€ 29.019
totaal overig		€ 56.356
totaal uitgaven 2009		€ 702.909

tabel 5-3: uitgaven stichting Get Hoekt 2010

type activiteiten	onderdeel	uitgaven
<i>evenementen</i>	strandevenementen	€ 91.621
	pleinevenementen	€ 58.166
	nieuwjaarsnacht 2009/2010	€ 25.000
	grand départ tour de france	€ 25.000
totaal evenementen		€ 207.787
<i>exploitatie VVV-shop</i>	afschrijving verbouwing	€ 24.000
	huur VVV-shop	€ 22.148
	lonen en salarissen	€ 46.958
	kosten uitzendkrachten	€ 7.215
	diverse kosten shop	€ 2.919
	telefoonkosten	€ 2.436
totaal exploitatie VVV-shop		€ 105.676
<i>marketing & promotie</i>	Get Hoekt Magazine	€ 34.270
	promotie via 100% NL	€ 75.000
	algemene promotiekosten	€ 25.716
	ondersteuning dutch summer	€ 30.000
	website	€ 6.109
	beeldschermen	€ 4.372
totaal marketing & promotie		€ 175.467
<i>overig</i>	kosten bestuur	€ 505
	accountantskosten	€ 13.769
	advieskosten	€ 2.728
	verzekeringen	€ 1.377
	onvoorzien	€ 5.150
	overige kosten	€ 1.709
totaal overig		€ 25.238
totaal uitgaven 2010		€ 514.168

De rekenkamer constateert op basis van de bedragen die zijn weergegeven in voorgaande tabellen dat stichting Get Hoekt in 2008 en 2009 aanzienlijke bedragen heeft uitgegeven aan de uitgifte van het Get Hoekt Magazine. In paragraaf 3-9-6 is reeds aan bod geweest dat hieraan geen contract ten grondslag lag. De stichting heeft

facturen voor de uitgifte van het magazine voldaan, zonder dat er duidelijke afspraken zijn gemaakt met de uitgever van het magazine. Voor 2010 geldt dat de rekenkamer een opdrachtbevestiging heeft aangetroffen voor een eenmalige uitgifte van het Get Hoekt Magazine. Deze opdrachtbevestiging is echter enkel namens de stichting ondertekend.

Stichting Get Hoekt heeft blijkens haar kwartaalrapportages en jaarverslagen geen advertentieopbrengsten ontvangen met betrekking tot het Get Hoekt Magazine. Uit de facturen die aan stichting Get Hoekt zijn verstuurd voor de uitgifte van het magazine blijkt dat een viertal keer opbrengsten uit advertenties zijn verrekend met de kosten die voor de uitgave van het magazine in rekening zijn gebracht. Deze advertentieopbrengsten bedragen blijkens de facturen in totaal € 9.112, waarbij moet worden vermeld dat uit één factuur niet is af te leiden welk bedrag aan advertentieopbrengsten is verrekend aangezien dit niet expliciet op de factuur is vermeld. Daarnaast staat tegenover de advertentieopbrengsten nog een bedrag van € 1.425 dat in rekening is gebracht als kosten voor advertentiewerving (€ 562,50) en commissie over de advertentieopbrengsten (€ 862,50). Tegenover de kosten (totaal € 242.397) voor de uitgifte van het Get Hoekt Magazine in de periode 2008-2010 staan dus slechts zeer beperkte advertentieopbrengsten.

5-3 bestedingen subsidiegelden in relatie tot beleidsdoelen

Stichting Get Hoekt heeft geen betalingen verricht die in strijd zijn met de doelstellingen waartoe de subsidie is verleend. Ook heeft de stichting geen betalingen verricht in strijd met de jaarlijkse opdrachten van de deelgemeente. De kans is echter groot dat de subsidiegelden niet efficiënt zijn besteed, doordat de stichting geen offertetrajecten doorliep alvorens zij verplichtingen aanging.

De subsidie aan stichting Get Hoekt is verstrekt in het kader van het beleidsdoel toerisme en economie. Dit beleidsdoel omvatte in de periode 2008-2010 de volgende elementen:

- Toeristisch recreatief product (algemene promotie van Hoek van Holland).
- Bevorderen en faciliteren van evenementen in Hoek van Holland in overeenstemming met het evenementenbeleid Get Hoekt.
- Stimuleren van de economische ontwikkeling.

Daarnaast heeft de deelgemeente jaarlijks een opdracht (zie paragraaf 3-4) aan stichting Get Hoekt verstrekt en de kosten voor de activiteiten die in deze opdrachten zijn opgenomen aangemerkt als subsidiabele kosten. De door de deelgemeente verstrekte opdrachten voor 2008, 2009 en 2010 zijn opgenomen in bijlage 5 van dit rapport. Globaal bezien bevatten de jaarlijkse opdrachten van de deelgemeente activiteiten in het kader van:

- Marketing & promotie van Hoek van Holland.
- Evenementen.
- Exploitatie van de VVV-shop.
- Beheer en exploitatie van een aantal beeldschermen.
- Uitgave van het Get Hoekt Magazine.

De rekenkamer heeft ten tijde van het dossieronderzoek alle facturen en bankafschriften van stichting Get Hoekt over de periode 2008-2010 ingezien. De rekenkamer heeft op basis daarvan geconstateerd dat stichting Get Hoekt geen

betalingen heeft verricht die in strijd zijn met de doelen waartoe de subsidie is verleend en de activiteiten die zijn opgenomen in de jaarlijkse opdrachten van de deelgemeente.

Bij de doelmatigheid van de bestedingen van stichting Get Hoekt zijn echter wel kanttekeningen te plaatsen. Uit het dossieronderzoek is gebleken dat stichting Get Hoekt bij het aangaan van verplichtingen zelden meerdere offertes heeft opgevraagd. De stichting heeft dus geen inzicht gehad in verschillen in prijs en kwaliteit tussen verschillende aanbieders, waardoor de kans groot is dat de subsidiegelden niet efficiënt zijn besteed. Op dit punt valt echter ook het DB een verwijt te maken; de deelgemeente heeft immers met betrekking tot diverse evenementen en andere activiteiten aan stichting Get Hoekt voorgeschreven met welke aanbieders zij zaken moesten doen. Aan deze selectie van aanbieders door de deelgemeente zijn ook geen offertetrajecten vooraf gegaan.

5-4 risico van belangenverstrengeling

De rekenkamer constateert dat er binnen stichting Get Hoekt geen sprake is geweest van het bewust bevoordelen van ondernemingen van bestuurders van de stichting. Echter, de schijn van belangenverstrengeling is wel gewekt nu ondernemingen van bestuurders van de stichting in beperkte mate kosten in rekening hebben gebracht bij de stichting. Daarnaast zijn in de relatie tussen de deelgemeente Hoek van Holland en ondernemingen van bestuurders van de stichting opdrachten één op één toegekend in strijd met het inkoopbeleid van de gemeente Rotterdam.

In paragraaf 2-4-1 wijst de rekenkamer op de kansen en risico's die verbonden zijn aan de samenstelling van het bestuur van stichting Get Hoekt. De rekenkamer wijst hierbij onder andere op het risico van belangenverstrengeling, dat zich kan openbaren wanneer ondernemingen van bestuursleden van de stichting direct voordeel hebben bij de activiteiten die de stichting uitvoert. Op basis van het dossieronderzoek dat de rekenkamer heeft uitgevoerd constateert de rekenkamer dat er bij de stichting geen sprake is geweest van het bewust bevoordelen van ondernemingen van bestuurders van de stichting. De rekenkamer heeft slechts een beperkt aantal betalingen aangetroffen aan ondernemingen die in bezit zijn van bestuursleden van stichting Get Hoekt. Daarnaast geldt dat de bedragen die door de betreffende ondernemingen aan stichting Get Hoekt zijn gefactureerd beperkt zijn. Uitzondering hierop zijn de facturen voor reparaties en onderhoud aan de beeldschermen die de stichting in beheer heeft. Het volgende kader bevat een toelichting op deze facturen.

facturen voor onderhoud beeldschermen

Door de onderneming van één bestuurslid in 2009 en 2010 is in totaal € 7.430,51 in rekening gebracht voor reparaties en onderhoud aan beeldschermen. De betreffende beeldschermen zijn echter aangeschaft door de deelgemeente Hoek van Holland, waarna de deelgemeente het beheer en de exploitatie ervan heeft overgedragen aan stichting Get Hoekt. Hierbij was geen sprake van een formele overdracht die schriftelijk is vastgelegd. Het betreffende bestuurslid had op dat moment nog geen zitting in het bestuur van de stichting.

Aangezien de betreffende ondernemer geen zitting had in het bestuur van stichting Get Hoekt op het moment dat het beheer en de exploitatie van de schermen werd

overgedragen aan de stichting, constateert de rekenkamer dat er in casu geen sprake is van belangenverstrengeling. De rekenkamer wijst er wel op dat al snel de schijn van belangenverstrengeling wordt gewekt wanneer ondernemingen van bestuursleden kosten in rekening brengen bij de stichting. Het heeft dus ten alle tijden de voorkeur dergelijke situaties te vermijden.

In de context van voorgaande acht de rekenkamer het van belang op te merken dat een tweetal bestuursleden van stichting Get Hoekt reeds voor hun aantreden in het bestuur van de stichting in april 2009, zakelijke contacten had met de deelgemeente Hoek van Holland. In de relatie tussen de deelgemeente en deze ondernemers is het inkoopbeleid van de gemeente Rotterdam niet nageleefd. Uit het accountantsrapport bij de jaarrekening 2009 van de deelgemeente blijkt dat in 2009 bij het verstrekken van opdrachten aan de ondernemingen van deze bestuursleden, niet is voldaan aan het inkoopbeleid van de gemeente Rotterdam. Het inkoopbeleid schrijft voor dat men vanaf een inkoopbedrag van € 15.000 minimaal drie offertes moet opvragen. Volgens het accountantsrapport zijn aan de ondernemingen van de betreffende bestuurders van stichting Get Hoekt opdrachten toegekend zonder dat hier meervoudige offerteprocedures aan vooraf zijn gegaan.

6 informatievoorziening aan de deelraad

6-1 inleiding

De deelraad kan zijn kaderstellende en controlerende rol pas goed invullen wanneer hij tijdig over alle relevante informatie beschikt en deze informatie ook juist is. In het kader van dit onderzoek is daarom beoordeeld of het dagelijks bestuur de deelraad juist, tijdig en volledig heeft geïnformeerd over de subsidierelatie met stichting Get Hoekt. In dit hoofdstuk staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

‘Is de deelraad adequaat geïnformeerd over de subsidierelatie met stichting Get Hoekt?’

De normen die de rekenkamer bij het beantwoorden van deze onderzoeksvraag hanteert zijn opgenomen in bijlage 2.

Met betrekking tot de subsidierelatie met stichting Get Hoekt is de deelraad op verschillende manieren geïnformeerd. In de volgende paragrafen zal de rekenkamer achtereenvolgens ingaan op:

- de informatie die in het kader van de reguliere planning & control cyclus aan de deelraad is verstrekt;
- de beantwoording van schriftelijke vragen van de deelraad over de subsidierelatie met stichting Get Hoekt;
- de informatie die rondom de omvorming van de stichting tot deelgemeentelijke stichting aan de deelraad is verstrekt.

Aansluitend besteedt de rekenkamer aandacht aan de wijze waarop de deelraad invulling heeft gegeven aan haar kaderstellende en controlerende rol als het gaat om de subsidierelatie met stichting Get Hoekt.

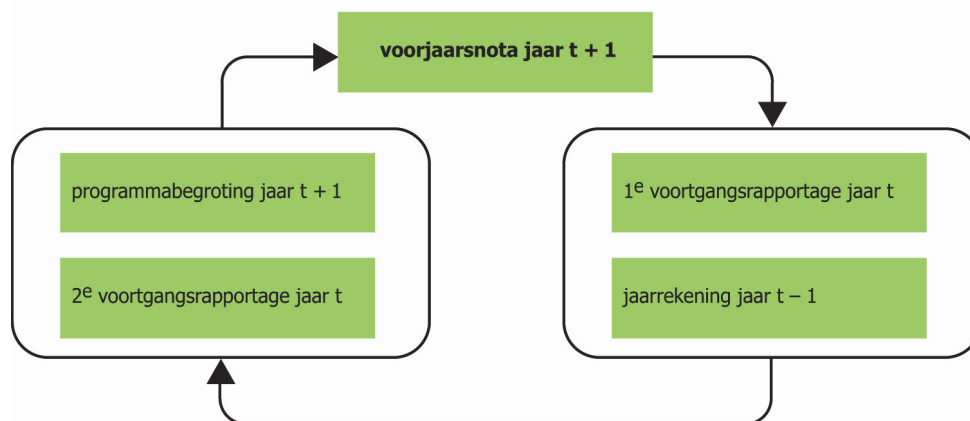
6-2 p&c cyclus

Verschillende P&C documenten uit de periode 2008-2010 bevatten onjuiste danwel onvolledige informatie over de subsidierelatie met stichting Get Hoekt. Dit heeft er onder andere toe geleid dat de deelraad in 2008 bij de eerste voortgangsrapportage 2008 niet is geïnformeerd over het feit dat de op dat moment verleende subsidie aan stichting Get Hoekt hoger was dan het bedrag dat de raad via de begroting had goedgekeurd. Opmerkelijk is daarnaast dat de voormalig voorzitter van de COR zijn rol als deelraadslid niet altijd strikt gescheiden heeft kunnen houden van zijn rol als administrateur bij de stichting.

In het kader van de P&C cyclus worden jaarlijks de volgende documenten aangeboden aan de deelraad:

- voorjaarsnota;
- programmabegroting;
- tussentijdse voortgangsrapportages (twee per jaar);
- jaarrekening en jaarverslag.

figuur 6-1: P & C cyclus deelgemeente Hoek van Holland

Onderstaand zal de rekenkamer uiteenzetten in hoeverre de informatie, die in het kader van de P&C cyclus is verstrekt over de subsidierelatie met stichting Get Hoekt juist en volledig is geweest. Ook komt aan de orde in hoeverre het DB toezeggingen is nagekomen die in deze documenten, danwel bij de behandeling van deze documenten zijn gedaan.

6-2-1 eerste voortgangsrapportage 2008

Deze voortgangsrapportage betreft de periode januari – april 2008. In de rapportage is opgenomen dat stichting Get Hoekt in het voorjaar van start is gegaan en een deel van de subsidie ten behoeve van de startfase is verstrekt. De omvang van het verstrekte deel van de subsidie is niet vermeld. De verleende subsidie bedraagt op dat moment € 200.000 waarvan € 150.000 als voorschot is uitgekeerd. In de voortgangsrapportage is ook opgenomen dat de subsidie zal worden uitgewerkt tot een budgetsubsidie met een daaraan verbonden prestatie-overeenkomst. De uitwerking tot een budgetsubsidie heeft echter nooit plaatsgevonden.

De voortgangsrapportage 2008 is behandeld in de deelraadsvergadering van 25 juni 2008. In diezelfde vergadering is ook de kadernotitie Get Hoekt 2008-2012 en het actieprogramma Get Hoekt 2008 behandeld. In relatie tot het actieprogramma Get Hoekt 2008 zijn daarbij door de deelraad diverse vragen gesteld over de financiële aspecten van dit programma en de subsidiëring van stichting Get Hoekt. In eerste instantie vraagt de deelraad of de deelgemeente financiële risico's loopt gezien de verhouding tussen de deelgemeentelijke bijdrage voor 2008 en de budgetten in het actieprogramma, die optellen tot een bedrag van € 745.000. Vervolgens vraagt de deelraad welk bedrag tot dat moment (25 juni 2008) is uitgekeerd aan stichting Get Hoekt. In de beantwoording geeft de voormalig portefeuillehouder aan dat de door de deelraad toegekende middelen voor 2008 zijn verstrekt aan stichting Get Hoekt en een deel van de subsidie als voorschot is uitgekeerd.

De rekenkamer constateert echter dat de deelgemeentelijke bijdrage conform de startnotitie bij het marketing- en promotieplan maximaal het bedrag kon bedragen dat in de begroting 2008 was opgenomen bij de post 'promotie'. Voor 2008 is was deze

post begroot op € 190.000. Op het moment dat de voortgangsrapportage en de kadernotitie Get Hoekt 2008-2012 in de deelraad werden behandeld bedroeg het verleende subsidiebedrag € 200.000. De verleende subsidie was dus hoger dan de maximale bijdrage die op dat moment middels de begroting door de deelraad was goedgekeurd. Daarnaast is de subsidie een dag later, op 26 juni 2008, verhoogd naar € 220.000.

6-2-2 tweede voortgangsrapportage 2008

Deze voortgangsrapportage betreft de periode januari – augustus 2008 en is besproken in de deelraadsvergadering van 30 oktober 2008. Onderdeel van het voorstel tot begrotingswijziging dat het DB naar aanleiding van deze voortgangsrapportage doet is het verhogen van het budget voor het toeristisch recreatief product met € 38.000.⁶⁵ In de voortgangsrapportage staat vermeld dat ten laste van het toeristisch recreatief product een subsidie is verleend aan stichting Get Hoekt van € 220.000. Gesteld wordt dat hiervoor in de begroting voldoende budget beschikbaar was, aangezien het toeristisch recreatief product was geraamd op € 227.000. Dit bedrag valt echter uiteen in een post ‘promotie’ van € 190.000 en een post ‘evenementen en activiteiten’ van € 37.000. Zoals eerder vermeld zou de maximale bijdrage van de deelgemeente aan stichting Get Hoekt zich in 2008 beperken tot het bedrag voor de post ‘promotie’.

Bij het vervolg van de behandeling van de voortgangsrapportage in de deelraadsvergadering van 13 november 2008 licht de voormalig portefeuillehouder toe dat de verhoging van de subsidie aan stichting Get Hoekt te maken heeft met extra kosten voor activiteiten die zijn toegevoegd aan het budget van Get Hoekt. De rekenkamer heeft echter geconstateerd dat de precaire financiële situatie bij stichting Get Hoekt aanleiding was om de subsidie te verhogen naar € 220.000 (zie paragraaf 3-5). De deelraad stemt uiteindelijk in met de voorgestelde begrotingswijziging. Daarmee is het bedrag dat in 2008 vanuit de post ‘promotie’ beschikbaar is voor de subsidiëring van stichting Get Hoekt in lijn gebracht met het op 26 juni 2008 verleende subsidiebedrag van € 220.000.

Tussen de eerste bespreking van de tweede voortgangsrapportage 2008 (30 oktober 2008) en de besluitvorming over de tweede voortgangsrapportage 2008 (13 november 2008), is de subsidie aan stichting Get Hoekt nogmaals opgehoogd met € 45.000 afkomstig uit de leefbaarheidsgelden van het Havenbedrijf Rotterdam N.V. De voormalig portefeuillehouder heeft hierover in de deelraadsvergadering van 13 november geen mededelingen gedaan toen hij een vraag beantwoordde over het ophogen van de subsidie naar € 220.000.

6-2-3 programmabegroting 2009

In de deelraadsvergadering van 30 oktober 2008 is ook de programmabegroting voor 2009 aan de orde geweest. In de programmabegroting 2009 stelt het DB dat een verhoging van het subsidiebudget voor stichting Get Hoekt naar € 350.000 nodig is om uitvoering te kunnen geven aan de ambitieuze plannen. Bij de bespreking van de programmabegroting vraagt de deelraad om het marketing-, promotie-, en evenementenplan voor 2009. De voormalig portefeuillehouder stelt dat de deelraad dit

⁶⁵ Dit bedrag valt uiteen in een verhoging van het budget voor de post promotie met € 30.000 en een verhoging van de post evenementen en activiteiten met € 28.000. Daartegenover staat een bedrag van € 20.000 aan extra baten, waardoor de verhoging van het budget voor het toeristisch recreatief product netto op € 38.000 uitkomt.

document al in haar bezit heeft en verwijst daarbij naar het marketing- en promotieplan uit 2007 en de kadernotitie uit 2008. De portefeuillehouder gaat hiermee voorbij aan de toezegging dat jaarlijks een actieprogramma Get Hoekt zou worden opgesteld.

In aanvulling op de behandeling van de begroting voor 2009 in de deelraad hebben zowel de VVD-fractie als de CDA-fractie in november 2008 schriftelijke vragen gesteld. Deze vragen betroffen onder andere de subsidierelatie met stichting Get Hoekt. In relatie tot de beantwoording van deze vragen merkt de rekenkamer het volgende op:

- Gevraagd is of in de subsidierelatie met stichting Get Hoekt aan de subsidievoorwaarden is voldaan. Het DB geeft aan dat de subsidietoekenning voldoet aan de meest elementaire voorwaarden van de subsidieregeling. Onduidelijk is wat het DB als meest elementaire voorwaarden beschouwt. Het DB vermeldt niet dat het in de subsidieverlening voor 2008 op een aantal punten bewust is afgeweken van de geldende wet- en regelgeving (zie paragraaf 3-4-1).
- Gevraagd is om inzicht in het marketing-, promotie en evenementenplan voor 2009 van stichting Get Hoekt. In de beantwoording stelt het DB dat de deelraad de gevraagde informatie reeds in bezit heeft aangezien de deelraad beschikt over het marketing, promotie en evenementenplan 2008 en de kadernotitie Get Hoekt 2008-2012. In de kadernotitie is echter opgenomen dat jaarlijks een actieprogramma wordt opgesteld, dat tegelijk met de voorjaarsnota zal worden aangeboden aan de deelraad. Voor 2009 en 2010 zijn deze actieprogramma's niet uitgewerkt.
- Gevraagd is om inzicht in de kwartaalrapportages van stichting Get Hoekt over 2008. In de beantwoording geeft het DB aan dat de ingediende kwartaalrapportages niet zijn geaccepteerd en in overleg met de stichting worden aangepast. De rekenkamer heeft echter geconstateerd dat de deelgemeente op dat moment (6 november 2008) nog geen kwartaalrapportages van de stichting heeft ontvangen. De eerste kwartaalrapportage kwam binnen op 17 december 2008 (zie tabel 3-4).

6-2-4 jaarrekening 2008

In de jaarrekening 2008 is bij de overlopende activa een bedrag van € 196.100 ter verrekening met stichting Get Hoekt opgenomen. Echter, van dit bedrag betrof € 175.000 een voorschot op de subsidie voor 2009, dat eind 2008 aan de stichting was overgemaakt. Enkel het resterende bedrag van € 21.100 was daadwerkelijk nog te verrekenen met stichting Get Hoekt en betrof de facturen op naam van stichting Get Hoekt, die door de deelgemeente waren voldaan. In de jaarrekening is niet toegelicht dat het bedrag van € 196.100 uit twee verschillende elementen bestond, waardoor de indruk is gewekt dat het totale bedrag nog openstond ter verrekening met stichting Get Hoekt.

De jaarrekening 2008 is aan de orde geweest in de deelraadsvergadering van 25 juni 2009. Voorafgaand aan de behandeling van de jaarrekening in de deelraad heeft de deelraad schriftelijke vragen gesteld aan het DB, o.a. over de subsidierelatie met stichting Get Hoekt. In relatie tot de beantwoording van deze vragen merkt de rekenkamer het volgende op:

- Gevraagd is wat er is gedaan voor de deelgemeentelijke subsidiegelden en of men het jaarverslag 2008 van de stichting kan ontvangen. In de beantwoording geeft het DB op 23 juni 2009 aan dat de stichting door bestuurlijke hervorming en professionalisering het jaarverslag 2008 nog niet heeft ingediend en dat het jaarverslag een week later beschikbaar zal zijn. Uiteindelijk is het jaarverslag een maand later, op 23 juli 2009, ingediend.

- Gevraagd is waarom in de staat van inkomensoverdrachten in de deelgemeentelijke jaarrekening een subsidiebedrag van € 220.000 is vermeld terwijl de accountant spreekt over een subsidie van € 265.000. Tevens wordt gevraagd waarom de subsidie is verleend in de vorm van een exploitatiesubsidie en niet als budgetsubsidie. In de beantwoording geeft het DB aan dat een subsidie van € 220.000 uit de deelgemeentelijke middelen is verstrekt en ten laste van de ontvangen leefbaarheids gelden van het havenbedrijf € 45.000 aan Get Hoekt is verstrekt. Het DB geeft geen antwoord op de vraag waarom sprake is van een exploitatiesubsidie in plaats van een budgetsubsidie.

onderscheid exploitatiesubsidie en budgetsubsidie

Een *exploitatiesubsidie* wordt verleend en vastgesteld op basis van de begroting van de gesubsidieerde. Deze begroting is in zijn geheel en op onderdelen bindend. De subsidieontvanger zal het subsidiebedrag dus moeten besteden conform begroting, danwel wijzigingen in zijn begroting ter goedkeuring voor moeten leggen aan de subsidieverstrekker.

Een *budgetsubsidie* wordt verleend en vastgesteld op basis van de prestaties die de gesubsidieerde met behulp van de subsidie zal gaan realiseren. De gesubsidieerde is vrij in de wijze waarop hij het subsidiebedrag aanwendt, zolang de afgesproken prestaties maar worden gerealiseerd. Wanneer de gesubsidieerde er niet in slaagt de afgesproken prestaties te realiseren, kan dit aanleiding zijn om de subsidie lager vast te stellen.

Bij de bespreking van het jaarverslag op 25 juni 2009 wordt de deelraad in de gelegenheid gesteld om (in aanvulling op de eerder gestelde schriftelijke vragen) vragen te stellen aan de toenmalig voorzitter van de commissie tot onderzoek van de rekening (COR) en de verantwoordelijk portefeuillehouder financiën. De toenmalig voorzitter van de COR is sinds 2008 tevens als administrateur betrokken bij stichting Get Hoekt. De deelraad vraagt onder andere waarom de stichting geen goedkeurende accountantsverklaring heeft gekregen, maar enkel een beoordelingsverklaring en of dit problemen oplevert nu de SvR 2005 een goedkeurende accountantsverklaring eist. De voorzitter van de COR neemt de beantwoording van de vragen op zich en stelt dat de accountant geen goedkeurende accountantsverklaring wilde geven omdat het bestuur van de stichting slechts uit één persoon bestond. De accountant heeft volgens de voorzitter van de COR wel op basis van de SvR beoordeeld of alles is gegaan zoals het zou moeten gaan. De rekenkamer constateert echter dat stichting Get Hoekt door haar accountant meerdere malen is gewezen op het feit dat zij met een beoordelingsverklaring niet voldoet aan de eisen van de SvR 2005 (zie paragraaf 4-4-1).

rol voormalig voorzitter COR

De voormalig voorzitter van de COR heeft niet alleen bij de behandeling van de jaarrekening 2008 de beantwoording van vragen van de deelraad over stichting Get Hoekt op zich genomen. Ook bij de behandeling van de jaarrekening 2009 en bij de behandeling van het voorstel tot omvorming van stichting Get Hoekt naar een deelgemeentelijke stichting heeft de voormalig voorzitter van de COR zijn rol als deelraadslid en zijn rol als administrateur van de stichting niet strikt gescheiden gehouden.

Bij de behandeling van de jaarrekening 2009 werd een amendement ingediend waarin werd verzocht de deelraad ieder kwartaal actief te informeren over de financiële situatie van stichting Get Hoekt en werd verzocht om binnen drie maanden te komen met een plan van aanpak voor verbetering van het subsidieproces. De toenmalig voorzitter van de COR reageert hierop en gaat daarbij onder andere in op de opmerking van ASR dat stichting Get Hoekt € 42.000 te weinig heeft ingeboekt in haar jaarverslag over 2008. De toenmalig voorzitter van de COR legt uit dat dit door de btw-verplichting van de stichting komt en doet het daarbij voorkomen alsof de stichting btw moet afdragen over haar inkomsten en btw moet betalen over haar inkopen. Ten onrechte vermeldt de toenmalig voorzitter van de COR niet dat de stichting de btw die zij over haar inkopen moet betalen ook terug kan vragen.

Bij de behandeling van het voorstel voor de omvorming van stichting Get Hoekt naar een deelgemeentelijke stichting stelt de voormalig voorzitter van de COR dat fiscale overwegingen ten grondslag liggen aan het voorstel. Vanuit de deelraad wordt gesteld dat het fiscale probleem al sinds 2008 speelt en gevraagd hoe hier in eerdere jaren mee om is gegaan. In reactie op deze vraag geeft de toenmalig voorzitter van de COR aan dat de stichting btw heeft afgedragen en dit in rekening heeft gebracht bij de deelgemeente. Vervolgens vraagt de deelraad of de deelgemeente deze btw heeft teruggehaald bij de belastingdienst. De toenmalig voorzitter van de COR neemt wederom de beantwoording van de vraag op zich en geeft aan dat de deelgemeente dit via het btw-compensatiefonds heeft geregeld. Uiteindelijk komt uit de deelraad de vraag of de toenmalig voorzitter van de COR de financiële administratie van de stichting voert. Daarop stelt de toenmalig voorzitter van de COR dat hij enkel hand en spandiensten heeft verricht en op verzoek heeft gekeken naar de btw-plicht. Op basis van dit onderzoek constateert de rekenkamer echter dat de toenmalig voorzitter van de COR reeds sinds 2008 bij de stichting is betrokken en sinds die tijd als vrijwilliger de financiële administratie voor de stichting heeft verzorgd.

Bij de behandeling van de jaarrekening 2008 stelt de voormalig portefeuillehouder dat ASR in het accountantsrapport geen bezwaren maakt bij de subsidieverlening aan stichting Get Hoekt. ASR komt in haar accountantsrapport tot de conclusie dat de subsidie aan stichting Get Hoekt rechtmatig is verleend.⁶⁶ Echter, gegeven de kritische kanttekeningen die ASR bij de subsidieverlening aan stichting Get Hoekt plaatst (zie paragraaf 4-6), kan naar mening van de rekenkamer niet worden gesteld dat de accountant geen bezwaren heeft gemaakt bij de subsidieverlening aan stichting Get Hoekt.

⁶⁶ Dit oordeel van ASR betreft enkel de verlening van de subsidie. Aangezien de subsidie niet is vastgesteld, heeft ASR geen oordeel gegeven over de rechtmatigheid van de subsidievestiging.

6-2-5 jaarrekening 2009

In de jaarrekening 2009 van deelgemeente Hoek van Holland staat vermeld dat de subsidie aan stichting Get Hoekt in dat jaar € 559.571,79 bedroeg. De totale subsidie over 2009 bedroeg echter € 584.571,79 (zie tabel 3-3). In dit bedrag dat de deelgemeente in de jaarrekening vermeldt, is de verhoging van de subsidie met € 25.000 (netto) in verband met de activiteiten voor Your World niet meegeteld.

De jaarrekening 2009 is behandeld in de deelraadsvergadering op 1 juli 2010. Op dat moment is de deelgemeente nog van plan de stichting in 2010 om te vormen tot een deelgemeentelijke stichting. De deelraad vraagt of het mogelijk is financieel inzicht te krijgen in stichting Get Hoekt voordat de stichting een deelgemeentelijke stichting wordt. De voormalig portefeuillehouder zegt toe dat de deelraad inzage kan krijgen in de jaarrekening 2009 van stichting Get Hoekt, maar beveelt de fracties ook aan om zelf bij de stichting te informeren.

In het accountantsrapport bij de jaarrekening 2009 van de deelgemeente stelt ASR dat de liquiditeitspositie van de stichting onverminderd zorgelijk is. De deelraad vraagt in dit verband om een reactie vanuit het DB. De voormalig portefeuillehouder licht toe dat de problemen worden veroorzaakt doordat de stichting vaak achteraf subsidie krijgt, terwijl facturen eerder betaald moeten worden. De problemen bij stichting Get Hoekt zijn volgens de voormalig portefeuillehouder niet meer dan een kasprobleem. Ook stelt de voormalig portefeuillehouder dat de stichting alleen is bevoorschot in gevallen waarbij sprake was van acute nood omdat facturen betaald moesten worden. Hiermee wekt de voormalig portefeuillehouder de indruk dat in het kader van de subsidie alleen bevoorschotting heeft plaatsgevonden in geval van financiële nood bij stichting Get Hoekt. In werkelijkheid is bij de subsidieverlening echter een bevoorschottingsschema gehanteerd en zijn er lopende het subsidiejaar voorschotten aan stichting Get Hoekt uitbetaald. De voormalig portefeuillehouder stelt dus ten onrechte dat de stichting vaak achteraf subsidie krijgt. Financiële nood bij de stichting was wel regelmatig aanleiding om van de in de verleningsbeschikkingen opgenomen bevoorschottingsschema's af te wijken (zie paragraaf 3-4 en 3-5).

6-3 beantwoording schriftelijke vragen deelraad

Het DB heeft schriftelijke vragen van de deelraad over de subsidierelatie met stichting Get Hoekt onjuist en onvolledig beantwoord. Het DB verwijst voor de beantwoording van bepaalde vragen naar stichting Get Hoekt, terwijl de voor de beantwoording benodigde informatie wel binnen de deelgemeente voorhanden was.

In de periode 2008-2010 zijn vanuit de deelraad diverse malen schriftelijke vragen gesteld over de subsidierelatie met stichting Get Hoekt. In deze paragraaf komt de beantwoording van deze schriftelijke vragen aan bod, waarbij de rekenkamer zal aangeven of de beantwoording juist en volledig is geweest, gezien de feiten die in dit onderzoek naar voren zijn gekomen.

6-3-1 pand VVV

Op 14 februari 2008 heeft de deelraad diverse vragen gesteld over het nieuwe VVV informatiepunt en het pand waarin men dit wilde vestigen. In reactie op deze vragen geeft het DB op 4 maart 2008 aan dat zij de gestelde vragen niet kan beantwoorden aangezien het nieuwe informatiepunt van stichting Get Hoekt is en de stichting verantwoordelijk is voor het pand, de lasten en het personeel. Formeel bestaat de

stichting op dat moment echter nog niet. In het licht van deze beantwoording is het daarnaast opvallend dat de toenmalig deelgemeentesecretaris op 1 april 2008 het huurcontract voor de VVV heeft ondertekend en de deelgemeente drie maanden lang de huurkosten heeft voorgesloten.

6-3-2 oprichting stichting

In navolging op de beantwoording van de vragen over het VVV informatiepunt stelt de deelraad op 17 maart 2008 diverse vragen over de oprichting van stichting Get Hoekt, de inschrijving van de stichting bij de Kamer van Koophandel en de deelgemeentelijke gelden die in de stichting zijn ingebracht. In eerste instantie reageert de voormalig portefeuillehouder via de Hoekse Krant. Daarin geeft hij aan dat de stichting nog in oprichting is, maar kwartaalrapportages van de stichting altijd doorgestuurd zullen worden aan de deelraad. De kwartaalrapportages van stichting Get Hoekt zijn echter pas in augustus 2010 voor het eerst ter inzage gelegd voor de deelraad.

De formele beantwoording van de gestelde vragen volgt op 25 maart 2008. Daarin geeft het DB aan dat de oprichtingsakte van de stichting op 2 april wordt ondertekend, waarna inschrijving bij de Kamer van Koophandel kan plaatsvinden. Het DB stelt tevens dat de stichting zelf verantwoordelijk is voor de werving van gelden die noodzakelijk zijn voor haar bedrijfsvoering. Gebleken is echter dat de voormalig portefeuillehouder rechtstreeks betrokken is geweest bij het werven van sponsors voor de stichting.

6-3-3 subsidieaanvragen en subsidiebeschikkingen 2008 en 2009

Op 13 oktober 2009 vraagt de deelraad of hij de subsidieaanvragen van stichting Get Hoekt en de subsidiebeschikkingen uit 2008 en 2009 kan ontvangen. Ook vraagt de deelraad welke deelgemeentelijke middelen in 2008 en 2009 aan de stichting zijn afgedragen. Op 14 oktober geeft het DB aan dat de gevraagde documenten ter inzage liggen bij de griffie en daarin de antwoorden te vinden zijn op de gestelde vragen.

6-3-4 stopzetting samenwerking met Ducos

Op 8 januari 2010 stelt de deelraad vragen over het stopzetten van de samenwerking met Ducos in 2009. Gevraagd wordt of het klopt dat hiervoor geldelijke betaling heeft plaatsgevonden en wat dit heeft gekost. In haar reactie verwijst het DB voor de beantwoording van de vragen naar stichting Get Hoekt. Met dit antwoord gaat het DB voorbij aan de deelgemeentelijke betrokkenheid bij de onderhandelingen met Ducos over de afkoop van het contract en het feit dat een aanbod van Tridee aan de voormalig portefeuillehouder de aanleiding vormde voor het ontbinden van het contract met Ducos (zie paragraaf 3-9).

6-3-5 kwartaalverslagen en jaarverslag 2009 stichting Get Hoekt

Op 25 januari 2010 vraagt de deelraad om inzage in de kwartaalverslagen en het jaarverslag 2009 van stichting Get Hoekt. Daarnaast vraagt men welke activiteiten en/of kosten zijn betaald met de door de deelgemeente verstrekte subsidie in de jaren 2008 en 2009. In haar reactie geeft het DB geen expliciet antwoord op de gestelde vragen. Het DB geeft aan dat de subsidie aan stichting Get Hoekt is verstrekt in de vorm van een exploitatiesubsidie. Kenmerk van deze subsidievorm is volgens het DB dat de hoogte van de subsidie wordt bepaald aan de hand van een exploitatiebegroting van de subsidiabele activiteiten. De rekenkamer heeft echter geconstateerd dat niet de exploitatiebegroting van de stichting leidend was bij het bepalen van de hoogte van

het subsidiebedrag, maar het bedrag dat in de begroting van de deelgemeente beschikbaar was voor het toeristisch recreatief product.

Het DB stelt vervolgens dat zij geen specificatie kan geven van de kosten die zijn betaald uit de deelgemeentelijke subsidie, aangezien ca. 50% van de uitgaven van stichting Get Hoekt wordt gedekt door diverse andere bijdragen. Zowel in 2008 als in 2009 bedroeg de deelgemeentelijke subsidie echter meer dan 50% van de inkomsten van stichting Get Hoekt (zie tabel 2-1). Ter informatie heeft de deelgemeente wel een exploitatieoverzicht van stichting Get Hoekt bijgevoegd over 2008. In dit overzicht staat een bedrag van € 222.690 vermeld als deelgemeentelijke subsidie. De subsidie over 2008 bedroeg echter € 265.000. Voor het overige verwijst het DB naar de kwartaal- en jaarverslagen van stichting Get Hoekt die ter inzage liggen bij de griffie.

6-3-6 management van subsidies

Op 25 juni 2010 stelt de deelraad diverse vragen over het subsidiebeheer bij de deelgemeente. Tevens vraagt de deelraad een verklaring voor het feit dat ASR de liquiditeitssituatie van de stichting als zorgwekkend omschrijft. In de beantwoording stelt het DB dat de Awb en de SvR 2005 leidend zijn in de wijze waarop de deelgemeente met subsidies omgaat. Dit betekent volgens het DB onder andere dat:

- subsidies worden verleend op basis van een beschrijving van de voorgenomen activiteiten en een financiële begroting;
- zowel inhoudelijk als financieel moet worden verantwoord wat met de subsidie is bereikt en hoe deze is besteed;
- bij subsidies groter dan € 45.000 wordt een beoordelingsverklaring, accountantsverklaring of assurance rapport gevraagd.

Het DB vermeldt niet dat in de subsidierelatie met stichting Get Hoekt meermalen is afgeweken van deze werkwijze. Ook vermeldt het DB niet dat de SvR bij subsidies groter dan € 200.000 een goedkeurende accountantsverklaring vereist. Het DB wekt in haar beantwoording de schijn dat ook een beoordelingsverklaring kan volstaan bij een dergelijk subsidiebedrag. Het DB geeft geen expliciete verklaring voor de zorgwekkende liquiditeitssituatie bij de stichting, maar stelt enkel dat dit een eerste oordeel van ASR betreft met betrekking tot de jaarrekening 2009 van stichting Get Hoekt.

6-4 oprichting deelgemeentelijke stichting

Bij de behandeling van het voorstel tot omvorming van stichting Get Hoekt naar een deelgemeentelijke stichting heeft het DB een verkeerde voorstelling van zaken gegeven. Ten onrechte is de indruk gewekt dat de deelgemeente bevoegd zou zijn de stichting om te vormen tot een deelgemeentelijke stichting. Tevens is ten onrechte de indruk gewekt dat stichting Get Hoekt een aanzienlijk bedrag mis zal lopen vanwege de btw-plicht.

Het voorstel voor de omvorming van stichting Get Hoekt naar een deelgemeentelijke stichting is op 18 februari 2010 besproken in de deelraad. Daarbij is vanuit de deelraad de vraag gesteld wat de gevolgen zouden zijn wanneer het besluit tot omvorming een maand later zou worden genomen. In reactie op deze vraag geeft de voormalig portefeuillehouder aan dat de omvorming een technische handeling is om ervoor te zorgen dat de stichting niet langer btw-plichtig is, waarmee de stichting € 90.000 meer te besteden zou hebben. De rekenkamer constateert dat dit een verkeerde voorstelling van zaken betreft, aangezien hiermee voorbij wordt gegaan aan het feit dat de

stichting de door haar betaalde btw in aftrek mag brengen op de btw die zij over de subsidie moet afdragen.

De deelraad vraagt ook wat de gevolgen zijn als de deelgemeentelijke stichting failliet gaat. De voormalig portefeuillehouder stelt dat dit niet zal gebeuren en dat dit via de opdrachtverstrekking aan de stichting voorkomen kan worden. Volgens de voormalig portefeuillehouder krijgt de deelraad juist meer grip op de stichting aangezien zij in de deelgemeentelijke stichting zeggenschap krijgt in de aanstelling van bestuursleden bij de stichting.

De voormalig portefeuillehouder pleit in de deelraadsvergadering van 18 februari 2010 voor snelle besluitvorming zodat de stichting geen geld misloopt en activiteiten doorgang kunnen vinden en wijst erop dat er volgens juristen en accountants geen andere manier is om het een en ander te regelen. De deelraad stemt op 18 februari in met het besluit stichting Get Hoekt om te vormen tot een deelgemeentelijke stichting. Vervolgens wordt de wijziging van de statuten van de stichting in gang gezet.

Op 18 mei 2010 besluit het DB een juridische check uit te laten voeren op de bevoegdheden van de deelgemeente in relatie tot de omvorming van stichting Get Hoekt naar een deelgemeentelijke stichting. De uitkomsten hiervan, die reeds aan de orde zijn geweest in paragraaf 2-4-4, ontvangt de deelgemeente op 27 augustus 2010. Op 3 september 2010 informeert het DB de deelraad dat de omvorming van de stichting op korte termijn niet realiseerbaar is omdat dit geen bevoegdheid is van de deelraad. Het DB geeft daarbij niet aan op welke wijze zij de relatie met stichting Get Hoekt in 2010 en volgende jaren wil voortzetten.

bijlagen

bijlage 1 onderzoeksverantwoording

algemeen en procedure

De deelraad Hoek van Holland heeft op 4 november 2010 een motie aangenomen die de rekenkamer verzoekt een onderzoek uit te voeren naar de besteding van subsidiegelden door stichting Get Hoekt en daarbij na te gaan of:

- de subsidiegelden zijn besteed aan activiteiten waarvoor de exploitatiesubsidie door de deelgemeente is verleend;
- in het kader van de subsidierelatie tussen de deelgemeente en Get Hoekt de geldende wet- en regelgeving is nageleefd;
- door zowel de deelgemeente als stichting Get Hoekt voldoende invulling is gegeven aan de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden die zij in het kader van het proces van toezicht en verantwoording behoren te vervullen.

De rekenkamer heeft per brief d.d. 26 november 2010 aangegeven aan dit verzoek gehoor te geven en heeft tegelijkertijd de onderzoeksopzet ter kennisname verzonden aan de deelraad, aan het dagelijks bestuur en de gemeentesecretaris.

De onderzoekswerkzaamheden zijn in december 2010 begonnen en afgerond in april 2011. Het onderzoek berust op verzameling en analyse van gegevens uit verschillende bronnen. De voorlopige onderzoeksresultaten zijn opgenomen in de conceptnota van bevindingen. Deze is 17 juni 2011 voor ambtelijk wederhoor voorgelegd aan de deelgemeentesecretaris met het verzoek uiterlijk 1 juli 2011 een schriftelijke reactie te geven over eventuele feitelijke onjuistheden en onvolkomenheden.

Na verwerking van de ontvangen reacties is de bestuurlijke nota opgesteld. Deze bevat de voornaamste conclusies en aanbevelingen van de rekenkamer. De bestuurlijke nota is, met de nota van bevindingen als bijlage, voor bestuurlijk wederhoor voorgelegd aan het dagelijks bestuur van Hoek van Holland ter attentie van de voorzitter, mevrouw H. Reukema. Dit is gebeurd bij brief van 18 juli 2011, met het verzoek uiterlijk 8 augustus 2011 te reageren. De rekenkamer heeft de reactie op 8 augustus 2011 ontvangen.

onderzoeksmethode

In het onderzoek zijn verschillende onderzoeksmethoden gehanteerd. Ten eerste zijn interviews gehouden met verschillende huidige en voormalige betrokken functionarissen in de ambtelijke organisatie. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met de personen die de bestuurlijke verantwoordelijkheid dragen en droegen. Aanvullend hierop heeft de rekenkamer gesproken met de voormalige bestuursleden van stichting Get Hoekt en de voormalig voorzitter van de raad van toezicht van stichting Get Hoekt. Tevens heeft de rekenkamer in de periode januari-april 2011 gedurende drie dagen op locatie de dossiers van stichting Get Hoekt ingezien. In bijlage 3 is een overzicht opgenomen van geïnterviewde en geraadpleegde personen. Verder heeft de rekenkamer voor haar onderzoek een analyse van verschillende documenten gemaakt. Het verzamelde materiaal bestond uit documenten van uiteenlopende aard, zoals notulen van raadsvergaderingen, notulen van DB vergaderingen, jaarstukken, wet- en regelgeving, oprichtingsstatuten etc. In bijlage 4 is een lijst met geraadpleegde

en gebruikte bronnen te vinden. In samenhang vormen de documenten en gesprekken de feitelijke basis voor dit onderzoek.

bijlage 2 normenkader en criteria

normen ten aanzien van verlenen subsidie

Normen	Criteria
De deelgemeente heeft bij het beoordelen van de subsidieaanvragen van stichting Get Hoekt getoetst of is voldaan aan de criteria uit artikel 2 SvR 2005.	De deelgemeente heeft beoordeeld dat stichting Get Hoekt activiteiten verricht die in belang zijn voor de deelgemeente en gericht zijn op de verwezenlijking van een beleidsdoel dat door de deelraad is vastgesteld. De deelgemeente heeft beoordeeld dat stichting Get Hoekt voor het verrichten van de activiteiten subsidie nodig heeft. De deelgemeente heeft beoordeeld dat stichting Get Hoekt met inbegrip van de subsidie voldoende financiële middelen heeft om met haar activiteiten bij te dragen aan het beoogde beleidsdoel. De deelgemeente heeft beoordeeld dat stichting Get Hoekt een zodanige werkwijze toepast en organisatorisch en administratief zo is opgezet dat verwacht mag worden dat zij de gesubsidieerde activiteiten op een behoorlijke wijze zullen verrichten.
De deelgemeente heeft bij het beoordelen van de subsidieaanvragen van stichting Get Hoekt vastgesteld dat geen sprake is van de weigeringsgronden uit art. 9 SvR / art. 4:35 Awb.	De deelgemeente heeft vastgesteld dat is voldaan aan de criteria uit artikel 2 SvR. De deelgemeente heeft vastgesteld dat er geen reden is om aan te nemen dat: • de activiteiten niet of niet geheel zullen plaatsvinden; • de stichting niet zal voldoen aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen; • de stichting niet op behoorlijke wijze verantwoording zal afleggen; • bij de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt die tot een onjuiste beschikking konden leiden.
De deelgemeente heeft beoordeeld of de subsidieaanvragen van stichting Get Hoekt voldeden aan de criteria in artikel 7 SvR 2005.	De subsidieaanvraag is ingediend met het daartoe vastgestelde aanvraagformulier. De subsidieaanvraag is ingediend voor het verstrijken van de termijnen die zijn opgenomen in de SvR. De subsidieaanvraag is voorzien van de voorgeschreven bijlagen: begroting, toelichting op activiteiten, meerjarig werkplan (en bij de eerste aanvraag de inschrijving KvK, statuten en huishoudelijk reglement).

In de verleningsbeschikking zijn opgenomen: het doel en de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend, het subsidiebedrag en eisen ten aanzien van de subsidieverantwoording en het daarbij vereiste accountantsproduct (art. 4:30 en 4:31 Awb, art. 5 uitvoeringsregeling SvR 2005).	In de verleningsbeschikking is gevraagd om een inhoudelijke verantwoording en een financiële verantwoording die is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring.
De deelgemeente heeft de hoogte van de verleende subsidies bepaald aan de hand van exploitatiebegrotingen van stichting Get Hoekt (art. 21 SvR 2005).	Zowel de inkomsten als de uitgaven van stichting Get Hoekt zijn betrokken in de besluitvorming over de hoogte van de toe te kennen subsidie.
Wanneer bij de verlening van de subsidie niet is voldaan aan de bepalingen uit de SvR, is dit gerechtvaardigd door bijzondere omstandigheden, onevenredige gevolgen of gevolgen die onevenredig zijn in relatie tot de doelen die de SvR dient (art. 29 SvR 2005).	De deelgemeente heeft een geldige motivering in het geval is afgeweken van de SvR.

normen ten aanzien van het vaststellen van de subsidie

normen	criteria
De deelgemeente heeft beoordeeld of de aanvraag tot vaststelling compleet is (art. 4:45 Awb).	De deelgemeente heeft beoordeeld of de aanvraag tot vaststelling aantoont dat de activiteiten hebben plaatsgevonden overeenkomstig de aan de subsidie verbonden verplichtingen.
De deelgemeente heeft t.b.v. de vaststellingsbeschikking bepaald welke onderdelen uit de afrekening goedgekeurd kunnen worden in relatie tot de exploitatiebegroting (art. 22 SvR).	De deelgemeente heeft beoordeeld of stichting Get Hoekt bij de aanvraag tot vaststelling rekening en verantwoording aflegt over de aan de activiteiten verbonden uitgaven en inkomsten, voor zover van belang voor de vaststelling.
De deelgemeente heeft beoordeeld of de subsidieverantwoording van stichting Get Hoekt voldeed aan de eisen uit de uitvoeringsregeling SvR 2005.	De jaarrekening van stichting Get Hoekt voldoet aan de eisen die de uitvoeringsregeling SvR 2005 hieraan stelt.
Wanneer bij de vaststelling van de subsidie niet is voldaan aan de bepalingen uit de SvR, is dit gerechtvaardigd door bijzondere omstandigheden, onevenredige gevolgen of gevolgen die onevenredig zijn in relatie tot de doelen die de SvR dient (art. 29 SvR 2005).	De financiële verantwoording is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring.
	De deelgemeente heeft een geldige motivering in het geval is afgeweken van de SvR.

normen ten aanzien van toezicht op besteding subsidiegelden

normen	criteria
De deelgemeente heeft bij het verlenen van de subsidie gebruik gemaakt van de mogelijkheden die zij op grond van artikel 4:37 en 4:38 heeft om verplichtingen op te leggen aan de subsidieontvanger.	De deelgemeente heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid om verplichtingen op te leggen m.b.t. tot: • de aard en omvang van de activiteiten waarvoor de subsidie wordt verleend; • de administratie van de aan de activiteiten verbonden uitgaven en inkomsten; • de gegevens die verstrekt moeten worden voor de subsidievaststelling; • het afleggen van rekening en verantwoording; • het uitoefenen van controle door een accountant.
De deelgemeente heeft actief toezicht gehouden op de naleving van de aan stichting Get Hoekt opgelegde verplichtingen.	Bij de formele verantwoordingsmomenten heeft de deelgemeente getoetst of stichting Get Hoekt aan haar verplichtingen heeft voldaan De deelgemeente heeft tussentijds gemonitord of de stichting aan de verplichtingen voldeed.
De deelgemeente heeft zich in het uitoefenen van toezicht op stichting Get Hoekt beperkt tot de mogelijkheden die zij op basis van wet- en regelgeving heeft.	

normen ten aanzien van het treffen van maatregelen bij het niet nakomen van verplichtingen

normen	criteria
Bij het vaststellen van de subsidie is de deelgemeente nagegaan of er aanleiding is voor het lager vaststellen of intrekken van de subsidie op grond van artikel 4:46 lid 2 Awb.	De deelgemeente is nagegaan of sprake was van: • gesubsidieerde activiteiten die niet of niet geheel hebben plaatsgevonden; • aan de subsidie verbonden verplichtingen waaraan niet is voldaan; • het verstrekken van onjuiste of onvolledige gegevens die tot een andere beschikking op de aanvraag zouden hebben geleid.
Wanneer sprake was van één van de situaties uit artikel 4:46 lid 2 Awb heeft de deelgemeente afgewogen of een lagere vaststelling van de subsidie gerechtvaardigd zou zijn.	

normen ten aanzien van informatievoorziening deelraad

normen	criteria
De deelraad is bij de behandeling van de begroting en de jaarrekening voldoende geïnformeerd over de subsidierelatie met stichting Get Hoekt.	De informatie die in het kader van de P&C cyclus aan de deelraad is verstrekt is betrouwbaar.
Vragen van de deelraad over de subsidierelatie met stichting Get Hoekt zijn adequaat beantwoord.	Vragen van de deelraad zijn juist, volledig en binnen afzienbare tijd beantwoord.

normen ten aanzien van verantwoordingsverplichtingen stichting Get Hoekt

normen	criteria
De subsidieaanvragen van stichting Get Hoekt voldoen aan de eisen uit artikel 7 SvR 2005	De subsidieaanvragen zijn: • ingediend met het daartoe vastgestelde aanvraagformulier; • op tijd ingediend; • voorzien van de voorgeschreven bijlagen: begroting, toelichting op activiteiten, meerjarig werkplan, machtiging en bij de eerste aanvraag de inschrijving KvK, statuten en een huishoudelijk reglement.
De aanvraag tot vaststelling van de subsidie voldoet aan de eisen uit artikel 4:45 Awb	De stichting heeft in de aanvraag tot vaststelling aangetoond dat de activiteiten hebben plaatsgevonden overeenkomstig de aan de subsidie verbonden verplichtingen. De stichting heeft bij de aanvraag tot vaststelling rekening en verantwoording afgelegd over de aan de activiteiten verbonden uitgaven en inkomsten, voor zover voor de vaststelling van belang.
Stichting Get Hoekt heeft aan het einde van ieder subsidietijdvak verantwoording afgelegd over de besteding van de subsidie conform de vereisten in artikel 6 uitvoeringsregeling SvR 2005.	De verantwoording bestaat uit een inhoudelijke en een financiële verantwoording. De inhoudelijke verantwoording geeft inzicht in de realisatie van de vooraf overeengekomen subsidiabele activiteiten. De financiële verantwoording is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring.
Stichting Get Hoekt heeft de deelgemeente tussentijds gevraagd en ongevraagd geïnformeerd over haar activiteiten.	De stichting heeft voldaan aan verzoeken om informatie vanuit de deelgemeente. De stichting heeft de deelgemeente op eigen initiatief tussentijds geïnformeerd.

normen ten aanzien van besteding subsidiegelden

normen	criteria
Stichting Get Hoekt heeft in de subsidieverantwoording of anderszins inzichtelijk gemaakt aan welke activiteiten de gelden zijn besteed.	Op basis van de verantwoordingen van stichting Get Hoekt en/of de administratie van de stichting kan worden vastgesteld waaraan het subsidiegeld is besteed.
De activiteiten die met de subsidiegelden zijn gefinancierd zijn in lijn met het doel en de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend.	De bestedingen zijn logischerwijs te relateren aan het doel en de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend.

bijlage 3 geïnterviewde en geraadpleegde personen

Dhr. F. Alsemgeest	medewerker afdeling beleid & regie Hoek van Holland
Dhr. T. Brouwer	voormalig portefeuillehouder financiën Hoek van Holland
Dhr. A. Daamen	deelgemeentesecretaris Hoek van Holland
Dhr. W.L. de Groot	portefeuillehouder ruimtelijke ordening en economie Hoek van Holland
Dhr. L. Hilligehekken	voormalig bestuurslid en voormalig voorzitter stichting Get Hoekt
Dhr. J. Huisman	administrateur stichting Get Hoekt
Dhr. I. Kap	voormalig bestuurslid stichting Get Hoekt
Dhr. P. Martijnse	voormalig manager beleid & regie Hoek van Holland
Dhr. A. van Nes	voormalig voorzitter stichting Get Hoekt en voormalig voorzitter raad van toezicht stichting Get Hoekt
Dhr. P. Roomer	voormalig portefeuillehouder toerisme en economie en voormalig voorzitter dagelijks bestuur Hoek van Holland
Dhr. H. van Reisen	voormalig voorzitter raad van toezicht stichting Get Hoekt
Mevr. H. Reukema	voorzitter dagelijks bestuur Hoek van Holland
Dhr. H. Slagboom	voormalig bestuurslid stichting Get Hoekt
Mevr. G. van Welsenis	medewerker beleid & regie Hoek van Holland

bijlage 4 geraadpleegde bronnen

Algemene (deel)gemeentelijke documenten

- Programmabegrotingen periode 2008-2010 deelgemeente Hoek van Holland
- Productenramingen periode 2008-2010 deelgemeente Hoek van Holland
- Jaarrekeningen periode 2008-2010 deelgemeente Hoek van Holland
- Marketing- en promotieplan Get Hoekt
- Kadernotitie Get Hoekt 2008-2012
- Actieprogramma Get Hoekt 2008
- Kadernota accountantscontrole 2008 en 2009, 7 oktober 2008, vastgesteld door gemeenteraad van Rotterdam op 18 december 2008
- Notulen deelraadsvergaderingen Hoek van Holland (2007-2010)
- Notulen vergaderingen dagelijks bestuur Hoek van Holland (2007-2010)
- Voortgangsrapportages 2008 Hoek van Holland
- Schriftelijke vragen vanuit de deelraad over de subsidierelatie met stichting Get Hoekt (2008-2010)
- Beantwoording dagelijks bestuur van schriftelijke vragen deelraad over de subsidierelatie met stichting Get Hoekt (2008-2010)
- Subsidieverordening Rotterdam en uitvoeringsregeling 2005
- Uitvoeringsregeling Subsidieverordening Rotterdam 2005

Specifieke (deel)gemeentelijke documenten

- Verleningsbeschikkingen en opdrachten aan stichting Get Hoekt (2008-2010)
- Ambtelijke adviezen omtrent de subsidierelatie met stichting Get Hoekt (2008-2010)
- Rapport 'Professionalisering Get Hoekt', Bosscher & Klein, april 2009
- Advies EFK Belastingadviseurs aan deelgemeente Hoek van Holland, 2 februari 2010
- Notulen vergadering dagelijks bestuur Hoek van Holland (2007-2010)
- Advies gemeente advocaten Rotterdam aan deelgemeente Hoek van Holland, 27 augustus 2010
- Beleidsregel subsidies Hoek van Holland
- Accountantsrapporten ASR bij jaarrekeningen deelgemeente Hoek van Holland (2008-2009)
- Overige correspondentie (brieven en e-mail) tussen de deelgemeente Hoek van Holland en stichting Get Hoekt (2008-2010)

Documenten stichting Get Hoekt

- Oprichtingsstatuten stichting Get Hoekt
- Subsidieaanvragen stichting Get Hoekt (2008-2010)
- Kwartaalrapportages stichting Get Hoekt (2008-2010)
- Jaarrekeningen/jaarverslagen Get Hoekt (2008-2010)
- Accountantsverklaringen en accountantsrapporten behorend bij jaarrekeningen/jaarverslagen Get Hoekt (2008-2010)
- Notulen bestuursvergaderingen stichting Get Hoekt (2008-2010)
- Administratie stichting Get Hoekt (2008-2010)

Overige documenten en internet

- Maassluise courant
- www.belastingdienst.nl
- www.wikipedia.nl
- Algemene wet bestuursrecht

bijlage 5 jaarlijkse opdrachten stichting Get Hoekt

Opdracht stichting Get Hoekt 2008 (verstrekt per november 2008)

1. De verplichtingen voortvloeiend uit het huurcontract voor de VVV/Hoek van Holland Store, de verbouwing en de inrichting van het pand aan de Prins Hendrikstraat 281. Openingstijden: ma-do 9.00-17.30 uur, vr 9.00-18.00 uur, za 10.00-16.00 uur, op beide paas- en pinksterdagen en tijdens zondagse evenementen van 12.00-16.00 uur.
2. Het beheer en de exploitatie van de VVV/Get Hoekt Store.
 - structureel aanbod dan wel ontwikkeling van minimaal 8 verschillende wandel-/fiets-/skateroutes.
 - structureel aanbod dan wel ontwikkeling van minimaal 10 verschillende promotieproducten (als t-shirts, paraplu's etc).
 - structureel aanbod dan wel ontwikkeling van minimaal 3 informatieverschaffers (als flyers, informatieboekjes etc) over evenementen en toeristische attracties in Hoek van Holland van Rotterdam.
3. De uitvoering van het marketing-, promotie- en evenementenplan 2008.
 - opdrachtverstrekking en coördinatie Get Hoekt on Fish en Fiësta op 6 juli 2008.
 - opdrachtverstrekking en coördinatie Get Hoekt on Live Music op 10 augustus 2008.
 - opdrachtverstrekking en coördinatie Veronica Sunset Grooves op 23 augustus 2008.
 - opdrachtverstrekking en coördinatie Dag van de Hoekenees op 6 september 2008.
 - coördinatie en voorzover nodig opdrachtverstrekking van alle zaterdagevenementen op de Hoekse Brink.
 - jaarlijkse uitgifte evenementkalender (Nederlands en Engels) in januari met minimaal 3 updates via evenementenkalender in het Get Hoekt magazine.
4. De realisatie van een Winterplein op de Hoekse Brink tijdens de periode 22 december 2008 tot en met 4 januari 2009. Afstemming over de vorm en uitvoering geschiedt in overleg met Hestia Reukema.
5. De uitvoering van het actieprogramma 2008 en de doelstellingen uit het Get Hoekt beleidskader 2008-2012 waaronder:
 - het vergroten van de (positieve) naamsbekendheid van Hoek van Holland.
 - het aantrekken van meer bezoekers naar Hoek van Holland.
 - het uitdragen van het evenementenaanbod richting gewenste doelgroepen.
 - het uitdragen van het structurele toeristische aanbod richting gewenste doelgroepen.
6. Het sluiten en beheren van een overeenkomst met:
 - DUCOS Productions voor de periode 2008-2010.
 - Rotterdam Festivals in verband met de stedelijke bijdrage.
 - TOVO voor de Brinkplein evenementen in het hoogseizoen.
 - Tridee voor de periode 2009-2011.
7. Het beheer en de exploitatie van de beeldschermen op het Zeeplein, Brinkplein en in de VVV/Get Hoekt Store, de lichtkrant op het Zeeplein en de website www.gethoekt.nl.
 - actuele informatie, niet ouder dan 24 uur.
 - systemen dienen optimaal te worden gebruikt.
 - 35% van de uitingen is advertentie.

- banners/links naar gerelateerde websites.
- 8. De uitgave van Get Hoekt magazine.
- opdrachtverstrekking voor 3 uitgaven van het Get Hoek magazine.
- actieve deelname tijdens alle redactievergaderingen van het Get Hoek magazine door het aandragen van actuele onderwerpen vanuit Hoek van Holland.
- 50% van de advertenties in het Get Hoek magazine is geworven door de Stichting.
- 9. Het werven van sponsors en subsidies van derden en het nakomen van reeds gemaakt afspraken tussen deelgemeente en sponsors.
- minimaal € 50.000 werven aan sponsorinkomsten.
- minimaal € 200.000 werven aan subsidies (met uitzondering van de deelgemeentelijke subsidie)
- samenstellen van een informatiepakket ten behoeve van sponsorenwerving.
- 10. Het vóór 31 december 2008 initiëren van een businessclub onder de noemer Get Hoekt.
- 11. Het beheren en naleven van de afspraken uit de overeenkomst met de Stichting Rotterdam Marketing, voor zover deze niet in strijd zijn met de in dit beleidskader genoemde verplichtingen.
- 12. Bij initiatieven met een verwacht bezoekersaantal groter dan 1.000 of initiatieven van deelgemeentelijk belang, dient minimaal 2 maanden voorafgaand aan het evenement overleg te worden gepleegd met de deelgemeente Hoek van Holland.
- 13. Terugkoppeling op bovenstaande zaken in de vorm van kwartaalrapportages op financieel en inhoudelijk gebied, waar mogelijk door middel van onderbouwing door cijfermatige gegevens. Daarnaast dient een prognose en verschillenanalyse te worden geleverd. Tevens dient duidelijk te worden uit de kwartaalrapportages op welke wijze de prestaties kunnen worden verbeterd.

Opdracht stichting Get Hoekt 2009 (verstrekt per mei 2009)

1. De verplichtingen voortvloeiend uit het huurcontract voor de VVV/Hoek van Holland Store, de verbouwing en de inrichting van het pand aan de Prins Hendrikstraat 281. Openingstijden: ma-do 9.00-17.30 uur, vr 9.00-18.00 uur, za 10.00-16.00 uur, op beide paas- en pinksterdagen en tijdens zondagse evenementen van 12.00-16.00 uur.
2. Het beheer en de exploitatie van de VVV/Get Hoekt Store.
 - structureel aanbod dan wel ontwikkeling van minimaal 8 verschillende wandel-/fiets-/skateroutes.
 - structureel aanbod dan wel ontwikkeling van minimaal 10 verschillende promotieprodukten (als t-shirts, paraplu's etc).
 - structureel aanbod dan wel ontwikkeling van minimaal 3 informatieverschaffers (als flyers, informatieboekjes etc) over evenementen en toeristische attracties in Hoek van Holland van Rotterdam.
3. Opdrachtverstrekking en coördinatie van het toeristentreintje tijdens het zomerseizoen.
4. De uitvoering van het marketing-, promotie- en evenementenplan 2008.
 - opdrachtverstrekking en coördinatie Veronica Sunset Grooves.
 - opdrachtverstrekking en coördinatie RTL viert de zomer.
 - opdrachtverstrekking en coördinatie aan ToVo van alle culturele zaterdagevenementen in juni, juli en augustus op de Hoekse Brink.
 - jaarlijkse uitgifte evenementkalender (Nederlands en Engels) in januari met minimaal 3 updates via evenementenkalender in het Get Hoekt magazine.

5. Stichting Get Hoekt stelt € 10.000 beschikbaar voor de realisatie van een Winterplein op de Hoekse Brink.
6. De uitvoering van het actieprogramma 2008 en de doelstellingen uit het Get Hoekt beleidskader 2008-2012 waaronder:
 - het vergroten van de (positieve) naamsbekendheid van Hoek van Holland.
 - het aantrekken van meer bezoekers naar Hoek van Holland.
 - het uitdragen van het evenementenaanbod richting gewenste doelgroepen.
 - het uitdragen van het structurele toeristische aanbod richting gewenste doelgroepen.
7. Het sluiten en beheren van een overeenkomst met:
 - TOVO voor de Brinkplein evenementen in de maanden juni, juli en augustus.
 - Tridee voor de periode 2009-2011.
8. Afwikkeling contractuele verplichtingen DUCOS 2009-2010.
 - de annuleringskosten ad € 50.000 + BTW voor het jaar 2009 zullen binnen een termijn van 14 dagen na ontvangst van de betreffende factuur aan DUCOS Productions worden overgemaakt.
 - de annuleringskosten ad € 25.000 + BTW voor het jaar 2010 zullen in januari 2010 door DUCOS Productions in rekening worden gebracht bij stichting Get Hoekt, die daaropvolgend het totaalbedrag zal overmaken binnen een termijn van 14 dagen na ontvangst van de betreffende factuur.
 - ongeacht eventuele tussentijdse ontwikkelingen van welke aard dan ook, blijft de stichting bovengenoemde uitkoopsommen verschuldigd aan DUCOS Productions, welke voldaan zullen worden in respectievelijk april 2009 en januari 2010. Deze afspraak is onomkeerbaar en is niet afhankelijk van welke denkbare en ondenkbare interne of externe toekomstige ontwikkelingen.
 - DUCOS Productions en stichting nemen, na bevestiging, afstand van de voorliggende samenwerkingsovereenkomst waarmee alle overeengekomen rechten en plichten komen te vervallen.
9. Het beheer en de exploitatie van de beeldschermen op het Zeeplein, Brinkplein en in de VVV/Get Hoekt Store, de lichtkrant op het Zeeplein en de website www.gethoekt.nl.
 - actuele informatie, niet ouder dan 24 uur.
 - systemen dienen 95% van de tijd werkend te zijn.
 - 35% van de uitingen is advertentie.
 - banners/links naar gerelateerde websites.
 - de website gethoekt.nl dient als evenementensite en dient in zekere zin afwijkend te zijn van de www.hoekvanholland.nl site.
10. De uitgave van Get Hoekt magazine.
 - opdrachtverstrekking voor 3 uitgaven van het Get Hoek magazine.
 - actieve deelname tijdens alle redactievergaderingen van het Get Hoek magazine door het aandragen van actuele onderwerpen vanuit Hoek van Holland.
 - een derde van de advertenties in het Get Hoek magazine is geworven door de Stichting.
11. Het werven van sponsors en subsidies van derden en het nakomen van reeds gemaakte afspraken tussen deelgemeente en sponsors.
 - samenstellen van een informatiepakket ten behoeve van sponsorenwerving.
12. Het opzetten en onderhouden van partnerships met het bedrijfsleven. Dit zal vanaf 2010 resulteren in een businessclub onder de noemer Beach Business Corner of Holland.
 - ontwikkeling van een programma met tegenprestaties.

13. Het beheer en de exploitatie van het Zeeplein waaronder de exploitatie van 10 marktkramen op zonnige stranddagen en tijdens alle weekenden in juli, augustus tot en met september.
14. Het beheren en naleven van de afspraken uit de overeenkomst met de Stichting Rotterdam Marketing, voor zover deze niet in strijd zijn met de in dit beleidskader genoemde verplichtingen.
15. Bij initiatieven met een verwacht bezoekersaantal groter dan 1.000 of initiatieven van deelgemeentelijk belang, dient minimaal 2 maanden voorafgaand aan het evenement overleg te worden gepleegd met de deelgemeente Hoek van Holland.
16. Het opzetten van een professionele, transparante en toegankelijke financiële administratie via een gespecialiseerd administratiekantoor of –afdeling als Rotterdam Marketing.
17. Terugkoppeling op bovenstaande zaken in de vorm van kwartaalrapportages op financieel en inhoudelijk gebied, waar mogelijk door middel van onderbouwing door cijfermatige gegevens. Daarnaast dient een prognose en verschillenanalyse te worden geleverd. Tevens dient duidelijk te worden uit de kwartaalrapportages op welke wijze de prestaties kunnen worden verbeterd.

Opdracht stichting Get Hoekt 2010 (verstrekt per januari 2010)

1. De verplichtingen voortvloeiend uit het huurcontract voor de VVV/Hoek van Holland Store, de verbouwing en de inrichting van het pand.
2. Het beheer en de exploitatie van de VVV/Get Hoekt Store aan de Prins Hendrikstraat 281.
 - openingstijden: ma-do 9.00-17.30 uur, vr 9.00-18.00 uur, za 10.00-16.00 uur, op beide paas- en pinksterdagen en tijdens zondagse evenementen van 12.00-16.00 uur.
 - structureel aanbod dan wel ontwikkeling van diverse wandel-/fiets-/skateroutes.
 - structureel aanbod dan wel ontwikkeling van diverse promotieproducten (als t-shirts, paraplu's etc).
 - structureel aanbod dan wel ontwikkeling van informatieverstrekking (als flyers, informatieboekjes etc) over evenementen en toeristische attracties in Hoek van Holland van Rotterdam en Rotterdam.
3. Opdrachtverstrekking en coördinatie van het toeristentreintje tijdens het zomerseizoen.
4. De uitvoering van het marketing-, promotie- en evenementenplan 2008.
 - opdrachtverstrekking en coördinatie van alle culturele zaterdagevenementen in juni, juli en augustus op de Hoekse Brink.
 - jaarlijkse uitgifte evenementkalender (Nederlands en Engels) in januari met minimaal 3 updates via evenementkalender in het Get Hoekt magazine.
 - uitvoer en beheer van de aangegane overeenkomsten met TOVO voor de Brinkpleinevenementen in de maanden juni, juli en augustus en Tridee voor de periode 2009-2011.
 - opdrachtverstrekking en coördinatie van alle sportevenementen aan de Rechtestraat.
5. De uitvoering van het actieprogramma 2009 en de doelstellingen uit het Get Hoekt beleidskader 2008-2012 waaronder:
 - het vergroten van de (positieve) naamsbekendheid van Hoek van Holland.
 - het aantrekken van meer bezoekers naar Hoek van Holland.
 - het uitdragen van het evenementenaanbod richting gewenste doelgroepen.
 - het uitdragen van het structurele toeristische aanbod richting gewenste doelgroepen.

6. Afwikkeling contractuele verplichtingen DUCOS 2009-2010.

De annuleringskosten ad € 25.000 + BTW voor het jaar 2010 zullen in januari 2010 door DUCOS Productions in rekening worden gebracht bij stichting Get Hoekt, die daaropvolgend het totaalbedrag zal overmaken binnen een termijn van 14 dagen na ontvangst van de betreffende factuur.

7. het beheer en de exploitatie van de communicatiemiddelen, waaronder de beeldschermen (locatie Zeeples, Hoekse Brink en VVV Store), de lichtkrant op het Zeeples en de website www.gethoekt.nl/www.hoekvanholland.nl.

- actuele informatie.
- systemen dienen 95% van de tijd werkend te zijn.
- 35% van de uitingen is advertentie.
- banners/links naar gerelateerde websites.
- de website gethoekt.nl dient als evenementensite en dient in zekere zin afwijkend te zijn van de www.hoekvanholland.nl site.

8. De uitgave van Get Hoekt magazine.

- opdrachtverstrekking voor 3 uitgaven van het Get Hoek magazine in samenwerking met Jan Dirk Stouten.
- actieve deelname tijdens alle redactievergaderingen van het Get Hoek magazine door het aandragen van actuele onderwerpen vanuit Hoek van Holland.
- een derde van de advertenties in het Get Hoek magazine is geworven door de Stichting.

9. Het werven van sponsors en subsidies van derden en het nakomen van reeds gemaakt afspraken tussen deelgemeente en sponsors.

- samenstellen van een informatiepakket ten behoeve van sponsorenwerving.

10. Het opzetten en onderhouden van partnerships met het bedrijfsleven. Dit zal vanaf 2010 resulteren in een businessclub onder de noemer Beach Business Corner of Holland.

- ontwikkeling van een programma met tegenprestaties.

11. Het beheren en naleven van de afspraken uit de overeenkomst met de Stichting Rotterdam Marketing, voor zover deze niet in strijd zijn met de in dit beleidskader genoemde verplichtingen.

12. Bij initiatieven met een verwacht bezoekersaantal groter dan 1.000 of initiatieven van deelgemeentelijk belang, dient minimaal 2 maanden voorafgaand aan het evenement overleg te worden gepleegd met de deelgemeente Hoek van Holland.

13. Het opzetten van een professionele, transparante en toegankelijke financiële administratie via een gespecialiseerd administratiekantoor of -afdeling als Rotterdam Marketing.

14. Terugkoppeling op bovenstaande zaken in de vorm van kwartaalrapportages op financieel en inhoudelijk gebied, waar mogelijk door middel van onderbouwing door cijfermatige gegevens. Daarnaast dient een prognose en verschillenanalyse te worden geleverd. Tevens dient duidelijk te worden uit de kwartaalrapportages op welke wijze de prestaties kunnen worden verbeterd.

Gewijzigde opdracht stichting Get Hoekt 2010 (behorend bij subsidieaanvraag per augustus 2010)

Marketing en Promotie

1. De uitvoering van het actieprogramma 2009 en de doelstellingen uit het Get Hoekt beleidskader 2008-2012 waaronder:

- het vergroten van de (positieve) naamsbekendheid van Hoek van Holland.
- het aantrekken van meer bezoekers naar Hoek van Holland.

- het uitdragen van het evenementenaanbod richting gewenste doelgroepen.
 - het uitdragen van het structurele toeristische aanbod richting gewenste doelgroepen.
2. De uitgave van Get Hoekt magazine.
- opdrachtverstrekking voor 2 uitgaven van het Get Hoek magazine in samenwerking met Jan Dirk Stouten.
 - actieve deelname tijdens alle redactievergaderingen van het Get Hoek magazine door het aandragen van actuele onderwerpen vanuit Hoek van Holland.
 - een derde van de advertenties in het Get Hoek magazine is geworven door de Stichting.
3. Het werven van sponsors en subsidies van derden en het nakomen van reeds gemaakt afspraken tussen deelgemeente en sponsors.
- samenstellen van een informatiepakket ten behoeve van sponsorwerving.

Evenementen

4. Opdrachtverstrekking en coördinatie van het toeristentreintje tijdens het zomerseizoen.
5. De uitvoering van het marketing-, promotie- en evenementenplan 2008.
- opdrachtverstrekking en coördinatie van alle culturele zaterdagevenementen in juni, juli en augustus op de Hoekse Brink.
 - jaarlijkse uitgifte evenementkalender (Nederlands en Engels) in januari. met minimaal 3 updates via evenementenkalender in het Get Hoekt magazine.
6. Afwikkeling contractuele verplichtingen DUCOS 2009-2010.
- De annuleringskosten ad € 25.000 + BTW voor het jaar 2010 zullen in januari 2010 door DUCOS Productions in rekening worden gebracht bij stichting Get Hoekt, die daaropvolgend het totaalbedrag zal overmaken binnen een termijn van 14 dagen na ontvangst van de betreffende factuur
7. Bij initiatieven met een verwacht bezoekersaantal groter dan 1.000 of initiatieven van deelgemeentelijk belang, dient minimaal 2 maanden voorafgaand aan het evenement overleg te worden gepleegd met de deelgemeente Hoek van Holland.

Exploitatie VVV shop

8. De verplichtingen voortvloeiend uit het huurcontract voor de VVV/Hoek van Holland Store, de verbouwing en de inrichting van het pand.
9. Het beheer en de exploitatie van de VVV/Get Hoekt Store aan de Prins Hendrikstraat 281.
- openingstijden: ma-do 9.00-17.30 uur, vr 9.00-18.00 uur, za 10.00-16.00 uur, op beide paas- en pinksterdagen en tijdens zondagse evenementen van 12.00-16.00 uur.
 - structureel aanbod dan wel ontwikkeling van diverse wandel-/fiets-/skateroutes.
 - structureel aanbod dan wel ontwikkeling van diverse promotieproducten (als t-shirts, paraplu's etc).
 - structureel aanbod dan wel ontwikkeling van informatieverschaffers (als flyers, informatieboekjes etc) over evenementen en toeristische attracties in Hoek van Holland van Rotterdam en Rotterdam.
10. Het beheer en de exploitatie van de communicatiemiddelen, waaronder de beeldschermen (locatie Zeeplein, Hoekse Brink en VVV Store), de lichtkrant op het Zeeplein en de website www.gethoekt.nl/www.hoekvanholland.nl.
- voorzien van actuele informatie, dmv dagelijkse updates.
 - systemen dienen 95% van de tijd werkend te zijn.
 - 35% van de uitingen is advertentie.
 - banners/links naar gerelateerde websites.

- de website gethoekt.nl dient als evenementensite en dient in zekere zin afwijkend te zijn van de www.hoekvanholland.nl site.
11. Het beheren en naleven van de afspraken uit de overeenkomst met de Stichting Rotterdam Marketing, voor zover deze niet in strijd zijn met de in dit beleidskader genoemde verplichtingen.
12. Het opzetten van een professionele, transparante en toegankelijke financiële administratie via een gespecialiseerd administratiekantoor of –afdeling als Rotterdam Marketing.

bijlage 6 lijst van afkortingen

AO	Administratieve organisatie
ASR	Audit Services Rotterdam
Awb	Algemene wet bestuursrecht
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
COR	Commissie tot onderzoek van de rekening
DB	Dagelijks bestuur
IC	Interne controle
Nvt	Niet van toepassing
SvR	Subsidieverordening Rotterdam

de rekenkamer

De gemeenteraad van Rotterdam heeft in december 1997 de Rekenkamer Rotterdam ingesteld. Op 14 mei 2009 is de heer P. Hofstra RO CIA door de raad voor een termijn van 6 jaar benoemd en beëdigd als directeur Rekenkamer Rotterdam.

doel

De rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het beleid, het financieel beheer en de organisatie van het gemeentebestuur. De rapporten van de rekenkamer zijn een aanknopingspunt voor het bestuur om rekenschap af te leggen aan de burgers.

positie

De rekenkamer is een onafhankelijk orgaan binnen de gemeente. Haar taken en bevoegdheden staan in de Gemeentewet en de verordening Rekenkamer Rotterdam. Zij bepaalt zelf wat en hoe zij onderzoekt en waarover zij rapporteert. Wel kunnen de raad en het college van B en W de rekenkamer om een onderzoek verzoeken. De rekenkamer stuurt hen jaarlijks haar onderzoeksplan en jaarverslag toe.

onderzoek

Het onderzoeksterrein strekt zich uit over alle organen (raad, B en W, commissies en burgemeester) en diensten van de gemeente. Ook kan de rekenkamer onderzoek doen bij gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente aan deelneemt, bij NV's en BV's waar de gemeente meer dan 50% van de aandelen in bezit heeft en bij instellingen die een grote subsidie, lening of garantie van de gemeente hebben ontvangen. De onderzoeken worden uitgevoerd door het bureau van de rekenkamer.

publicaties

Het onderzoek resulteert in openbare rapporten die ter behandeling aan de raad worden aangeboden. Zij bevatten tevens de reacties van de onderzochte organen en instellingen op de eerder toegezonden voorlopige onderzoeksresultaten, conclusies en aanbevelingen (wederhoor). Bij kleine onderzoeken of studies met een beperkte reikwijdte doen we de onderzochte organen of instellingen en de raad de conclusies in een openbare brief direct ter kennisname toekomen. Ten slotte publiceert de rekenkamer op basis van haar onderzoek ook handreikingen en worden medewerkers aangemoedigd om artikelen te publiceren.

Rekenkamer Rotterdam

Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

telefoon
010 - 267 22 42

info@rekenkamer.rotterdam.nl
www.rekenkamer.rotterdam.nl

fotografie
Rekenkamer Rotterdam

basisontwerp, lay-out en drukwerk
De werf, Rotterdam

uitgave
Rekenkamer Rotterdam
augustus 2011

ISBN/EAN
978-90-76655-64-2